

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI XVII. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

69. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó	5
A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek	5
a) alcsoport: A Magna Charta megjelenése és lényege	5
1. beszéd: A kereszténység „Magna Chartája”	5
2. beszéd: És a sok szeretetlenség?	6
3. beszéd: Ez – isteni látás?	7
4. beszéd: Gyűjtők – őrzők	7
5. beszéd: Ez – örök szirombapattanás	8
6. beszéd: Minden a hit kegyelmén dől el	8
7. beszéd: Így aztán tevékeny lesz a szeretet élete	9
8. beszéd: A keresztény „Magna Charta” és az élet	9
b) alcsoport: A különböző vallásokban jelentkező jellegzetességek	10
Első kiscsoport: A vallások mélységei	10
1. beszéd: A pogány vallások alanyi mélysége – a félelem	10
2. beszéd: A „választott nép” vallásának mélysége – a várakozás	10
3. beszéd: A kereszténység mélysége – a szeretet	11
Második kiscsoport: A kereszténység anyajegye	12
1. beszéd: A Mester tanításának összoglalata	12
2. beszéd: Az őskeresztények életjegye	12
3. beszéd: A mai keresztények igényelt jegye	13
Harmadik kiscsoport: A szociális igazság	13
1. beszéd: Az „én” büvkörében	13
2. beszéd: Magamat keressem?	13
3. beszéd: Felebarátaimat szolgáljam?	14
4. beszéd: Istent imádjam?	14
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	14
1. (Introitus) beszéd: Az igaz Isten életjegye	14
2. (Introitus) beszéd: Ezért bizakodik Benne a föld gyermeke	15
1. (Oratio) beszéd: Kopogtató szavunk üteme	15
1. (Graduale) beszéd: Az Isten népének boldogsága	16
2. (Graduale) beszéd: A választottak Istenének ereje	17
1. (Offertorium) beszéd: Szálljon reánk arcod fényessége	17
2. (Offertorium) beszéd: Áldott legyen igaz néped	18
1. (Secreta) beszéd: Miért könyörög az áldozat?	19
1. (Communio) beszéd: Istennek adjatok mindent	19
2. (Communio) beszéd: Mert Ő hatalmas mindenek felett	20
1. (Postcommunio) beszéd: Mit hozzon az áldozat?	20
B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra épülő beszédek	21
Különálló beszédek	21
a) alcsoport: Az élet Rendezője, a Teremtő és Kinyilatkoztató	21
1. beszéd: Az élet Rendezője	21
2. beszéd: Földi származás – égi eredet	22
3. beszéd: A kinyilatkoztató Isten	23
4. beszéd: Parancsolatok, vagy parancsolat	24
5. beszéd: Az Úr Sinai „tízparancsolata” és a Mester „kettős parancsolata”	25
6. beszéd: Az élet helyes útja	26
7. beszéd: Az Isten igazi szeretete	26
8. beszéd: Elmédből, szívedből, lelkedből!	27
9. beszéd: A második parancs	28
10. beszéd: A helyes önszeretet	28
11. beszéd: Az ember és ember helyes viszonya	29
12. beszéd: Az áldozatosan szeretők	30
b) alcsoport: Az Úr Jézus Személyét érintse, amint az Evangélium is arról szól	30
1. beszéd: Írástudók, életmesterek, Krisztus	31
2. beszéd: Kinek a Fia a Mester?	31
3. beszéd: Időnk feletti Urunk	32

4. beszéd: Mit tartotok Krisztusról?	33
5. beszéd: De ha Őt Dávid Urának mondja	33
6. beszéd: Dávid Fia	34
7. beszéd: Krisztus a szeretet Istene	34
c) alcsoport: Diákehörtációk alakjában a Krisztust kísértőkről és a Krisztushoz hűségesekről néhány lélekrajz-tervezet	35
1. beszéd: Az örök kísértők	35
2. beszéd: A törtető	36
3. beszéd: Az építő mesterek	36
4. beszéd: A bemutatkozók	37
5. beszéd: A készségesen dolgozók	38
Beszédláncok	39
I. beszédlánc címe: Isten közelsége	39
1. beszéd: A lélek útján	39
2. beszéd: Az események útján	39
3. beszéd: A kinyilatkoztatás útján	39
4. beszéd: Az egyéni vezetés útján	39
II. beszédlánc címe: Az isteni szó ereje	39
1. beszéd: Parancs, vagy lélekindítás?	39
2. beszéd: Parancs és szeretetáradás	40
3. beszéd: Parancs és szankció	40
4. beszéd: A szankció végérvénye	40
III. beszédlánc címe: Az Úr parancsszavai	40
1. beszéd: Természetünk szavában	40
2. beszéd: Személyes kinyilatkoztatás szavában	40
3. beszéd: Egyházunk szavában	40
4. beszéd: Lelkiismeretünk szavában	41
IV. beszédlánc címe: A törvény és az ember	41
1. beszéd: A törvény és az isteni szó	41
2. beszéd: A törvény és a behódoló ember	41
3. beszéd: A törvény isteni ereje	41
4. beszéd: A törvény és az emberi felelősség	41
5. beszéd: Az Isten szava – örök érvény szava	41
V. beszédlánc címe: A törvény és a földi élet	41
1. beszéd: A fejlődés alapja	42
2. beszéd: A fejlődés helyes útjelzője	42
3. beszéd: A fejlődés biztos eszköze	42
4. beszéd: A fejlődés következetességének ereje	42
5. beszéd: A fejlődés célbasegítői	42
VI. beszédlánc címe: A törvény és az örök élet	42
1. beszéd: Miért adatott a fejlődés?	42
2. beszéd: Meddig emelkedik a fejlődés?	42
3. beszéd: Csúcsot ér-e a földön?	42
4. beszéd: Belenő-e a végnélkülibe?	43
5. beszéd: Biztosítja az örök élet felé fordulást!	43
VII. beszédlánc címe: Az ember tevékeny gesztusai	43
1. beszéd: Kifelé fordul, hogy gyűjtsön	43
2. beszéd: Befelé fordul, hogy értékesítsen	43
3. beszéd: Kifelé tárul, hogy adjon	43
4. beszéd: És végül: tevékenykedő, hogy gazdagodjék	43
VIII. beszédlánc címe: Kicsoda a „gyógyító”?	43
1. beszéd: A „történelmi ember”	43
2. beszéd: A „messiási hivatású ember”	44
3. beszéd: A „föld éke és az ég virága”	44
4. beszéd: Az Istenember	44
IX. beszédlánc címe: Hová mélyed törzsének gyökérzete?	44
1. beszéd: Dávid király törzsének hajtása	44
2. beszéd: Ábrahám szent ivadéka?	44
3. beszéd: De Ábrahámot látta?	44
4. beszéd: Ábrahám pedig áhította	44

X. beszédlánc címe: Mi a mi lelkünk gyökérzete?.....	45
1. beszéd: A szülők törzsének gyümölcsei.....	45
2. beszéd: A Teremtő földi teremtményei.....	45
3. beszéd: Az égi Atya lehetének hordozói.....	45
4. beszéd: A kegyelmi televény végnélküli pompázói.....	45
XI. beszédlánc címe: Krisztus – az „én” életem tükörképe.....	45
1. beszéd: Égből jött.....	45
2. beszéd: Földön élt.....	45
3. beszéd: Áldozatosan szolgált.....	46
4. beszéd: Istenatyához tért.....	46
XII. beszédlánc címe: Kérdés, felelet és cselekedet.....	46
1. beszéd: Mi a teendő?.....	46
2. beszéd: Lelkedbe írta a Teremtő.....	46
3. beszéd: Kötáblára véste a Törvényhozó.....	46
4. beszéd: Életté teremtse – a föld vándora.....	46
XIII. beszédlánc címe: A kincset szóró égi Atya.....	47
1. beszéd: Az emberi lélek tartalma.....	47
2. beszéd: A lélektartalom életté varázsolása.....	47
3. beszéd: Az életté lett szeretet.....	47
XIV. beszédlánc címe: De Ecclesia.....	47
Néhány tételcím az ünnepre.....	47
B/ rész – c/ csoportja: A Szentleckéhez írt beszédek.....	48
Különálló beszédek.....	48
1. beszéd: Hogyan szólt az Isten?.....	48
2. beszéd: Hol az Isten?.....	49
3. beszéd: Föld és ég.....	49
4. beszéd: Mindenki Atyja.....	50
5. beszéd: Egy a hit.....	51
6. beszéd: Egy a keresztség.....	52
7. beszéd: Hívatusunkhoz mérten.....	53
8. beszéd: Alázat, szelídség, türelem útján.....	53
9. beszéd: A szeretettel való szívélés.....	54
10. beszéd: A béke köteléke -az egyetértés.....	54
Beszédláncok.....	55
I. beszédlánc címe: Az élet egysége.....	55
1. beszéd: Egy – a testünk.....	55
2. beszéd: Egy – a lélek.....	55
3. beszéd: Egy – az élet.....	56
4. beszéd: Egy – a célbafutás.....	56
II. beszédlánc címe: Hol az egy Isten?.....	56
1. beszéd: Mindenekfelett.....	56
2. beszéd: Mindenekben.....	56
3. beszéd: Minden embertestvérünkben.....	56
III. beszédlánc címe: Az igazi keresztények útja.....	57
1. beszéd: Az alázatosság útja.....	57
2. beszéd: A szelídség útja.....	57
3. beszéd: A türelem útja.....	57
4. beszéd: A szeretet útján.....	57
IV. beszédlánc címe: A béke köteléke.....	57
1. beszéd: A béke embert fűz embertestvérhez.....	57
2. beszéd: A béke – embert fűz Istenhez.....	57
3. beszéd: A béke – emberiséget fűzi egységes szeretetbe.....	58
4. beszéd: A béke – emberiséget fonja az égi Atyához.....	58

Előszó

A mai vasárnap liturgiáját tanulmányozva és figyelve az a végső következtetés születhetik meg bennünk, hogy ez a liturgia a kereszténység „**Magna Chartájának**” meghirdetését akarja ünnepelni. Azért ezt a vasárnapot „**a krisztusi Magna Charta meghirdetése**” vasárnapjának lehetne mondani. – Természetes, hogy ennek a döntő jellegét a **szeretet** adja, mert hiszen a kereszténység belső lényegét a szeretet mozgatja és telíti. – (Figyelem! Azt tekintetbe kell venni, hogy a szeretet isteni érvényének teljes és rendszeres kidolgozása különálló feldolgozásban található!) – A mai vasárnap beszédvázlataiban is a megszokott módot követjük. **A/ részben** az ünnep jellegét érintő beszédvázlatokat közlünk, **B/ részben** az „írott liturgia” magyarázata következik: – **a/ csoportban** a „kis liturgia” szövegeihez, – **b/ csoportban** az Evangéliumhoz és – **c/ csoportban** a napi Szentleckéhez építkező beszédvázlatok. – Itt-ott vissza fog csengeni az előző ünnepek gondolatvisszhangja is, de figyelmeztetjük a szónokokat arra, hogy ez alapjában igaz, de **formai szempontból** a mai liturgia szent szövegeinek megvilágító fénysugarában fog **más színben** tündökölni. – Hiszen a szónokoknak egyik fontos feladata, hogy ugyanazt a gondolatot más és más alakban állítsák a hívők lelke elé. Az igazság ugyanis az: minél több oldalú megvilágítást kap a gondolat, annál erősebben rögződik a hallgatók lelkébe. – Lássuk most ezeket a tételeket egyenként.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek

Ezek a beszédvázlatok erre a gondolatra fognak építkezni: **meghirdetett a kereszténység Magna Chartája**. – Valamiképpen tehát arra kell törni, hogy megtaláljuk a magna charta belső értékét és élethalappá építsük az emberek lelkébe. – Részletes elgondolás szerint tehát szólni kellene a **Magna Charta** lényegéről, majd a különféle vallásokban való **jelentkezéséről** és **anyajegyéről**, amely elméleti tanításban, az őskeresztények idejében és a mai kereszténységben keresendő. – Ugyancsak idekapcsolható volna a **szociális igazság** kérdése, amely azt a problémát vetné fel: vajon **magamat, felebarátomat**, vagy **Istent** kell-e keresnem és szolgálnom?

a) alcsoport: A Magna Charta megjelenése és lényege

1. beszéd: A kereszténység „Magna Chartája”

(A szeretet parancsa)

Bev.: Isten és ember a világ két nagy „gyújtópontja”, fókusza, ezért méltán csendül fel a kérdés: vajon micsoda az Isten és ember együttműködésének Magna Chartája?... Van-e ilyen lélekkapcsolat, és ha van, mi ennek belső, szerves lényege? Röviden ez a felelet: a szeretet kapcsolata. – Majd kérdezni lehetne: mi az egésznek **tartalmi értéke**? Az is lehetne a kérdés: mire tanít – ezt a kérdést illetőleg – a kinyilatkoztatott ige?

1. Isteni látásra.

Ez ugyanis első eredmény, amely a szeretet adománya után bennünk életre kél. Valójában gazdagít bennünket, hogy helyes színben lépjen elénk Isten világa.

a) Látni tanít, hogy Isten áldotta szemmel **sok-sok jót** lássunk... Ez a kegyelem a legnagyobb javak egyike, mert **valóságban** mutatja előttünk is az Írás szavát: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). – **Jó minden!** Még ha látszólag rossz is, mert végül is jóra fordul az isteni élet (optimizmus!).

b) Majd látni tanít arra, hogy Isten áldotta szemmel értékeljük az **előretörő sodródást**. – Ez már nem statikus látás és megállapítás, hanem az előretörő **dinamika** észlelése. – Ez is isteni és jó bontakozás. Figyeld csak az életet! Végül is mindig azt igazolja, hogy a kulturális, lelki és szellemi előretörés érvényesül.

c) Végül látni tanít arra, hogy Isten áldotta szemmel lássuk a **diadalmas kibontakozást**. – Ebben már sok van az **előrelátásból**. Ez már a jövő képének előrevetítése. Azt is mondhatnám: Isten tervének megsejtése és értékelése. – Azt is mondhatnám: Isten akaratának ízelése. – De mi visz ezekre? A fele-

let ez: az Isten, aki **szeretettel** (!) indít és fejleszt! Világot és embert egyaránt! Mégpedig úgy, hogy lelkemben is fellobbantja a szeretet tüzét, amelynek lobbanásával **ilyen jónak** látok mindent és mindenkit...

2. De tanít továbbá az isteni hang: **emberi kincseink szórására**. Ez már **tevékenységet** termő gyümölcserés...

a) A **föld kincseit** szórom szeretetből. – Örök parancs a hegyi beszéd, amelynek mottója: „Adjatok és adnak majd nektek is: jó, tömött, megrázott és túlsorduló mértékkel mérnek öletekbe. Amilyen mértékkel mértek, olyannal fognak visszamérni nektek is” (Lk 6,38). – Életelvémmé teszem: Istentől kaptam, embertestvéremnek adok...

b) De mit adok ezenkívül? A **lélek értékeit**... A földieken kívül **még inkább** szórom a lélek értékeit. Tudást, szépséget, lélekjóságot!... Életelvémmé teszem: mindenkinek mindene akarok lenni, hogy mint a Mester: „...szolgai alakot fölve kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez” (Fil. 2,7)!

c) De a legtökéletesebb feladatommá teszem: az **isteni kegyelem** osztója leszek!... Ez ugyanis a fenségesebb értékállomány kiosztása. Végül is ez: természetfeletti életkincs, azért a legnagyobb érték. – Módszerűen azt választom: amit természetfeletti ajándékként vettem, azt lélekszeretből másokra is szórom. Nem közvetlenül, hanem közvetve. – **Buzdításom** erre szolgáló intelem, és **imádságom** ezt szolgáló esdeklés.

3. Legfelsőbb fokon pedig arra hangol, hogy: **örök szzirombapattanásra segítsem Isten virágoskertjét**.

Ez már olyan határa a szeretet kincsének, amely az emberi életet tavaszi pompázásba fakasztja.

a) A fizikai világban a tűz, a **hő – fejleszt**... Ezt mutatja a tavaszi és nyári virágzás. De az is igaz, hogy az **élet** is ezt mutatja! Mégpedig az emberi lelki élet épp úgy, mint a természetes élet... Csak azt kell tudnunk, hogy ebben a világban a **szeretet tüze** a fejlesztő...

b) A szellemvilágban a másik szellemi élőhöz való közeledésen indul a fejlesztés. – A példa így folytatható: a hő látszólag kiterjeszt, de lélekvilágban nem taszít, hanem **közelít**... Húzza egymáshoz a szeretetet hordozókat...

c) Sőt még azt is leszögezhetjük, hogy a szeretet **összefűz**. – Végy csak példát a tapasztalatból! Nézd a szülői szeretet hatását! Tekintsd a gyermeki szeretetet!... Ezek olyan belső erőt mutató valóságok, amelyek reáutálnak arra, hogy **a szeretet földön és égben egybefonó szent erő**. Olvasd csak: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet. Törekedjetek a szeretetre!” (1Kor. 13,13).

Bef.: Végezetül fogjuk egy egyszerű képbe a mondottakat. Nemesi címerbe vereti az embercsalád a legnagyobb értékét és egyszerű szövegbe fogja a múlt család életének egész tartalmát. Ámde kérdezzük csak: vajon csak egyes választottaknak van nemesi címerük? Nem! Nem! Isten „nemesi levelén” **mindenkinek** van címere! Szent közösség és egység vagyunk... Mégpedig ilyen: Isten fiai vagyunk. Mi tehát a **címer felirata**? Ez az Isten adta szöveg: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből... Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 22,37 és 39).

*

Ez a beszéd reáépíthető arra az **emberi törekvésre**, hogy egyesek és nemzetek egymásközi viszonyát **törvényekkel**, vagy „**magna chartákkal**” szabályozzák...

*

2. beszéd: És a sok szeretetlenség?...

(Erkölcsei beszéd: A szeretetlenség)

Bev.: A „Magna Charta” szeretetről szól. De szemben áll vele – sok szomorú tapasztalat. Méltán kérdezhetnők: ez az élet?... Bizony – látszólag nem igazolja, hogy az emberek élnek ezt az isteni élet-törvényt. – Mi ennek az oka?

1. Csak az „én vagyok a centrumban”...

Ez lesz az első gátmegmutatás. Így is mondhatnám: túlzóan nagy az önzés. Részei pedig ezek:

a) Magamnak – mindent. Ez az egyetemes: **szerzés vágya**.

b) Magamért – mindent. Ez az egyetemes: **élvezés vágya**.

c) Magamnak – őrizni mindent. Ez az egyetemes: **birtoklás vágya**. De ezekkel szemben el ne felejtse! Itt **alapvetésben** isteni az indulás, csak emberi és bűnös – a túlzás.

2. És így akkor elpusztul a „bonum”. Az élet **egyoldalú** kezelése mellett és csak magamra irányuló munkája mellett zavar és ellenségeskedés, továbbá elnyomás keletkezik. Így meghal a **jó**.

a) Mert valóban csak én vagyok?... Nem egyedül járom a földet és nem egyedül igényelhetem annak javait.

b) Mert valóban nincs embertestvér? Van igen sok embertestvér, aki hozzám **hasonló joggal** nyúl a világ javai felé... Ha **csak magamnak** keresek, akkor **sértem** mások jogát.

c) Mert valóban nincs Isten-személy? Van Isten, aki mindent adott és mindent birtokol. **Nincs jogom** arra, hogy Tőle valamit is elvonjak. – Ez is zűrzavart okoz.

Bef.: Aki ezt a kapcsolatot megtagadja, az az élet igazi tartalmát soha meg nem érti. Sőt: az élet zűrzavarát, szeretetlen káoszát szüli.

3. beszéd: Ez – isteni látás?...

(Erkölcsi beszéd: A szeretetlen ember látása)

Bev.: Ahogyan az emberek, az **anyagiasak** látnak, úgy nincs isteni rend és harmónia. – Ez a szeretetnélküli körültekintés – **emberi látás**. Mert mit látnak ezek az anyagias emberek?

1. Céltalan események sodródását.

Azt világosan észlelik, hogy fejlődő vonalon előretör az élet.

a) Van előretörő sodródás?... Ezt megállapítani nem feladat. De meglelni ebben az **isteni tervet**, ez már magasabb rendű lélektevékenységet tételez fel. Ezt nehezen látja az „anyagias ember”.

b) De ez **csak** az élvezetért van?... Ezt igenelné is: a felületesen, **anyagiasan** látó ember. Miért mondaná ezt? Mert éhes ösztöne csak **ezt** igényli: ez az „élvezethabzsolás”...

c) És ez meddig tart?... Ez már lelki kérdés... De fellép „az éhes ösztönember” lelkében is, mert ő **szeretné** állandósítani ösztönös élvezeteit. Végül be kell látnia: ez is a mulandóság bélyegét viseli...

2. Pusztulások és omlások egymásutánját.

A sivár lélekkel körültekintő, felületes ember – a sodródás céltalansága mellett – a pusztulások eredményét szemléli.

a) Valóban ez a látszat története. A látszat tagadhatatlanul – az összeomlást mutatja. Csakhogy meg kell fontolni: vajon az anyagiak omlása nem lesz – a lelkiek televénye?

b) De **új alakulás** a pusztulás eredménye. Sőt igaz az a tétel, hogy minden szerteérés – új életet fakaszt. Ezt már nem látja – a felületesen látó ember.

c) És így **új élet** – a régi temető kifakadása... „Télfelé” hajló vonalat lát az ember, pedig „tavaszfelé” tör maga a „tél” is!...

Bef.: **Sötét lelkek** látása ez! Ezzel szemben látni kell a szerető Atyát, aki teremtő gesztussal szór, alkot és nemesít! Ez az igaz látás! Mi is erre törjünk!

4. beszéd: Gyűjtök – őrzök

(Erkölcsi beszéd: A birtoklás)

Bev.: „Unicuique suum”! Ezt a tételt hirdeti a joggá keményedett szeretet. De érvényesül-e ez a nagy világban?

1. Teremtő gesztussal gyűjt az ember.

Szent erő a **birtokbavétel és uralom hivatása**. „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet, s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28). Isteni parancs!

a) Ezért veszünk is birtokba... Reászorulunk a világ javaira, azért adta uralmunkra a Mindenható.

b) Ezért kezeljük és tökéletesítjük birtokállományunkat. Ez azt jelenti, hogy **munkánkkal** finomítjuk az élet értékeit. Kővekből házat és szobrot alkotunk, az ércből ekét, gépet készítünk... (kultúra).

c) De csak addig, amíg más testvér jogát nem sérti. Természetesen ilyen módon: birtoklom a magamét, de nem igénylem és nem sértem – a másik embertestvérét!

2. Szorító gesztussal tart a kufár ember.

Szomorú képet adna azonban az az ember, akire reá állna a „kufár” megnevezés. Mi volna ennek lényege?

- a) Tartok mindent, hogy értékesítsek... Jelszó: **magamé** legyen minden!
- b) Tart mindent, hogy másnak ne maradjon... Jelszó: zárolj mindent, hogy ki ne jusson!
- c) Bőségesen élvez mindent, hogy mindent egyedül élvezzen! Jelszó: élvezz, élvezz, mert az idő leperreg hamarosan...

Bef.: Most mit mondjak a végén? A gyűjtést – más kára nélkül – szeresd, de a „kufár magatartást” kerüld. Elvem legyen: emberi igényeit mindenkinek teljesítem és magam javára senkit sem károsítok.

5. beszéd: Ez – örök szirombapattanás...

(Erkölcsei beszéd: A tiszta látás)

Bev.: Tavaszfakadást nyár, nyarat gyümölcsöt hozó ősz és azután rideg tél követi. A fák, virágok szirmai lehullanak. – Ez az ember élete? Látszólag követi a „természet anyja” életét, de méltán kérdezzük: vajon valójában is így van ez?

1. A „vakok” így „látanak”...

A legelemibb látásnak ezek a „tapasztalatai”:

- a) Virágfakadást látnak... Minden tavasz ezt hirdeti; minden emberi szem ezt észleli. Tulipángumók levélbe és sziromba szökkennek...
- b) Virágsziromhullást észlelnék. De a szépséges szirmok csak napok gyönyörködtetői. Majd lehullanak...
- c) Tél zordságát észlelik. A tavaszt nyár, ősz követi; de a tél rideg zimankója is biztosan következik. **Ezt** is látja a köznapis ember.

2. Az így látók – maguk is összeomlanak.

Mi az ilyen „sötét látó” ember élete? Olyan előrelátható történés, amely valóban életomlást eredményez.

- a) Magát is ilyennek látja... Ő is **egy** – a nagy világ adatai közül... tehát az ő sorsa is az egyetemessel egyenlő.
- b) Életét csak átfutó örömtanyának tudja. Ha sodródó átfutás az élet, akkor csak az „élvezet” az érték. „Minden percnél szakítsd virágát”.
- c) Végső kibontakozását – a sírban találja. Földből vétettünk és földre térünk vissza!... **Ezt** látja, de retteg attól a felsőbbrendű gondolattól, amely keményen kérdi: „és azután???”...

Bef.: **Ilyen látás** – élettragédia! Az igazi látás – a szeretet **örök érvényének kibontakozása**. **Ezt** hirdeti a Mester!

6. beszéd: Minden a hit kegyelmén dől el...

(Dogmatikus beszéd: Az igazi látás alapja: a hit)

Bev.: „Én vagyok a világ világossága” (Jn 8,12). Ez a fény egekből indul, emberlélekbe vetődik és a hit kegyelmében emberlélekben is életté változik. – **Ez pedig átalakít mindent!** – De honnét tudod ezt?

1. Ezt tanítja a legnagyobbunk, a Mester.

Kicsoda Ő? Égi küldött. Az, Akiről így szól az Írás: „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4). – „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

a) Őt kell bírni. Mégpedig olyan módon, hogy az Ő fényessége szálljon a mi lelkünkbe, és ennek nyomán reánk is álljon a Máté szerinti mesteri szó: „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

b. Benne kell hinni. Prófétaikon át, majd Egyszülöttjén át szólt az Úr – amint olvassuk (Zsid.1,1-2). A Mester maga is ezt követeli mondván: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhez többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha... Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz (bennem), annak örök élete van” (Jn 6,35 és 47).

c) És **hittel** kell az élet felé fordulni. A **hit fényét** kell az egész életre vetíteni. – **Így** – istenivé léssen az élet. Mert valóban mit hirdet az isteni hit? Az élet eredetét – Istenre vezet vissza. Az élet célját – Istentől eredezteti. Az élet sodródását – a Gondviselő kezében látja. Az élet kibontakozását – az égi Atya ölében találja. **Ilyen** látás mellett, **ilyen hit birtokában** – fenséges és gyönyörű az élet.

2. Ezt fekteti életalapul az ember.

És ha vesszük ezt a hitet, akkor milyen életet fakaszt magából az ember?

a) Isten törvénye szerint próbál berendezkedni. Alaptételeket fogad el, amelyek legősibb formája ez: a mi életünk nem e világról való...

b) Isten törvényei szerint próbál cselekedni. Isten parancsolatait keresi, hogy helyesen lásson és cselekedjék. „Lábamnak szövétnek a te igéd, s ösvényeimnek fényesség” (Zsolt. 118,105). A mindenséget így irányítja: „Amikor a tengert körülvette határaival, és törvényt szabott a vizeknek, hogy át ne hágják határait...” (Péld. 8,29). Én is hozzá idomítom életemet! Isten kegyelmének erejével!

c) És kezdek isteni életet élni... Ennek lényege: elszakadás – az anyagiak **túlzott** igényétől. Odafordulás – az égiekhez („Rorate...”). Az Úr kegyelmének vétele. És – az isteni természet ajándékának vétele: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

Bef.: Aki hisz, az üdvözülni fog: „Aki hisz (bennem), annak örök élete van” /Jn 6,47/. Már **itt** a földön – **csodalátó, ott pedig – csodaélő.**

7. beszéd: Így aztán tevékeny lesz a szeretet élete

(Dogmatikus beszéd: A hit kegyelmének éltető ereje)

Bev.: Elégséges-e a jó televény? Vagy mag is kell? Igen! Igen! De elégséges-e a magvetés? Szárba, virágba, termésbe szökkenés minden élet valóságos célja! – És az ember életében hogyan megy végbe ez a kibontakozás?

1. A hit kegyelmével – önmagát szolgálja az ember.

Az égi Atya úgy teremtette az ember szellemi lelkét, hogy befogadhassa az isteni vetés magszórását. – És azután mit ad nekünk ez az isteni magvetés?

a) Igazi „látás alapot” biztosít. Az evangéliumi mag jelképesen értelmezendő. A kikelést az jellemzi, hogy kitárja az élet nagy horizontját olyanná, hogy a végnélküli tájak láthatók, és maga az isteni Magvető is észlelhető.

b) Igazi „tevékenységre” segít. Ez azután olyan fokozat, amely már a **látást – tevékenységgé** fokozza. Mégpedig első vonalon – önmaga felé. **Maga** életét akarja az örök tájak vonalába beállítani! Éljek – a földön, de törjek – az égbe!

2. Majd – embertestvért szolgál a szerető ember.

Ez is a tevékeny élet egy, de szélesebb területe.

a) Tevékeny a szeretet – az emberek felé. **Másnak** is jót akar, kíván és szór.

b) Testvérként kezel minden embert. Reádöbben arra: Isten atyóságában mindnyájan testvérek vagyunk. Ez pedig azt a tevékenységet igényli: szeretettel ölel magához mindenkit és szeretettel szórja kincseit – mindenkinek.

3. Végül Istent magasztal – az isteni ember.

A szeretet kisugárzásának azután ez a legfenségesebb alakja.

a) Istenért él. Tőle jött, hogy az Ő dicsősége legyen.

b) Istenért dolgozik. Érte fárad; hisz Tőle van minden kincse.

c) Végül: Isten felé tör. Miért? Mert ez az élet igazi célja. Jelszava: **ad astra!** De igazi értelme: személyes szeretete törjön az örök Szeretet felé. És ez csak történés? Nem! Nem! Ez valóságos célérés. Azért mondja a Mester: Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: „Úr gabonája” az ember. Teljes érésben az „Úr csűrének” örök lakója az üdvözült ember.

8. beszéd: A keresztény „Magna Charta” és az élet

(Erkölcsei beszéd: A hiten alapuló élet)

Bev.: Örök címerét az utódok díszítsék. Nem múlt virággal, vagy hódoló meghajlással, hanem **nemes étellel!** (Pl. a spanyol király szava távozó fiához: sohase felejtse, hogy királyi sarj vagy!) – És az ember?

1. Hitből élve – isteni a gyökér.

A hit égi kincs.

a) Isten adja a hitet. Az első kegyelem is a hit. De a további életerősítő is a hit. „Istennek igazsága nyilvánul meg ugyanis benne, mely a hitből árad minden hívőre, amint írva van: „Az igaz a hitből él” /Róm. 1,17/.

b) Így isteni az életgyökérzet. Minden virág értékét és szépségét a **gyökér** vagy a **gumó** határozza meg (Pl.: tulipángumó és lapulevél gyökér...) Ha pedig **isteni** a gyökér, akkor isteni léssen az „életvirág” is.

2. Istenbe kapaszkodom, – Isten maga a Szőlőtő. Amikor a hit ősi erejéről a fentieket mondom, akkor a **gyakorlatban** azt kérdezem: hogyan léssen valóságban isteni az én életem? – Tétéletem most a Szentírásra építem át.

a) Isten a Szőlőtő. Jézus felséges tanítása **hasonlatban** így szól: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves. A szőlővesszőket, amelyek bennem gyümölcsöt nem hoznak, lemetszi rólam, a gyümölcsöket viszont megtisztítja, hogy még többet teremjenek” (Jn 15,1-2).

b) Én vagyok a „szőlővessző”. Ez a **hasonlat** folytatása. „Amint a szőlő- vessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem” (Jn 15,4).

c) És így közös a „**természet**”. Ez pedig a **valóság**, a hasonlat igazi értéke. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” /2Pét. 1,4/. – És ennek eredménye? A termésből, a kitermelt gerezdből mérendő le. Az igazság ez: az eredmény az Isten szeretetében élő és szeretetet sugárzó **isteni élet**. Istentől jó a szeretet ajándéka. A szeretetből fakad az isteni élet szépsége. És így lesz a szeretet „**Magna Chartája**” az isteni élet kitermelője.

Bef.: „Vajon szednek-e bogáncsról fűgét?” (Mt 7,16)... De a jó szőlőtő jó gerezdet terem. Isten „Szőlőtőké”-nek isteni ember a sarjadéka.

*

b) alcsoport: A különböző vallásokban jelentkező jellegzetességek

Azok, amelyek a **vallások mélységeinek** kutatásához vezetnek. Természetes, hogy végső következtetéssel az isteni „magna charta” vallása fog tündökölni. – Ebben a részben három kiscsoportot fogunk megkülönböztetni. Szólni fogunk: a **vallások lényegéről**, majd a **kereszténység anyajegyéről** és végül a **szociális igazságról**.

Első kiscsoport: A vallások mélységei

1. beszéd: A pogány vallások alanyi mélysége – a félelem

(Hitvédelmi beszéd: A pogány vallások eredete)

Bev.: Elégé megütő a megállapítás: egy az Isten és ezernyi és ezernyi az **Isten**, illetve az **istenek** tisztelete. – Honnét ez az elhajlás? Egy az Isten és egy az igaz tisztelete. Ez az Isten terve. – De gyarló az ember és elhajlik Tőle értelme és akarata. – Mi ennek alapja?

1. Az igaz Isten hódolatában is helyet talál a félelem.

a) Az Isten szeretetének és bölcsességének kezdete: a félelem. Ebből indul ki az ember, míg tökéletes szeretetre változik át minden.

b) De nem szolgál, hanem hódolatos meghajlás és tisztelő félelem. – A Mindenhatót tisztelve, majd szeretve féli a föld embere.

2. De az eltévelyedő tiszteletben kizárólagos a félelem.

a) Nézd csak a pogány testvéreink isteni képeit és szobraikat. Mit mutatnak? Félelmet keltő alakokat.

b) Hallgasd csak a pogány testvér imáit. Varázslatos szavakkal a bajok elűzését kéri és remegő remegéssel viszi áldozatait.

c) Figyeld meg a pogány testvér életét. Félelemből cselekszik, mert a „sötét hatalma” erejétől remeg.

Bef.: De miért van ez így?... Az Isten fényt gyűjtött, és az ember fényt oltott. Eredmény? A bűn sötétsége és így a szellemi élet elködösödése.

2. beszéd: A „választott nép” vallásának mélysége – a várakozás

(Dogmatikus beszéd: Az izraeliták vallásának belső tartalma)

Bev.: Az Ószövetség lapjain a választott nép külső és belső történetét olvashatjuk. Hogy milyen

történelmi átalakuláson át változtak, az csak annyiban érdekel, hogy ez is mutatja az egy Isten segítő kezét. – De az a kérdés, hogy milyen volt **vallási, belső életüknek tartalma?** Ez már egészen közel eső kérdés. – Kérdezzük: mi adta vallásuk tartalmát?

1. Tiszteld az egy igaz Istent, ki szövetséget kötött veled!

a) Az igaz Isten szövetségese... De ez a szövetség ígéreten alapszik. Kiterjed földiekre... Kiterjed lelkiekre...

b) Hogy ő is lehessen az Isten hűségese. Mi a hűséget ígérő kötelessége? Az **igaz Istenhez** való hűség. Isten, a szövetség egyik tagja – hűséges ígéreteiben, a nép is legyen ilyen.

2. Várd az áldások áldását, a Messiást, Ki ígéreted neked!

Az egész zsidó nép lelke – erre építkezett.

a) Isten ígérte. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) Próféták jelezték. „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

c) Az egész zsidó nép ezt remélte. Hisz a Messiás várás volt életének tartalma.

d) Jézus élete is ezt tükrözi. Magára magyarázza a messiási jövendölést: „Az Úr lelke rajtam: ő kent föl engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, ő küldött engem, hogy meggyógyítsam a megtört szívűeket, szabadulást hirdessek a raboknak, és a vakoknak megvilágosodást, hogy szabadulást vigyek az elnyomottaknak” (Lk 4,18)... „Majd megszólalt: „Ma beteljesedett az Írás, amit imént hallottatok” (Lk 4,21).

e) Sőt az emmausziak is ezt mondják: „Mi viszont azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt...” (Lk 24,21).

Bef.: Várakozás jellemzi a zsidó népet. Várta – a vele szövetségben élő igaz Istent, az Ő hűséges támogatását és életét boldogító Messiását.

3. beszéd: A kereszténység mélysége – a szeretet

(Dogmatikus beszéd: Szeretet – az Isten)

Bev.: A Mester fenséges szavaival kezdem: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből...” (Mt 22,37). Ebből azután az következik: aki ezt megtartja, az mindent teljesített. – De mi ennek a törvénynek legősibb alapja és értelme?

1. Szeretet – az Isten.

Az emberi értelem is eljut odáig, hogy a mindenség Ura és Istene. „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20). Sőt azt is megismeri, hogy az Isten az örök Szellem.

a) Az Isten az örök Szellem. Ennek tartalma az, hogy az anyag felett álló végtelen lény. Személy, akiről az is tanítható: önbíró.

b) De Szeretet az örök Szellem. Hogy miben áll lényege, azt az Írás közli mondván: „Aki nem szeret, az nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). Ez az Isten fogalmának és tartalmi valóságának kitárulása. Feltárul a lényege és az egész teremtett Lét gyökérzete.

2. Szeretből jó hozzánk – a Megváltó.

Ez már – a Szeretet belső világának kiáradása. Az egész üdvtörténet ezt hirdeti. És ennek mozzanatai?

a) Emberfiának – Megváltót ígér. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

b) Emberfiához – Egyszülött Fiát küldi. „Miatán többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). János apostol ezt mondja: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Majd Szt. Péter így ír: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokatól, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

3. Szeretettel telít a Megszentelő.

A Szentlélek ajándékait ígéri és küldi a Mester.

a) Küldi – tanúságtételre. „Mikor eljön a Vigasztaló, akit az Atyától küldök nektek, az Igazság

Lelke, aki az Atyától származik, ő tanúságot tesz rólam” (Jn 15,26).

b) De küldi, hogy elvezessen az Igazságra. „De amikor eljön, ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra” (Jn 16,26).

Bef.: A mi vallásunk lényege: a szeretet. Ezt szorgalmazzuk, hogy így Krisztus népévé legyünk.

*

Második kiscsoport: A keresztyénség anyajegye

1. beszéd: A Mester tanításának összefoglalata

(Dogmatikus beszéd: Mi a Mester tanításának alaphangja?)

Bev.: Hogyan lehetne két rövid mondatba foglalni Mesterünk szerteágazó tanítását? Röviden és lényegében?...

1. Isten – a mi Atyánk.

Mesterünk szavai a mi életünk megvilágítói.

a) Tőle jöttünk. „Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3).

b) Tőle vettünk... Először: áldásaink bőségéből. Ezért imádkozik a próféta: „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8). Majd: Mesterünket –az örök Atya szeretetétől: „Én nem magamtól beszéltem, hanem az Atya, aki küldött engem, ő parancsolta meg, mit mondjak és mit hirdessek” (Jn 12,49). Végül: lélekátalakulásunkat a Megváltó kegyelméből: „Bizony, bizony mondom neked, aki nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

c) Teremtésben Hozzá hasonulunk. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27). Átnemesedésben: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Isten képét hordozzuk és ezt „cizelláljuk”.

2. Az ég a mi hazánk.

Ez is isteni kegyelem. – Isten teremtő terve adta, de a Megváltó kegye visszaszerelte.

a) Ez az Isten adta otthonunk. Ide tör – a lélek.

b) Ide vezet – a Megváltónk. Ide segít áldozatos életével – a Mester.

c) Ezért szolgál a kegyelemmel áldott életünk. Ezt harcolja ki kegyelmével telített étellel az ember.

Bef.: Íme! Életünk legősibb vágya a mi keresztyén vallásunk tárgyi tartalma! Röviden így szól: Isten a mi Atyánk, Akihez tör és jut a mi lelkünk.

2. beszéd: Az őskeresztyének életjegye

(Erkölcsei beszéd: A szeretetből fakadó élet)

Bev.: Mit sugároz felénk az őskeresztyének élete? De néma történelem-e ez mireánk nézve, vagy beszédes buzdítás? És ha beszédes, akkor milyen hangokat csendít felénk az őskeresztyének élete?

1. Szeressétek Istent!

Ez az ő életük alapcsengése! Ezért volt másodrendű a földi kincs! De ez az élet – beszédes parancs is!!

a) Legyen szeretett, Atyátok adta otthonotok a föld. Nekünk mondják, mi követjük és kövessük!

b) De legyen mindenekfelett szeretett Atyátok az Úr! Ezt is nekünk mondják. Sőt életük azt is igazolja: ez a szeretet – megemel a földön és áttemel az égbe.

2. Szeressétek egymást!

Ez a második hangos szavuk!

a) Ha Atyátok az Úr, akkor testvéretek minden ember. Keresztyén, zsidó, pogány egyaránt. Még – az ellenség is!!

b) Ha testvéretek minden ember, akkor **szóráon** fordul felénk egész lelketek. Adni! Adni! Adni! – Ez legyen drága éltetek jelszava. Tanuljatok a Mestertől, aki még a kereszten is ezt mondta: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit tesznek” (Lk 23,34).

3. Szeresd önmagadat!

Ki vagy te, ember?...

a) Isten képévé teremtettél: „Megteremté az Isten az embert, a maga képére, az Isten képére terem-

tette” (1Móz. 1,27).

b) Isten fiává emelttél. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is, örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17).

c) Isten fiaiként vitézkedjél! Ez már gyakorlati parancs. – Akiben él az Istenfiúság tudata, az ehhez a méltósághoz illő étellel éli életét.

Bef.: **Hallgasd** ezeket a beszédeket és így éld földi életedet! – Ne csak dicsérd, hanem kövesd az őskeresztények nemes és dicsőséges életét!

3. beszéd: A mai keresztények igényelt jegye

(Erkölcsei beszéd: Mit kell megszereznie a kereszténynek?)

Bev.: Mit igényel az egész világ, és mit kérjen Istentől az Úr szerette Krisztus népe? – Az egész világ igénye – a szeretet, a kereszténység anyajegye – a szeretet. – Ezt kérje tehát mindenki számára a keresztény lélek. Mit kérjen tehát?

1. A szeretetnek lélekkincsét.

Hát nem birtokolja?... Elvileg birtokolja, mert szórja a Mester, de gyakorlatban nem mindenki.

a) Birtokolja általában, mint Isten adta égi kincset... Az Isten mindenkinek szórja, de nem mindenki – fogja.

b) Birtokolhatja, mint személyes kincset. De nem mindenki keresi és nem is nyitja lelkét a befogadásra,

c) És szórhatja, mint legértékesebbet. De ha veszi, akkor magának **ne** őrizze. Bizony igen sok van, aki kufárkodik vele. Így azután elmondható, hogy még kevesebb az, aki szórja! Pedig: erről ismernek meg titeket... „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13,35). – Mit tegyünk? A **gyűlölködést öljük** és a **szeretetet szorgalmazzuk, kérjük és éljük**.

2. És szórni kell a szeretet bőségét.

a) Miért kell bírunk? Hogy Isten fiai legyünk. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

b) Miért kell szórunk? Hogy másokat is azzá, Isten fiaivá tegyünk.

c) Miért kell mindezt tennünk? Hogy együttesen – a **Szeretemben** éljünk. Ez pedig már – az Isten-nel való élés szent csodája.

Bef.: A megváltás befejeződött égi és szeretet cselekedet. De az egyéni megváltás folytatódó, szeretetre alapítandó emberi cselekedet.

*

Harmadik kiscsoport: A szociális igazság

1. beszéd: Az „én” bűvkörében

(Erkölcsei beszéd: Igaz alázat)

Bev.: A lelkiélet egyik kiváló mestere írta kitűnő levelében: „Az ember olyan körben él, amelynek középpontja az „én”. Ebből az egocentrikus körből kilépni és a heterocentrikus életet szolgálattal élni – az ember legnagyobb átnemesedése.”

1. A heterocentrikus élet – szent és valóságos alázatszolgálat. Ebben van azután **emberekre** vonatkozó és **Istenre** irányuló tevékenység.

Mindkettő szent és követendő. De a második mindenekfelett érvényesítendő.

2. Az igazi alázatszolgálat pedig az Isten nevelőmunkájának legnagyobb eredménye.

Bef.: A geometriával foglalkozók a körnek központjáról azt tanítják: **sugarai centripetálisak** és **centrifugálisak**. Betörők és kifelé haladók. Az emberi élet akkor **igazi**, ha az „én” centripetális sugar-igénylése helyett az „én” centrifugális tevékenysége a mindenekfeletti.

2. beszéd: Magamat keressem?

(Erkölcsei beszéd: Mit tegyek?)

Bev.: Kérdezzük, hogy merre irányuljon szeretetem (egocentrikus)?

1. Magadat szolgál!

2. De ne csak magadat szolgál!

Bef.: Állapítsuk meg: magam szolgálata mások szolgálatán keresztül történik.

3. beszéd: Felebarátaimat szolgáljam?

(Erkölcsei beszéd: Mit tegyek?)

Bev.: Kérdéssé tegyem: hát **csak** másokért éljek? (Heterocentriko altruizmus).

1. Magadként szeresd a felebarátot.

2. Mert ez által is magadat szolgálod.

Bef.: Mutassunk reá: „én” vagyok –a központ...

4. beszéd: Istent imádjam?

(Erkölcsei beszéd: Mit tegyek?)

Bev.: Kérdezzük, hogy mire terjed ki az igazság, hogy „én” vagyok? Ez az igazság?

1. Tökéletesedjék az Isten képmása.

2. Hogy így dicsőíttessék az Isten nagysága.

Bef.: Boldogan állapítható meg, hogy „az Isten minden” –igazsága mellett egyéni, személyes érték marad a boldogított ember.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

Itt is arra törekedjünk, hogy a „kis liturgia” szövegeit követve a szeretet parancsának –akár felénk áradó, akár felebarát, vagy Isten felé forduló – áramkörét erősítsük.

1. (Introitus) beszéd: Az igaz Isten életjegye

(Dogmatikus beszéd: Isten tulajdonsága)

„Igazságos vagy Uram, és ítéleted igaz! Bánj szolgáloddal irgalmad szerint. Boldogok, kiknek útja szeplőtelen, kik az Úr törvénye szerint járnak!” (Zsolt. 118,137; 124 és 1).

Bev.: Isten élettartalma kivetődő erő. – **Magában** hordja és **emberarcon** is valósítja. Lássunk most egy ilyen isteni jegyet!

1. Iustus est Dominus.

a) Igazságos az Isten – Önmagában. Ezért mondja az Írás: „Igazságos az Úr minden útjában, és szentséges minden dolgában” (Zsolt. 144,17). És erősíti a próféta: „...igazságos az Úr minden intézkedésében, melyet nekünk meghagyott” (Bár. 2,9).

b) Igaz az Isten – eljövendő Fiában. – Ezt a csodavilágot várja a próféta: „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat; nyílják meg a föld és teremje a szabadítót, és legyen egyszemmind igazságosság” (Iz. 45,8). Ezt az időt dicsőíti Zakariás mondván: „Felette örvendezzél, Sion leánya; ujjongj, Jeruzsálem leánya: Íme bevonul hozzád királyod, igaz ő és megszabadít” (Zak. 9,9).

c) Igazságos az Isten ítéleteiben. – Ahogy ítélkezik, úgy jelenik meg az igazság. „Műveid csodálatosan nagyok, Uram, mindenható Isten! Utaid igazságosak és igazak, nemzetek Királya” (Jel. 15,3).

2. Et iusti sunt filii Domini.

Azt akarom mondani: az Isten igazsága vetítődik ki az isteni ember arcán.

a) Istent dicsőítik az igazak. – Életünk dala micsoda? „Örvendezik akkor majd az igaz az Úrban, ki benne reménykedett, és dicsekszenek az igaz szívüek mindnyájan” (Zsolt. 63,11). Ez pedig végül is annyit jelent, hogy az Isten fénye vetődik az igazra és verődik vissza az Istenre. Ezért mondja a Bölcs: „Az Úr áldása nyugszik az igaz fején” (Péld. 10,6).

b) Isten gyarapítja az igazat és így lélegzetség képét veri vissza az Isten felé. „Ragadd meg azt,

akkor felmagasztal téged, tisztességre juttat, ha magadhoz öleled” (Péld. 4,8). Mindennek pedig ez az eredménye: „Virul majd az igaz, mint a pálma, gyarapszik, mint a Libanon cédrusa” (Zsolt. 91,13).

c) A föld kincseit is bírja az igaz. Ezt hirdeti a Zsoltáros: „De öröklék a földet az igazak, s örökön-örökké rajta lakoznak” (Zsolt. 36,29). Ezt tanítja a Bölcs: „Az igaz házában kívánatos kincs van és olaj” (Péld. 21,20). De ez mit jelent? A bőséges lélek boldogságát vetíti az Igaz Isten felé.

Bef.: Az igazság az Isten életjegye. Az igazságosság az emberre vetített isteni sugárkéve és az ember életének földiekben és Isten áldásában való gazdagítása. És ennek eredménye? Isten felé vetítődik az egekből földre szórt igazságnak emberlélek-arcon kiverődő gyönyörúsége.

2. (Introitus) beszéd: Ezért bizakodik Benne a föld gyermeke

(Erkölcsei beszéd: Igaz az Istenben bizakodó ember)

Bev.: Az ember lelke nem pihen meg a földön. **Természete** oda vonzza, ahonnan származott... Ez pedig az **eggek Urának otthona**. De **belső odatörése** abban az igazságban talál alapot, hogy állandóan az Isten igazságos ítélete száll feléje a magasságból.

1. Bízuk az ember, mert igaz az Isten.

Jól tudja mindenki: „Az Úr szemei az igazakon, és fülei könyörgő szavukon” (1Pét. 3,12).

a) Bízunk az Úrban. – Együtt zengjük a Zsoltárossal: „Istenem, tebenned remélek; ne hagyd, hogy megszégyenüljek” (Zsolt. 24,2). Sőt hozzátesszük: „Kik benned bíznak, boldogok mindnyájan!” (Zsolt. 2,13).

b) Mert győzedelmes és igaz az Isten. Erre bátorít a Mester: „A világban üldözést szenvedtek, de biztatok, én legyőztem a világot” (Jn 16,33).

c) És utolsó ítéletében is igazságos az Isten. Ezért mondja az apostol: „Pedig konoksággal és megrögzött szíveddel csak büntetést halmozol magadra. Isten haragjának és igazságos ítélete megnyilvánulásának napjára. Ő megfizet kinek-kinek tettei szerint” (Róm. 2,5-6). Sőt erősítést nyer ebben a tanításban: „...minden törvényszegés és engedetlenség elvette méltó büntetését” (Zsid. 2,2). – Ezért emelkedik az ember lelke **bizakodva** az Isten felé.

2. Bízuk az ember, mert valóban segít az igaz Isten.

De hol észlelhető?

a) Segít küzdelmeimben. Buzdít reá a Bölcs mondván: „Bízzál Istenben, ő majd gondodat viseli” (Sir. 2,6) Sőt ismételt ismétli az Írás: „Teljes szívvel bízzál az Úrban, és ne támaszkodjál saját belátásodra” (Péld. 3,5). Majd a kegyelem segítő erejét helyezi kilátásba az apostol: „Készüljete föl tehát lélekben, legyetek józanok és biztatok teljesen abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor fogtok kapni” (1Pét. 1,13).

b) Kegyes áldozatom elfogadásában. Természetesen akkor, ha igaz és isteni az életem. „Kedves az igaz áldozata; meg nem feledkezik az Úr az ő emlékeztető áldozatáról” /Sir. 35,9/.

c) És igazságos minden ítéletében. Ezért kell hallgatnunk az Írás szavára: „Úgy van Uram, mindenható Isten, igazak és jogosak ítéleteid!” (Jel. 16,7). Az élet is igazolja, hogy támogat és boldogsággal telít az Isten. Még szenvedéseinket is átértékeli (Szt. Terézia).

Bef.: Isten felé fordul a bizakodó ember, mert igaznak érzi ezt az égi üzenetet: „Oltalmaz és szabadíts meg engem, ne hagyd, hogy megszégyenüljek, hiszen benned remélek” (Zsolt.24,20).

*

1. (Oratio) beszéd: Kopogtató szavunk üteme

(Erkölcsei beszéd: Isten segíti lelkünket)

„Kérünk Urunk, kegyelmed előzzön meg és kísérjen minket mindenkor és eszközölje ki, hogy szüntelenül a jó cselekedetekben buzgáljunk. A mi Urunk Jézus Krisztusban...”

Bev.: Azért emelkedik a lélek Istenhez, hogy ütemes kéréssel zörgessen – segítségért. Mit kér az ütemes kérés?

1. A gonosz lélek erejét gyengítsd!

a) Ellenünk volt a Sátán. –Már az élet első perceiben. „Mondá erre az Úr Isten az asszonynak: Miért tetted ezt? Az felelé: A kígyó rászédett és ettem” (1Móz. 3,13). – De kísérti az Úr apostolnépét is.

„Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. Én azonban imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited...” (Lk 22,31-32).

b) Ellenünk dolgozik a Sátán. – Nehéz jövőt jósol az Írás, amelynek küzdelmét vívni fogja az ember. „Mikor eltelik az ezer esztendő, a sátán kiszabadul börtönéből és megindul, hogy félrevezesse a föld négy sarkán lakó nemzeteket, Gógot és Magógot, és harcra gyűjtse őket. Számuk annyi, mint a tenger fövénye” (Jel. 20,7-8).

2. Tiszta lelkünk erejét gyarapítsd!

a) Angyalaid segítenek. – Reánk is álljon ez a szöveg: „Nézd, követemet küldöm színed előtt, hogy elkészítse előtted az utat” (Lk 7,27).

b) Égi kezed gyámolítson. Ezt kéri Jozsué is: „Ne vond meg segítő kezedet szolgálóidtól; jöjj gyorsan és szabadíts meg minket s hozz segítséget” (Józs. 10,6).

Bef.: Istentől nem jöhetünk haza – segítség nélkül! Ha tehát könyörgő volt az imánk, akkor kegyelemmel telített lesz a lelkünk!

*

1. (Graduale) beszéd: Az Isten népének boldogsága

(Dogmatikus beszéd: Az elhivatottak Isten áldása)

„Boldog az a nemzet, melynek Istene az Úr, az a nép, melyet tulajdonául kiválasztott! Az Úr igéje alkotta az egeket, szájának lehellelte minden seregüket” (Zsolt. 32,12 és 6).

Bev.: A királyi Zsoltáros fenségesen zengi: „Boldog az a nemzet, melynek Istene az Úr, az a nép, melyet tulajdonául kiválasztott” (Zsolt. 32,12). – Bár tudjuk, hogy a „választott népen” át mindnyájan hivatalosak vagyunk, és így az ígélet boldogsága várományosai, mégis kutatható: miért boldog az Isten népe?

1. Biztos – az életút járásában.

a) Ismeri a célt. – Ismerem az Isten törvényeit és ismerem életem célját. „Szóltam tehát nyelvemmel: add tudtomra, Uram, mikor érek véget, s mennyi az én napjaimnak száma; hadd tudjam, mennyim van még hátra?” (Zsolt. 38,6). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Nem mint a ködös lelkű pogány... Róla mondható egész tartalommal: „Az ember nem tudja a végét, hanem mint a halak, melyeket megfog a horog és mint a madarak, melyeket megejt a tör, úgy kerülnek kelepcébe az emberek a baj idején, mikor az hirtelen reájuk jó” (Préd. 9,12).

b) Nyeri a cél felé segítő eszközt. De hogyan? Isten Fiának megszületésében. – Ez az a hír, amely az égi segítséget hirdeti. „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). – Ez pedig az a hír, amely a tényt jelenti: „Ma született az Üdvözítő városában. Ő a Messiás és az Úr” /Lk 2,11/.

c) Az Egyház kegyelemközlő szeretetében. – Erős lesz az Egyház és így isteni erőt közöl híveinek. Róla mondja az Írás: „Te Péter vagy. Erre a sziklára építem Egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta” (Mt 16,18). Sőt róla azt is hirdeti az apostol, hogy Feje az élő Krisztus. „...Mert a férfi feje az asszonnak, mint Krisztus az Egyháznak: ő ugyanis Testének Megváltója. Amint tehát az Egyház Krisztusnak van alárendelve, úgy az asszony is mindenben férjének” (Ef. 5,23-24). De végül az Isten misztikus közelségében. Ezt pedig így írja le az apostol: „...hogy szívükben megerősödvé és szeretetben egyesülve eljussanak a teljes megértés minden gazdagságára, Isten (az Atya) titkának, (Jézus) Krisztusnak megismerésére. Benne rejlik a tudomány és bölcsesség minden kincse” (Kol. 2,23).

2. Boldogok az Isten segítő keze érintésében.

De a célismeret és a célbasegítés még **egészen gyakorlati segítséget** is követel a boldogság elérése érdekében.

a) Ezért kapunk: oktató tanítást. Erről írja az apostol: „...mert az Isten igéje és az imádság megszenteli. Ha ezt magyarázod a testvéreknek, jó szolgálja leszel Krisztus Jézusnak, mert annak a hitnek és helyes tanításnak igéi táplálnak, amelyet híven követtél” (1Tim. 4,5-6). És ennek eredményét jelzi a Bölcs: „A bölcs belátás kedvessé tesz” (Péld. 13,15).

b) Ezért kapunk vigasztaló bűnbocsánatot. Krisztus így ígéri számunkra: „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert...” (Jn 20,23).

c) Ezért kapunk égi kenyértörést. Jézus szavai ezek, örök és szent ígéretek. „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret. Az az Isten kenyere, amely leszállt a mennyből és életet ad a világnak.” „Uram, kiáltották, add nekünk mindig ezt a kenyeret!” Jézus erre így szólt: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éheznek többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,32-35).

Bef.: Mindez pedig reményt nyújt arra, hogy örökké tartó jutalmazást kapjunk.

2. (Graduale) beszéd: A választottak Istenének ereje

(Dogmatikus beszéd: Erős az Isten)

Bev.: Véges világunk és kezdettel kopogtató végnélküli életünk elemi erővel követeli a **Végtelen Erő jelenlétét**. Ő az Erő és Forrás. – Hogyan értelmezendő ez a tétel?

1. Egek erejét Ő adja.

Röviden így hangoztatja ezt az Írás: „Erőssége az Úr azoknak, akik őt félik, és szövetségét megmutatja nékik” (Zsolt. 24,14). És azért mondja a következőket Dániel: „Áldott vagy az ég erősségében, dicsőséges és dicséretreméltó mindörökké” (Dán. 3,56). De hogyan jelenik meg ez az erő?

a) Teremtő hatalma alkot. – Jól jegyezzük meg az Írás szavát: „Félje az Urat az egész föld, remegjen előtte a földkerekség minden lakója, mert az ő szavára lettek, parancsára létrejöttek” (Zsolt. 32,8-9). – Anyag és ember egyaránt. Ezért emeli ki ezt a Bölcs mondván: „Az emberek és mindnyájan agyagból és földből vannak, melyből Ádám teremtetett” (Sir. 33,10).

b) Fenntartó ereje éltet. – Teremtő ereje létesítette, de el nem fáradva – létét tartja. „Vajon nem tudod-e, vagy nem hallottad-e: örökkévaló Isten az Úr, ő, aki a föld határait teremtette. El nem lankad és el nem fárad, és bölcsessége kifürkészhetetlen” (Iz. 40,28).

c. Gondviselő szeretete célba segít. – De különösen azt, aki nevét segítségül hívja. „Ne félj, mert én veled vagyok; napkeletről ide hozom ivadékodat, és napnyugatról összegyűjtelek... Valamennyit, ki nevedet segítségül hívja, kit dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,5 és 7). Ezért biztat a Bölcs is mondván: „A te gondviselésed kormányozza, Atyánk! Mivel a tengeren is adtál utat, és biztos ösvényt a hullámok között!” (Bölcs. 14,3).

2. Lelked erejét Ő sugározza.

A „nagyfőnökség”-nél nagyobb a „kisvilág” hordozta **lélek**. Ok? Isten képe és istenivé leendő szellemi valóság.

a) A szellem az Ő lehelete. Ezt magyarázza az Írás: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét” /1Móz. 2,7/. Más szavakkal pedig így hangzik ez az igazság: „Az ember lelke az Úr szövétéke, mely a benső minden rejtekét kifürkészi” (Péld. 20,27).

b) A szellemi kiteljesülés – az Ő kegyelme. Hogyan alakulunk? A felelet egyszerű: újjászületéssel. De ennek gyökérzete a Mester ígéje: „Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – Hogyan alakulunk? A felelet: a további Lélekkel való töltéssel. Ezt pedig az apostol ígéri: „A reménység pedig nem csal meg, mert Isten kegyelme kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – Még azt is kijelentve, hogy kikre áll ez a megállapítás: „Hogy beteljesedjék rajtunk, akik nem a test, hanem a lélek szerint élünk, amit csak rendel a törvény” (Róm. 8,4). – Sőt a következő szövegek erősítik ennek az igazságnak erejét: „Ti azonban nem test, hanem lélek szerint éltek, ha valóban Isten Lelke lakik bennetek. Akiben ugyanis nincs Krisztus Lelke, az nem tartozik hozzá” (Róm. 8,9). – A végső eredmény ugyanis ez: „...a lélek él a megigazulás következtében. Ha pedig bennetek van annak Lelke, aki föltámasztotta Jézust halottaiból, ő, aki Krisztus (Jézust) halottaiból föltámasztotta, életre kelti a ti halandó testeteket is bennetek lakó Lelke által” (Róm. 8,10-11).

Bef.: Mindenségünk tehát Belőle ered, emberi életünk pedig Belőle, az élő Szőlőtökéből fakad. Végnélküli életet élő „szőlővesszői” vagyunk az Úrnak!

*

1. (Offertorium) beszéd: Szálljon reánk arcod fényessége

(Dogmatikus beszéd: Isten, a Világosság)

„Most azonban hallgass meg, Istenünk, szolgálád könyörgését és esdeklését... ragyogtasd arcodat

feldúlt szentélyed felett... Légy kegyes, Uram! Figyelj reánk... Istenem, hiszen a te nevedet viseli városod és néped!” (Dán.9,17; 18; 19).

Bev.: A nap sugarait veti a földre, de az életútnak fénye emberlélek örök vágyakozása. Ezért az egekhez fordul, mert **életfényt** csak onnét remél. – Hogyan fohászkodik fényért az ember?

1. Arcod sugározza be életutunkat!

Látni akarunk Tégedet és fényt akarunk kapni Tőled (Istenben hívők vágya, hogy Isten nélküliek is Istenre találjanak). Te jelentkezzél – tárgyi fényességgel!

a) Arcod világítson, mint a nap. Olvasd csak ezeket a szövegeket: örök világosság az Isten. „Mivel az örök világosság kisugárzása és Isten fölségének szeplőtelen tükre és jóságának képmása” (Bölcs. 7,26). Örök világosság az Úr Egyszülöttje. „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít” (Jn 1,9). Örök világosság az égi Mester ítélete: „Az ítélet ez: A világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert gonoszak voltak tetteik” (Jn 3,19).

b) Láska ezt a kereső emberi szem. – Egek felé fordulva Isten fényét érezze az ember. Ezt ígéri az Írás: „Világosság ragyog az igazra, s öröm az egyenes szívűekre” (Zsolt. 96,11). – Sötét világosan mondja a próféta, hogy itt örök világosságról van szó: „Nem a nap szolgál majd neked továbbra is nappali világossággal, és nem a hold fénye világít majd neked, hanem az Úr lesz neked örök világosságod, és Istened a dicsőséged” (Iz. 60,19).

2. Világosságod vonja fénybe oltárainkat!

De vetítődjék fényességed lelkünkbe és vonja fényözönbe lelkünk szent áldozatait is. – Lássuk, hogy ezek kedvesek. Ez legyen a mi lelkünkre vetített **alanyilag** fénybevonó szent kegyelmed. Könyörgésünk tehát ez:

a) Vesd reánk fényességedet. Zengő ajkunk ezt énekelje: „Küldd el világosságodat és igazságodat, hadd vezessenek és vigyenek el engem szent hegyedre s hajlékaidba” (Zsolt. 42,3).

b) És tedd, hogy a „fény fiaivá” válva áldozhassunk neked. Legyen reánk is alkalmazható az apostol szava: „Valaha ugyan sötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban. Úgy éljétek, mint a világosság fiai!” (Ef. 5,8). Így lesz azután boldogító valóság az Írás szava, amely ezzel a reménnyel él: „Hiszen mindnyájan a világosság és a nappal fiai vagytok. Nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé” (1Tessz. 5,5).

Bef.: A föld felett fényt szór a nap, az emberi élet ege felett Fény – az Isten.

2. (Offertorium) beszéd: Áldott legyen igaz néped

(Erkölcsei beszéd: Szeretetajándékkal áld az Isten)

Bev.: Embernek lélekszárnya **ima** és **áldozat** útján siet az egek Ura felé. És ez az emelkedés egyetemes. – De hogyan felel erre a szeretet Istene?

1. Meghallgatod imáinkat.

a) Uram, ígérted a meghallgatást. A te szavad így cseng: „ha hozzám kiált, meghallgatom, mert én irgalmas vagyok” (1Móz. 22,27). Ezért fohászkodik bizalommal az ember: „hallgasd meg az égben imádságukat s könyörgésüket és szolgáltass igazságot nekik” (3Kir. 8,45). – Ezért örvend ennek az isteni ígéretnek az élet zarándoka: „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7).

b) Higgyétek az ígértet beváltását. Az ószövetségi történet ezt mondja: „Az Úr meg is hallgatá Izrael könyörgését s a kezébe adá a kánáneusokat s ő megölé őket s feldúlá városaikat, a helyet pedig elnevezé Hormának, azaz Átoknak” (4Móz. 21,3). – Sötét egyenesen hirdeti ezt a tételt: „Tudjátok meg, hogy az Úr meghallgatja könyörgéseiteket, ha hűen kitartotok az Úr színe előtt a börtben és az imádságban” (Judit 4,12). – A mi imánk pedig szintén meghallgattatásra talál: „Hálát adok neked, hogy meghallgattál engem, és segítségemmé lettél” (Zsolt. 117,21). – De különösen, ha az Isten igazai köré soroltatunk. „Tudjuk viszont, hogy Isten nem hallgatja meg a bűnösöket. De ha valaki istenfélő és Isten akaratát teljesíti, azt meghallgatja” (Jn 9,31).

2. Elfogadod áldozataikat.

Az emberek ezt hozzák Neked.

a) Legyen áldozat! Ószövetség és Újszövetség ezt végzi. „Mint kosokból, bikákból és ezernyi kővér bárányból álló égőáldozat, olyan kedves legyen előtted ma a mi áldozatunk, hiszen akik benned bíznak, meg nem szégyenülnek” (Dán. 3,40). Ezt magasztalja a Zsoltáros is: „Akkor majd kedvedet le-

led igaz áldozatban, ajándékokban, egészen elégió áldozatokban; akkor majd fiatal bikákat tesznek ol-tárodra” (Zsolt. 50,21). – És különösen akkor kedves ez neked, ha az áldozatot bemutatóra is áll ez a szöveg: „Kedves az igaz áldozata; meg nem feledkezik az Úr az ő emlékeztető áldozatáról” (Sir. 35,9).

b) Elfogadod. – Ha elfogadta az **előképet**, akkor a legszentebb áldozatra hogyan tekintesz?... Ha azután az egyetlen Főpap áldozatára gondolunk, akkor tudnunk kell, hogy ez az egész emberiség üdvéért történt. „Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1). De azt is tudnunk kell, hogy ennek megismétlése is kedves áldozat.

Bef.: De az emelkedés – elfogadást talál; az elfogadás pedig égi áldást ad az embernek. Így lesz boldog az **áldott nemzedék**.

*

1. (Secreta) beszéd: Miért könyörög az áldozat?

(Erkölcsei beszéd: A könyörgő áldozat)

„Fölségedet, Urunk, alázatosan kérjük, hogy e szent adományok, melyeket hoztunk, mind a jelenben, mind a jövőben szabadítsanak meg a bűnöktől. A mi Urunk, Jézus Krisztus nevében, ki veled él a Szentlélekkel együtt...”

Bev.: Néma égbeszállás-e az áldozat füstje? Beszédesen könyörög. Miért könyörög kérése?

1. Múlt bűneink bocsánatáért.

a) Bocsáttassék a bűn. – De ez csak úgy lehetséges, ha áldozat lett az Isten Báránya. „De a kegyelemmel nem úgy áll a dolog, mint a bűnbeeséssel. Ha ugyanis egynek bűnbeesése miatt oly sokan meghaltak, Isten kegyelme s az egy embernek, Jézus Krisztusnak kegyelmi ajándéka még bővebben kiárad sokakra” (Róm. 5,15).

b) Töröltessék a büntetés. – De ez is csak akkor lesz valóság, ha szeretettel fordul felénk az ég Ura. „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19).

2. Jövő bajaink eltávolításáért.

a) Erőt és kegyelmet az életre. – Figyelj erre! Ezt is a Lélek adja. Ezért mondja az apostol: „A lelki adományok különfélék, de a Lélek ugyanaz” (1Kor. 12,4).

b) Kegyelmet a kitartásra. – Biztos az ég segítsége, csak szolgálja légy az apostol mintájára, aki elmondja magáról: „... szolgálja lettem Isten kegyelmi adományából, amelyet hathatós erejével juttatott nekem” (Ef. 3,7).

Bef.: Az áldozat hódolatos szó és könyörgő ima.

*

1. (Communio) beszéd: Istennek adjatok mindent

(Erkölcsei beszéd: Istené mindenünk)

„Tegyetek fogadalmat és rójátok le az Úrnak, Isteneteknek, mind, kik körülötte vagytok, ajándékot vigyetek a Rettenetesnek, ki megtöri a fejedelmek bátorságát, ki rettenetes a föld királyai iránt!” (Zsolt. 75,12-13).

Bev.: Valóban nem is birtokosai, hanem haszonélvezői vagyunk javainknak. Természetes tehát, hogy Istennek adunk vissza mindent. – Hogyan és miképpen történik mindez?

1. A föld kincseit Neki vigyétek!

a) Sokat kaptunk. Testi-lelki javainkat. – Ezért olvassuk: „Mert kifogyhatatlan kincs az az embernek; akik vele éltek, megszerezték Isten barátságát, mert a fegyelem adományai ajánlották őket” (Bölcs. 7,14).

b) Mindent adjunk. Régi áldozati tárgyak. – Templomtizedek. – Értelmezd csak ezt a szöveget: „Helyezd el a kincsedet a Magasságbeli parancsai szerint, akkor az neked aranyból is többet ér” (Sir. 29,14). – Sőt figyelj, hogy még a napkeletiek is áldozatot helyeznek az Úr bölcsője elé. „A házba lépve, ott látták a gyermeket anyjával, Máriával és leborulva hódoltak neki. Aztán fölnyitották

kincsésládájukat és ajándékot adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát” (Mt 2,11). – A Szent Szűz pedig áldozati gerlét helyez az Úr oltárára...

2. Lélek szárnyain is Hozzá emelkedjétek!

Így is visztek: de lélekkincseket.

a) Értékesebbek – a lélekkincsek. – Ezek az önként vállalt szenvedések, a saját javainknak szétszórása és a lélekszeretet sugárzása (tanítás, térítés, Isten felé való segítség).

b) Tudatos szárnyalással ezt is vigyetek. Ajkatok és életetek legyen daloló és Istent magasztaló. „Dicsérjétek az Urat mind, ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien, népek!” (Zsolt. 116,1).

Bef.: Az égi kincsek haszonélvezői! Az égi Atyához vigyük égi adományait! Éltünk velük, életté tettük értékeinket, és így tökéletesebbé lett lélekkel hódolunk az égi Ajándékozónak.

2. (Communio) beszéd: Mert Ő hatalmas mindenek felett

(Dogmatikus beszéd: Isten mindenekfelett)

Bev.: Nem nehéz elgondolni, hogy az Isten mindenek Ura. A létezés és annak ezernyi gyönyörű alakja hódoló tiszteletre hajtja térdünket és hálálkodó szeretetre lelkünket. – Nézzünk kissé mélyebbre és kérdezve kérdezzünk – csak emberekre vonatkoztatva: Kicsoda az Isten?

1. Királyoknak Királya.

a) A hatalmasok Ura. – Ezt hirdeti a Zsoltáros: „Nos hát, királyok, okuljatok! Földnek ítélői tanuljatok! Szolgáljatok az Úrnak rettegve, ujjongjatok előtte remegve” (Zsolt. 2,10,11). – Szereti az övét: „Szeretem azokat, kik szeretnek engem, kik virradatkor keresnek, meg is találják” (Péld. 8,17). – Őket is szeretettel tanítja: „Hozzátok vagyon tehát szavam, ti királyok, hogy bölcsességet tanuljatok és el ne essetek” (Bölcs. 6,10).

b) A gyengék Atyja. Róla szól az Írás: „Vereséget szenved az erősek íja, de erővel övezik fel magukat a gyengék” (1Kir. 2,4). Azért fordul felé az ember: „Könyörülj rajtam, Uram, mert elernyedek, gyógyíts meg, Uram, mert csontjaim remegnek, és lelkem nagyon szomorú” (Zsolt. 6,3,4). És ezért emeli ki a gyengék megsegítését az apostol: „...ami a világ szerint okatlan, hogy megszégyenítse a bölcséket, s azt választotta ki, ami a világ szemében gyöngye, hogy megszégyenítse az erőseket” (1Kor. 1,27).

2. Lelkemnek Királya.

Ez mindennél több! Miért? Mert a végnélküli ember örök Királya.

a) Uralkodik mindenki felett és minden időben. – Ezért szól az isteni parancs: „Zengedeztetek Istenünknek, zengedeztetek, zengedeztetek királyunknak, zengedeztetek, mert királya az Isten az egész földnek, zengedeztetek bölcsességgel” (Zsolt. 46,7-8). És ezért mondja a próféta: „Ki ne félne téged, nemzetek királya? Tied a dicsőség!” (Jer. 10,7).

b) Földre szállt történelmi időben. – A próféta jövendöli: „Felette örvendezzél, Sion leánya; ujjongj, Jeruzsálem leánya: íme bevonult hozzád királyod, igaz ő és megszabadít; szegény ő és számaron ül, számarcanca fiatal vemhén” /Zak.9,9/. –Az evangélista hirdeti: „Hol van a zsidók újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten és eljöttünk, hogy hódoljunk neki” (Mt 2,2). – Sőt királyi voltát ezek a szent szövegek is tanítják: „Nátánáel erre elismerte: „Rabbi, te vagy az Isten Fia! Te vagy Izrael királya!” (Jn 1,49). –Pilátus kérdésére Ő maga felel: „Pilátus közbeszólt: „Tehát király vagy te?” Jézus ráhagyta: „Igen, király vagyok” (Jn 18,37). Sőt ezt a címét Pilátus a keresztre erősíti: „Az elítélésének okát jelző táblára ezt írták: „A zsidók királya” (Mk 15,26).

Bef.: Az Eucharisztikus Kongresszus himnusza fejezze be ezt a beszédet: „Christus vincit...” (esetleg elénekelheti a nép is).

*

1. (Postcommunio) beszéd: Mit hozzon az áldozat?

(Erkölcsei beszéd: Az áldozat égi kincse)

„Megszentelő erőd, mindenható Isten, gyógyítsa meg bűneinket és az örökkévalóságra legyen orvosunk.”

Bev.: Az áldozat füstje egekbe száll, és az ég ajándéka a földre ereszkedik. – Mit kap az áldozatot

bemutató?

1. Földi bajaiban gyógyítást.

a) Anyagi bajaink enyhítését várjuk. Ezért éneklünk bizakodva a Zsoltáros: „Járjak bár a halál árnyékában, nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy. Vessződ és pásztorbotod megvigasztal engem” (Zsolt. 22,4).

b) Testi szenvedéseink gyógyírt kérnek. Ezt is a Zsoltáros zengi: „Megbocsátja ő minden gonzságodat, meggyógyítja minden betegségedet” (Zsolt. 102,3).

2. Égi kincseinknek gyarapítását.

a) Szellemi erőink gazdagodjanak. – Úgy, hogy az élet fejedelmei legyünk. „Add vissza nekem örvendetes segítségedet, és fejedelmi lélekkel erősíts meg engem” (Zsolt. 50,14).

b) Örök értékeink erősödjenek. Azok az értékek, amelyek a Lélek vételében erősödtek fel bennünk. „Mi nem a világ lelkét kaptuk, hanem az Istentől eredő Lelket, hogy megismerjük, amit Isten nekünk ajándékozott” (1Kor. 2,12).

Bef.: Az áldozat füstje az égbe száll, de az égi Atya szeretete és kegyelme a lélekbe ereszkedik.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra épülő beszédek

A napi Evangélium szövege így szól: „Mikor a farizeusok értesültek arról, hogy a szadduceusokat is elhallgattatta, ismét köréje gyűltek. Közülük egy törvénytudó, hogy próbára tegye, a következő kérdéssel fordult hozzá: „Mester, melyik a legfőbb parancs a Törvényben?” Jézus így felelet: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből. Ez a legfőbb parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. E két parancson függ az egész törvény és a próféták.” Mivel a farizeusok együtt voltak, Jézus ezt a kérdést vetette föl nekik: „Mit tartotok a Messiásról? Kinek a fia?” „Dávidé”, felelték. Ő továbbkérdezte: „Hogyan hívhatja akkor Dávid a Lélek sugallatára Urának őt, hiszen így szól: Mondá az Úr az én Uramnak: Jobbom felől foglalj helyet, míg lábad alá számolyul aládom valamennyi ellenségedet? Ha tehát Dávid maga hívja őt urának, hogyan lehet az ő fia?” Senki sem akadt, aki egy szót is tudott volna erre felelni, s attól a naptól fogva senki sem merte többé kérdéseivel zaklatni” (Mt 22,34-46).

Az Evangélium szövege rövid összefoglalással az Isten parancshirdetését, mégpedig a **szeretetparancsának meghirdetését** közli; majd **Krisztus személyiségének kérdését** érinti, végül finom célzással a **Krisztust kísértők** hamisságát is elítéli. – Amíg az ünnep jellegét ismertető szentbeszédek tárgya a szeretet parancsát **elméleti magaslathól értékelte**, addig az Evangélium szövegéhez írt beszédvázlatok **szorosán** fűződnek a szent szöveghez és inkább a kérdés **gyakorlati** jellegét akarják kidomborítani. – De itt is kövessünk némi rendszert – az egymásutánban. Szóljunk először az **élet Rendezőjéről**; mégpedig így: **Teremtő és Kinyilatkoztató...** Majd másodsorban vessük fel **Krisztus Személyének** kérdését. Végül pedig **diákexhortációk** alakjában a **Krisztust kísértőket**, és ezek keretében fessük meg az ő ellentétüket, a **Krisztust követni akarók** lélekképét is. – Lássuk most ezeket egyenként különálló-, illetve láncokba fűzött beszédekben.

Különálló beszédek

a) alcsoport: Az élet Rendezője, a Teremtő és Kinyilatkoztató

1. beszéd: Az élet Rendezője

(A teremtő Isten)

Bev.: Kinyitom a Szentírást és első lapján ezt olvasom: „Kezdetben teremté az Isten az eget és a földet” (1 Móz.1,1). Lényegében ezt mondja a további részletes kinyilatkoztatás: **minden az Istentől, és semmi sincs önmagától**. Feltekintek az égre és kérdezve kérdezem: milyen erőket látok az eget Urában, az én Istenemben?

1. Tőle a világ.

Létét és lényegét keresve megállapíthatom, hogy az **elsőt** ésszel megismerhetem, a **másodikat** kinyilatkoztatóval megközelíthetem. „Tiéd az ég, és tiéd a föld, te alkottad a föld kerekességét és mindazt, ami rajta van; az északot s a délet te teremtetted, nevedben örvendezik a Tábor és a Hermon”

(Zsolt. 88,12-13).

a) Az **anyagi** világ az a lépcső, amelyen Hozzá juthatok. Figyeljük csak értelmünk belső feszülését; mindennek **okát** keresi és addig nem nyugszik, míg azt meg nem találja. – A kis gyermek gagyogásával ugyanazt teszi, amit a felnőtt ember tudományos kutatásával végez. A földiek okát a Végtelenben leli.

b) Figyeljük tovább az értelem feszülését; mindennek **célját** keresi. A világ célját Istenben találja. – Létéhez tehát eljut. Ezt bizonyítja Szt. Ágoston áhítózsája is: „Nyugtalan a mi szívünk, míg Benned meg nem nyugszik, Istenem!”

2. Kezében a világ irányítása.

a) Belső **valósága** így áll elénk: Ő ad célt és Ő hajtja cél felé a külső világot és a belső lelki életet. Természetesen nem külső erő kényszerítésével, hanem a belső erők finomságával. A Mindenható nem kívül él a világon és emberen, hanem mi „Benne élünk...” (Ap.Csel. 17,28). Így azután igaz: „Jó- és balsors, élet és halál, szegénység és gazdagság Istentől vannak” (Sir. 11,14).

b) De az **ész** előtt is eléggé világos a következtetés: Akitől az egész világ, az a cél felé irányít minden megrendülést. – Nézzük csak a sejtek, a virágorpor munkáját! Mi lehet indító erejük? Önmaguk?... Hiszen létüket sem tudják, céljukat sem látják, eszközeiket nem válogatják... Irányító hatalmunk az Úr, akinek teremtő Lelke az iránytszabó. – Talán emberi igényeinknek nem minden tetszik (virágzás, termés, hanyatlás és elpusztulás...). De Isten tervében minden helyet talál; élettavas éppúgy, mint élettél. Miért? Mert végül minden életté lesz...

3. És szerető lelkében benne zsong a gondviselés csodája. A teremtés az **Erő** érvénye, az irányítás a **Bölcsesség** hatalma, a **gondviselés** azonban a **Szeretet** diadala. – Mit jelent ez?

a) Isten **gondviselő szeretetét**. – Azt az eredményt-e, amelyet az ember óhajt? Nem. Az emberi szem egyoldalúan lát. Azt a gondviselést jelenti, amelyet a szerető és mindenható Isten irányít. „Én ugyanis ismerem a terveket, amelyeket elgondoltam rólatok, úgymond az Úr; a jólétre és nem a sa nyargatásra irányuló terveket, hogy meghozzam nektek a várva-várt jó véget” (Jer. 29,11).

b) És a könyörgő imával **leesdhető eredményét**. „Eljut a könyörgés a szegény szájából Isten füléhez, és sietve megő számára ítélete” (Sir. 21,6). Ezért olvassuk ezt az igét is: „Bizony, bizony mondom nektek: Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek. Mindeddig semmit sem kértek az én nevemben. Kérjétek és kaptok, hogy örömtök teljes legyen” (Jn 16,23-24). Ez pedig azért van így, mert a szeretettel gazdagított emberlélek úgy emelkedhet a Szeretet Istenéhez, hogy a véges emberszemély és a végtelen Istenszemély örök kapcsolatban élnek egymással. Azt pedig tudnunk kell, hogy az ember szeretetének éghez emelkedése mindig kedves az égi Szeretet, az Isten előtt.

Bef.: Mindezekből egyetlen egy gyönyörű és vigasztaló igazság villan elém: Istenünk felénk fordítja teremtő jóságát, szerető vonzását és gondoskodó szeretetét. „...Mindezek töled várják, hogy megadd nekik idejében eledelüket. Ha adsz nekik, felszedik, ha megnyitod kezedet, jóllaknak javaidal mind” (Zsolt. 103,27-28). – A lényeg ebben is ez: a **Szeretet: teremt**, a Szeretet: **vonz** és a Szeretet: **gondoz**. – Így azután nem nehéz számomra, hogy szerető gyermekké legyek!

*

a) Ez a beszéd átépíthető erre a gyönyörű énekre is: „**Oh örök Szeretet nagy mélysége...**”

b) Vagy ugyancsak átépíthető arra a bölcséleti tanra: a teremtés csodás ereje **a maga teljességében magáénak** tudja a teremtményt. – Az embert pedig olyanformában, hogy őt **élő képének, hazakívánczó fiának, személyesen boldogítandó gyermekének tartja az Isten.**

*

2. beszéd: Földi származás – égi eredet

(Dogmatikus beszéd: Jézus Krisztus a Szentháromság második isteni Személye)

Bev.: Az emberiség Isten felé való vágyakozását legszebben Izaiás gyönyörű szövege csendíti: „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat; nyílják meg a föld és teremje a szabadítót, és legyen egyszersmind igazságosság” (Iz. 45,8). – Ennek a csodás vágyakozásnak beteljesedését pedig az evangélisták írják és reautalnak a csodás éjszakára, amikor: „Tejjel-mézzel folyó országot adjon nekünk...” (Bárúk 1,20)... – A megérkezett Messiás azonban két arcot mutat.

1. Az egyszerű „Názáreti”.

a) Az emberi szem –a felületet látó– is ítéletet alkot. Azért cseng ez a hang az Írásból: „Fülöp találkozott Nátánáéval és közölte vele: „Megtaláltuk azt, akiről Mózes törvényében és a prófétáknál szó van: a názáreti Jézust, József fiát” (Jn 1,45). Ez a látás már jelzi, hogy olyan Istentől küldöttről beszélnek, kinek magas hivatást adott az Úr. Így ez már mégis több, mint a zsidók ítélete, akik Názáretben így beszélnek róla: „Jöhet valami jó Názáretből?” – kérdezte Nátánáel” (Jn 1,46).

b) A tanítványok szavai szerint tehát Ő a Messiás. Életének tettei is ezt mutatják. Ő maga is ezt mondja: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok” (Lk 4,21).

c) Egyházunk tanítása is így szól. Ő az isteni Küldött, akinek földi élete és halála az ember örök életének megszerzője.

2. Az égi Atya Egyszülötte. – Ez a második megállapítás.

a) Ezen a ponton kizárólagosan a kinyilatkoztatással érvelhetünk, mert emberi elme ezt le nem leplezheti. „Az én Fiam vagy, én ma szültelek” (Zsid. 1,5) – mondja az Írás. Majd más helyütt így szól: „Mert úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) De Maga a Mester is állítja és csodáival bizonyítja: „Márpedig a ti törvényetek is azt állítja, hogy két ember tanúsága érvényes. Én teszek tanúságot önmagamról, és tanúságot tesz rólam az is, aki küldött engem: az Atya” (Jn 8,17-18).

c) Élete is ennek érve. – Megváltó munkája is ezt mutatja. – Sőt lelki meggyőződése is ezt igazolja. – Meg is halt azért, mert Magát Isten Fiának mondta: „Nekünk törvényünk van, és a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten fiává tette magát” (Jn 19,7), – És az ész? A szeretet erejével elfogadja...

Bef.: De befejezésül kérdezem: kinek az életére áll az Izaiás féle világátváltozás?: „Együtt lakik majd akkor a farkas a bárányal, s a párduc együtt tanyázik a gödölyével; együtt él majd a borjú, oroszlán és juh, és parányi gyermek terelgeti őket. Borjú és medve együtt legelnek, együtt pihennek kölykeik, és szalmát eszik majd az oroszlán, akárcsak az ökör. A csecsemő vígan játszadozik a vipera lyukánál, s az áspiskigyó üregébe dugja kezét az anyatejtől elválasztott kised. Nem ártnak és nem ölnek sehol szent hegyemen, mert eltölti a földet az Úr ismerete” (Iz. 11,6-9). – Nem arra, aki a földi bölcsét tiszteli a „názáreti”-ben, sem arra, aki **csak** földreborulva tekint az Isten Fiára, hanem arra, aki **emberi mivoltát az Úr küldötte kegyelmével istenivé alakítja**. Ennek az embernek a **környezetében** – „tejjel-mézzel folyó a föld”...

*

a) Ez a szentbeszéd átépíthető már a **bevezetésben** erre a Szt. Pál adta szövegre: „Miután többféleképpen és különböző módon szolt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szolt hozzánk” /Zsid. 1,1-2/.

b) Ha pedig **történelmi példára** akarnók átépíteni, akkor a **betlehem**i születés művészi olasz festménye és Munkácsy: **Ecce homo**-ja segíthetne. A két jelenet közötti idő – beszélő idő... Kinyilatkoztató!! A karácsonyi kép szerint: a föld legigénytelenebb gyermeke, de Isten szemében az ég Ura. – Az Ecce homo-ban az elesett ember szenvedő arca, de valóban az áldozatos Áldozat önátadó vonala tárul elénk.

*

3. beszéd: A kinyilatkoztató Isten

(Dogmatikus beszéd: Krisztus az Atya közlője)

Bev.: A legfelségesebb kinyilatkoztatás: Krisztus Maga. Élettartalma: isteni küldetés, csengő hangja: isteni tanítás és egész élete: isteni élet. Áll reá az Írás: „Mindent mint rossz ruhát a változásnak adsz, mindenképpen úgy avulnak el, te pedig ugyanaz vagy, és éveid nem fogyatkoznak el” (Zsid. 1,12). – Mit mutat Krisztus Személye?

1. Isteni küldetést.

a) Már maga a születés előtti angyali jelenet arról szól, hogy Isten tervei valósulnak az idők teljességében. „Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Ural-

kodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége” (Lk 1,32).

b) Maga a Mester is szól az Ő küldetéséről; **zsidókhöz**: „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10); **pogányokhoz**: „...Küldetésem csak Izrael házának elveszett juhaihoz szól” (Mt 15,24); végül **Pilátushoz**: „Én arra születtem és azért jöttem e világra, hogy tanúságot tegyek az igazságról” (Jn 18,37). – Küldetését igazolja a kereszten mondott szava: „Beteljesedett!” (Jn 19,30).

2. Isteni tanítást.

Mi az Ő tanítása?

a) Eleinte az a gondolat csendül ajkán: a Messiás elérkezett. „Akkor megszólalt: „Ma beteljesedett az Írás. amit az imént hallottatok” (Lk 4,21). – De később fokozódik és szélesedik hivatása és tanítása.

b) Így tanításának tartalma léssen: a megváltás hirdetése: „Méltó vagy (Uram), hogy átvedd a könyvet és feltörd pecsétjeit. Hiszen megölték, de véreddel megváltottál minket Istennek minden törzsből, nyelvből, népből és nemzetből” (Jel. 5,9).

c) Az Isten atyásága. „Atyának se szólítsatok senkit a földön, mert egy a ti Atyátok, a mennyei” (Mt 23,9).

d) Az örök élet elnyerésének üdvhirdetése és annak eszközeinek biztosítása. Ilyenek: az áldozat szerzése és a szentségek alapítása, az Egyház szervezete. Erkölcsi szempontból pedig örök érdeme: a szeretet diadala. – A földi élet eszköz jellege. – A tiszta élet hirdetése, a „hegyi beszéd” és parabolák – az isteni kinyilatkoztatás fenséges himnusz-füzére...

3. Isteni életet.

„...e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,2). De ez nemcsak egyszerű szó volt, hanem csodásan **áldott élet**.

a) Milyen volt Ő maga? **Igénytelenége** Ő – a földieknek. „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20). – **Áldozatos** Ő – az embereknek. „Jézus bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógákban, hirdette országának örömhírét és meggyógyított a nép között minden betegséget és minden bajt... Elvittek hozzá különböző fájdalmas betegségben és bajban szenvedő mindenféle beteget, még ördögtől megszállottat, holdkórost meg bénát is, és meggyógyította őket” (Mt 4,23-25). – **Hűségese** Ő – az Istennek. „Annak ellenére, hogy (Isten) Fia volt, a szenvedésből tanulta meg az engedelmisséget. Művét befejezve, örök dicsőséget szerzett azoknak, akik engedelmeskednek neki” (Zsid. 5,8-9). – Mindezekből röviden kérdés feleletbe foglalhatjuk az isteni kinyilatkoztatás reánk vonatkozatható katekizmusát. Mi a lélek szolgálatában a központ? Az Isten és a mennyek országa.

b) Milyen erővel dolgozik a Mester? Az isteni természet erejével. – És a föld egyszerű zarándoka megközelítheti-e ezt az életformát? Figyeld csak! Mindezt megteheti – a Megváltó szerezte kegyelem erejével!

Bef.: Végül is mit mutat ez a fenséges kinyilatkoztatás? Fényt vet a megváltás művére, dicsfénybe vonja a Megváltó életét, és boldoggá tesz az az igazság, hogy a megváltás ténye után isteni életet teremthet az élet zarándoka. – Isten kinyilatkoztatja ezt a fenséges igazságot: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

4. beszéd: Parancsolatok, vagy parancsolat

(Erkölcsei beszéd: Az Isten irányító szava)

Bev.: Nem néma az Úr, már csak azért sem, mert értelmes embereit, az Úr házanépét az értelem segítségével akarja hazasegíteni. Az ész – vizsgáló, figyelő hatalom. Ennek segítségével észleli a természetben csendülő isteni szót. Az ész – befogadó és megértő erő. Ennek segítségével közli a személyes kapcsolatot az Isten. – De hol csendül az isteni szó?

1. Szól a természet szavában. Ő beszél, és az ember hallgat. De az első szó nem is **olyan messziről hangzik, mint aminő messziről jó**.

Ami a természetben hangzik, az a Teremtőtől jó! Hol van elrejtve? Az életfejlődés törvényeiben, az emberi élethalakulás szent belső megnyilatkozásaiban. A pogányok is a lélek titkos szava szerint élnek. „Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik és önitélete is, mely hol vádolja, hol fölmenti...” (Róm. 2,14-15).

Mindenkiben felcsendül az őselkiismeret szavában.

2. Szól az Ószövetség parancsaiban szóló Úr.

a) De a tárgyi hang személyes az emberben, majd szól a Személy a személyes embernek. „Az én rendelkezéseim szerint cselekedjétek, az én parancsolataimat tartsátok meg s azok szerint járjatok: én, az Úr, vagyok a ti Istenetek. Tartsátok meg törvényeit s rendeleteit, mert az az ember, aki szerintük cselekszik, élni fog általuk” (3Móz. 18,4-5).

b) Itt már Mózeshez szól, és Mózes szól tovább. Azért mondja az Írás: „Féld az Istent és tartsd meg parancsait, mert ez az egész ember” (Préd. 12,13). – Milyenek ezek a hangok?...

c) Egész Ószövetségen hangoskodók és mindig intve intők. Jövendölésekkel hitet és reményt ébresztők. „Bátorság! Ne féljétek! Íme a ti Istenetek bosszút áll és megfizet, maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektek!” (Iz. 35,4). – Erkölcsi oktatásokkal életet nemesítők. „Kenyeredet az éhezőkkel és a szűkölködőkkel együtt egyed, ruháddal pedig fedd be a mezíteleneket” (Tób. 4,17). – Még a frigyszekrény szent beszéde is személyes indítás – a főpap lelkén át.

3. Szól a tökéletesített Újszövetségben.

Ám ez már arra épít, amit így fejez ki: „ha el akarsz jutni az életre, tartsd meg a parancsokat” (Mt 19,17).

a) De később abban tökéletesedik, amit így ír le az evangélista: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy megszüntessem a törvényt vagy a prófétákat. Nem azért jöttem, hogy megszüntessem, hanem, hogy tökéletessé tegyem. Bizony mondom nektek: Míg ég és föld fennáll, egy i betű vagy egy vesszőcske sem marad el a törvényből, hanem beteljesedik az egész. Aki tehát csak egyet hagy is el a legkisebb parancsok közül és így tanítja az embereket, az igen kicsi lesz a mennyek országában. Aki viszont megtartja és tanítja azokat, az nagy lesz a mennyek országában” (Mt 5,17-19). – Ameddig a tanítványokkal volt az Úr, addig beszélt csak? Nem! Nem!

b) Élő tanítása cseng jegyesének, az Egyháznak ajkán, akivel együtt van a világ végezetéig.

c) És tebenned nem szól? Igen! A lelkiismeretben, a szentségi jelenlétkben. Veled az Isten, tehát szól hozzád az Isten.

Bef.: Isten a Teremtő célok elérésére teremt. A tudattalan természetet a törvény kényszerével irányítja, a tudatos embert az értelem felismerésével és az alázatos meghajlással viszi az örök célok felé. – Szólt és szól az Isten!

5. beszéd: Az Úr Sinai „tízparancsolata” és a Mester „kettős parancsolata”

(Erkölcsi beszéd: Ószövetségi és újszövetségi parancsok. Az isteni parancsok lényege)

Bev.: Isten parancsolatai olyan irányítások, amelyek az ember életét az Úr jelölte célok felé irányítják. Szolgálják tehát **lelki értékeinek** fejlődését és életcéljának elérését. – Kettős szövetségből szól az Isten és kettős parancs együttesben közölte az ember kötelelességeit.

1. Az ószövetségi tíz (Decalogus).

a) Kihirdetését így hirdeti meg az ég Ura: „Az egész nép hallotta a mennydörgéseket és a harsonzengést, látta a lángokat s a füstölgő hegyet s megrettenve s a félelemtől remegve megállta a távolban és mondá Mózesnek: Te szólj hozzánk s meghallgatjuk, ne az Úr szóljon hozzánk, hogy meg ne találjunk halni” (2Móz. 20,18-19). – Ha elolvassuk és elemezzük azokat, akkor reájövünk, hogy az első három az Istenre, a következő csoport az embertestvérré, a negyedik önmagunkra és a többi a tárgyakra és a lelki – testi értékek becslésére vonatkozik. A természetben szóló parancsok szóbeli nyomatók.

b) Valójában mi a tartalmuk? Bár alaphangja a szeretet, mégis erősebb bennük a részletezett parancs, és kicsendül belőle a földi jutalom, vagy büntetés.

c) Mi az ember kötelelessége velük szemben? A felelet egy szó: **hűséges** követés.

2. Az újszövetségi kettő (a szeretet parancsa).

a) Az Újszövetség nem bontja fel, hanem tökéletesíti a törvényt. „Közülük egy törvénytudó, hogy próbára tegye, a következő kérdéssel fordult hozzá: „Mester, melyik a legfőbb parancs a Törvényben?” Jézus így felelt: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből. Ez a legfőbb: az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. E két parancson függ az egész törvény és a próféták” (Mt 22,35-40). – Íme, a szeretet parancsától függ minden.

b) A kereszténység lényege a szeretet. Nem irtható ki, mert testvér a sok ember. Nem irtható ki, mert Atya az Isten. Nem irtható ki, mert örök áramlás a Szeretet.

c) És az ember feladata? Keresve keresi, hogy kiirtsa a gyűlölet lelkét és szolgálja a szeretet erényét.

Bef.: Itt igaz, hogy **több a kettő, mint a tíz...** Urunk is azt mondja, hogy ez **tökéletesebb**. „Hallottátok...” (Mt 5,21).

6. beszéd: Az élet helyes útja

(Erkölcsei beszéd: Isten és ember együttműködése)

Bev.: Őserdők rengetegekben csapás és vágás nélküli a nekimerészkedő ember útja. – Akinek magának kell vágni a mezsgyét, az fáradságos munkával és verejtékezve járja a rengeteget. – **Életünk ösvényeit** azonban kijelölte a Mindenható. Azért szeretettel kell járni az ösvényt. – Lássuk, merre vezet ez az élet rengetegén át?

1. Az Istenatya életmezsgyét vág.

a) A Teremtő előtt világos a cél és nyitott minden hozzávezető út. Csak az ember kiált így: „Utaidat, Uram, mutasd meg nekem, s ösvényeidre taníts meg engem. Vezess és oktass engem igazságodra” (Zsolt. 24,4-5). Ez pedig azért történik, mert a cél mag is ködös, az út pedig látszólag bizonytalan. Csak az előtt lesz fényben úszó, aki hallja ezt a vigasztaló szót: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

b) De vigasztaló is. Mégpedig azért, mert Mesterünk földi étellel is végigélte az ember életét. Járta az ösvényeket. Dolgozott – a mindennapiért. Szenvedett – a szenvedőkkel. Halált halt – a haldoklókkal... És mégis igazi utat mutatott, mert életvége a húsvét vasárnapba dicsőült bele. – Ő elől jár, mi nyomdokain járunk. „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és köveszen engem” (Mt 16,24). – Ő a fény, mi feléje húzódunk. „És ha világosságot gyűjtenek, nem teszik véka alá, hanem a tartóra, hogy világítson a ház minden lakójának” (Mt 5,15).

2. Az Isten földi házanépe a vágott ösvényen halad.

Ha biztos a vezetés, akkor nem gát a szűk ösvény. „A szűk kapun lépjétek be! Tágas a kapu és széles az út, mely a pusztulásba visz, – bizony sokan mennek be rajta. De milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg azt...” (Mt 7,13-14).

a) Persze, a léha ember előtt idegen ez a hang. Dorbézoláshoz szokott füleit duhaj dal, a tobzódó ének, az izzító dallam ingerli. **Ez a széles út.** Az üdvösség ez: „Nincs lelki üdvösség, sem az örök élethez remény, mint csak a keresztben. Vedd fel tehát keresztet, kövesd Jézust és bemégy az örök életre” (Krisztus követése, II.12,8). Higgy ebben, mert ezt is Mestered mondja.

b) Mit tegyen tehát az Úr házanépe? Vesse ki lelkéből a csábító hívogató dalának csábdallamát és hűségesen csatlakozzék az áldozatos Mester szent zarándok seregéhez. Ez a zarándoklat az örök tájak felé vezet és juttatja az embert.

Bef.: Befejezésül vegyük tudomásul: **az ész mécsesét azért adta az Úr, hogy ennek fényével észrevegyük az Úr vágta életösvényt.** De ne csak lássuk, hanem kövessük is!

7. beszéd: Az Isten igazi szeretete

(Erkölcsei beszéd: Az első parancsolat)

Bev.: Merre felé kell fordulnia az embernek, ha életének legelemibb és legnemesebb hajlamát akarja követni? – Ilyen megmozdulásban kevés a föld, sivár önnön csekélységünk. Egyetlen örök vonzó központ marad: az ég Ura, Istene. – De hogyan fűződik az égi Személyhez a föld zarándokembere?

1. Hozzá kell fűződni a hit és remény erejével.

Az igazság és hűség Ura az Isten. „Nemde, csak az Istenre bízza magát lelkem, mert tőle jó segítségem. Mert ő az én Istenem s az én szabadítóm, oltalmazóm, hogy nagyon ne ingadozzam” (Zsolt. 61,2-3). Ezt mondhatja tehát imádkozó hangon az ember, hogy ennek igazi tartalmát keresse és meg is találja, meg is valósítsa az ember.

a) Az ember felfigyel az élet, a világ jelenségeire és tényeire. Felfigyel továbbá saját **fejlődésének ütemére** és előretörésére. Keresi ennek hátterét: titkos, isteni hang magyaráz mindent, és így a **hit** útján Istenhez jut.

b) Majd felfigyel az ember a történések **állandósulására** és **következetességére**. Megcsendül benne az isteni ígéret valósulásának óhaja... Ez **bizalom** alakul benne, és így lelke a **bizakodás** útján emelkedik Istenhez.

2. Neki kell adni mindent – a szeretet bőkezűségével.

De ez a felemelkedés is isteni kegyelemmel indul. A folytatólagos lépés, a szeretet áramlása. – Kicsoda a szeretet trubadúrja? Assiszi Szt. Ferenc, aki eljegyz magát a szent szegénységgel – mondja az Egyház. Ez a lemondás a szeretet útján való emelkedés céljából. – De kicsoda továbbá a szeretet-életkörzet? Szt. Erzsébet, akit a német császár feleségül kért... szerzetesi életet él... mert csak az a szeretet él benne, amely az Istené. – Mindezt miért mondom? Azért, hogy reádöbbenjünk: Neki kell adni a földi értékeket és Neki kínálni a földi dicsőséget. – Az igazán szeretett Mester **mindennél** nagyobb előttünk. – De miért? Mert Ő is mindenét adta mindenkinek. „Éljetek szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és jóillatú áldozati adományként ajánlotta föl magát értünk Istennek” (Ef.5,2). – Sőt mindenét, isteni természetét is adja mindenkinek. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

3. Hozzátapadni – földi és örök életben a szeretet teljességével.

a) Ez az önátadás – jórészt szabadulás a földiektől.

b) De még többet vár Mesterünk. Röviden ezt: „Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok” (Jn 15,4). – Ez a titkos, misztikus együttélés az Úr igazi óhaja.

c) Majd reádöbbenhetsz, hogy szinte Magával is ragad, mint készséges kínálkozót az Úr. – Ez volt a szentek extázisa.

Bef.: De ez valóságos élettevékenység. Nem érzélem! – Nem belátás! Élet és tevékenység! „Nem mindenki, aki azt mondja nekem: Uram, uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába): aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21).

8. beszéd: Elmédből, szívedből, lelkedből!...

(Erkölcsi beszéd: Az Isten szeretetének foka)

Bev.: Dániel próféta megrázóan szép szövegével kezdem gondolataimat: „Áldjátok az Urat, ember-
rek fiai, dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké... Áldjátok az Urat, az Úr papjai, dicsérjé-
tek és felette magasztaljátok őt mindörökké. Áldjátok az Urat, az Úr szolgálói, dicsérjétek és felette ma-
gasztaljátok őt mindörökké. Áldjátok az Urat, igazak szellemei és lelkei, dicsérjétek és felette magasz-
taljátok őt mindörökké. Áldjátok az Urat, szentek és alázatos szívűek, dicsérjétek és felette magasz-
taljátok őt mindörökké” (Dán. 3,82 és 84-87). – Ez a fenséges dicsérő himnusz arra figyelmeztet, hogy
Isten előtt hódoljon az értelem, az érzélem és az akarat, hogy így az egész ember alázattal és szeretet-
tel forduljon égi Atyja felé. – Hogyan valósítsa ezt az ember?

1. Hódoljon az értelem.

a) Mi az alázatos hódolat? A hódolat maga az **alázatos megdöbbenés**. Használd értelmeket Urad Istened megtalálására, életcélod felismerésére és a föld fölötti uralom megszerzésére. – De ne tovább! „Ami nálad magasabb, azt ne keresd, ami erődöt meghaladja, ne firtasd! Azzal törődjél mindig, mit Isten neked meghagyott” (Sir. 3,22). – Így az **alázatos megállás** is hódolat.

b) Mi lesz ennek a kettős munkának **elméleti** eredménye? Röviden ez: ennek a szent szövegnek a zengése: „Uram, mily nagyok a te műveid! Bölcsességgel teremtetted valamennyit, és betöltötték a földet alkotásaid” (Zsolt. 103,24). – És **gyakorlatilag** mi lesz az eredmény? Pasteur, Marconi és a hozzájuk hasonló vallásos lelkület kitermelése. Lehetsz az értelem tűzcsovájának hordozója, de maradsz égi Atyád hűséges tisztelője. – Így **emel** meg téged a hódoló értelem.

2. Hódoljon az érzélem.

Ne az egyszerű, fellobbanó érzéshullámra gondoljatok.

a) Olyan mélyenjáró érzélemre, szeretetre gondolok, amely egész életet indít. „Törekedjétek értékesebb adományokra! Ezért mindennél magasztosabb utat mutatok nektek. Szóljak bár emberek vagy angyalok nyelvén, ha szeretet nincs bennem, csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom. Legyen bár prófétáló tehetségem, ismerjem bár az összes titkokat és minden tudományt, legyen akkora hitem, hogy hegyeket mozgassak, ha szeretet nincs bennem, mit sem érek” (1Kor. 12,31 és 13,1-2). – Ezért mondja erről Szt. Teréz, hogy valóságos tudománya az életnek. „A szeretet tudománya! Csak ezt a tudományt kívánom én... mert nincs más kívánságom, mint szeretni Jézust, a szerelem szent szenvedélyével” (Kis Szt. Teréz szelleme, I. rész, 15.old.). Mi ez? Hódolat, odafordulás, szolgálat, tapadás és belőle való élés.

b) De elérhető-e ez? Hogyne. De ez az útja nehéz és tövises. El kell hagyni a földieket, így lehet hódolatos szolgálatra készen megszeretni az égieket. Ezt írja elő az Úr mondván: „...teljes életedben

féld az Urat, a te Istenedet s megtartsd minden parancsát, melyet én adok neked, fiaidnak és unokáidnak meghagyok... Halld Izrael: az Úr, a mi Istenünk egy Úr! Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből. Legyenek ezek az igék, melyeket ma megparancsolok neked, a szívedben” (5Móz. 6,2 és 4-6). – Ezt a jóratörést a Mindenható teremtette beléd. Ha követed azt, akkor már szolgálsz. De lényeges az is, hogy **akarja megismerni** az ember az igazi jót. Még áldozat árán is. Ha azután **erre is tör**, akkor valóságos szolgálja az Istennek, mert feltétlenül odahajlik a **Legjobbhoz**.

Bef.: „Trónusod előtt leborulva: „...énekeljünk az ég Urának. Hódolattal, alázattal és étellel borulva szent színe elé, hogy életet vegyünk élő Istenünktől!

9. beszéd: A második parancs

(Erkölcsi beszéd: Az újszövetségi Mester második parancsolata)

Bev.: Az újszövetségi Mester szeretet parancsának második fele így hangzik: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 22,39). – Mintha kettőt akarna lelkünkre kötni ez a parancs. Az egyik: az „Isten képmását”, az embert állítja elének a szeretet második tárgyául. Azután: azt a mércét adja, amellyel mérnünk kell felebarátunkat. – Hogyan valósítható ez a parancs?

1. A parancs tárgya tehát „Isten képmének” szeretetére vonatkozik.

a) Merre törjön a földi életben szeretetünk? A feleletet így adja az apostol: „Viseljétek el egymást szeretettel. Törekedjétek arra, hogy a béke kötelékében fenntartsátok a lelki egységet” (Ef.4,2-3).

b) De gyakorlatilag így színezhető valóságos élettörténetben: „Szent Márton eredetileg katonatiszt volt. Kemény téli napon (Franciaországban Amiens városában) találkozott egy didergő koldussal. Szent Márton kettéhasítja a kabátját és a felét a koldusnak adja. Következő éjjel szent Mártonnak gyönyörű álma volt. Az Úr Jézust látta angyaloktól körülvéve. Az Úr Jézuson szent Márton fél kabátja volt. Az Úr Jézus így szólt az angyalokhoz: ezzel a kabáttal Márton öltöztetett fel engem. – Az álmom eredményeként Márton megkeresztelkedett, később Tours püspöke lett. Meghalt 402-ben” (Spirago: 652.). – Ez a példa **egyenesen** megmondja, hogy mi a teendő. Az Úr Jézus tanítása irányt és parancsot ad, az élő élet gyakorlatot mutat! De ugyanezt mutatja az evangéliumi Mester élete is!

2. És a helyes önszeretet mércéjéhez igazodik.

De milyen legyen ez a szeretet? Hallgasd csak a Mester szavát: „Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát?... Mindazt, amit akartok, hogy **veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük**” (Mt 7,3 és 12).

a) Így a helyes mércé: úgy szeresd felebarátodat, mint önmagadat! – Ebben azután benne rejtőzik a felebaráti szeretet egész tartalma.

b) Mit akarsz ugyanis magadnak? Testi-lelki javakat! – Élettételed tehát így hangozzék: add ezt – felebarátodnak.

c) Mit vársz más embertől? Szeretetet! – Élettételed tehát így hangozzék: tedd ezt felebarátodnak!

d) És ha nagyon nehéz a lelked, akkor mit kívánsz? Megértő, együttérző lelkületet. – Élettételed így hangozzék: add ezt felebarátodnak! – Óh, bár ilyen lelkület uralkodnék a gyűlölködő világon! Mennyivel más volna így az élet, és mennyire boldog testvériség töltené be az emberek életét. A szeretet diadala – a boldogság feltétele.

Bef.: Végül is – ez a parancs is az **elszigetelődés**, a **kizárólagosan magamra gondolás ellen** emel szót. Nem zártság, hanem kitarulás az élet lényege! Adni! Adni! „Adjatok, adjatok, amit Isten adott”. Így leszünk az adakozó Isten képmásai.

10. beszéd: A helyes önszeretet

(Erkölcsi beszéd: Az önszeretet helyes módja)

Bev.: A nyelvtanban a névmások ismertetésekor azt tanulja a kis diák: **én, te, ő...** Mintha ez az elsőség csengene vissza a Mester tanításában, amely azt hirdeti: „**Szeresd felebarátodat, mint önmagadat**” (Mt 22,39). Ebből az következik, hogy az önszeretethez helytelen módja is van. Tanuljuk meg ma ezt a kis iskolai leckét... De milyen tételekből áll a lecke?

1. Első a lélek ügye.

Életünk természetes alapelve: mindenben első a felsőbbrendű. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából és arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). –

Ezért hirdeti a Bölcs: „Többet ér a lélek egészsége bármennyi aranyból, ezüstből” (Sir. 30,15).

a) Ha az Írás így szól, akkor már a feladatot is jelzi. Első – értékben és első – gondozásban. Ezért mondja Mesterünk is: „Mít ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved? Mít is adhatna az ember cserébe lelkéért?” (Mt 16,26).

b) De hogyan valósítható ez a mi életünkben? A test a lélek háza, tehát a „háztája” is gondozandó. Nem lehetünk a test ellenségei („Weltflucht”), hanem olyan gondozói, hogy a **lélek szolgálatára álljon**. Túlzott igényeit fékezni és jogos kívánságait teljesíteni kell. Az utóbbit azért, mert így Isten szent terveit szolgáljuk.

2. Második – a földi érdekek arányos szolgálata.

De ha földieket is szolgálnia kell az önmagát helyesen szerető embernek, akkor abban is meg kell találni a helyes mértéket.

a) Nem követhetjük az evangéliumi gazdag embert: „Egy gazdag embernek bőséges termést hozott a földje. Így okoskodott: Mít tegyek? Nincs hová gyűjtsem a termést. Tudom már mit teszek: Lebontom csüremeimet és nagyobbakat építek, oda gyűjtöm a termést és minden vagyonomat, aztán elégedetten mondom: Ember, van elég vagyonom, sok évre eltart. Nyugodjál meg végre, egyél-igyál, élvezd az életet. De Isten így szól hozzá: Esztelen! Még ma éjjel számon kérik tőled lelkedet. Kie lesz mindaz, amit szereztél? – Így jár az, aki kincset gyűjt magának, a helyett hogy Istenben gazdagodnék” (Lk 12,16-21).

b) De még azért sem, mert a földiek szintén nem lehetnek céljaink. A test a lélek háza, a föld az ember otthona. Kell rend az otthon körül, de az otthon lakói alkotják a célt, nem az otthon. Alapelv legyen: annyit gyűjtök, amennyi céljaink elérésében segít.

3. A harmadik – a fölös javak helyes átengedése.

A gyűjtés, a halmozás lehet előrelátó gondoskodás, de lehet zslugorgató összekuporgatás.

a) Annyit tartalékolj, amennyi **tényleg** szükséges. A bőségest, a felest szóró kézzel szórd a szűkölködő felé. „A jótékonyaságról és adakozásról meg ne feledkezettek, mert az ilyen áldozat kedves Istennek” (Zsid. 13,16).

b) Nem szabad túlzott igények és kényelmeskedések miatt annyit birtokolnunk, amennyi mellett mások szenvednek.

Bef.: Aki ezt az iskolai leckét jó lélekkel hallgatta és továbbá odaadóan megtanulta és végül hűségesen megtartja, az Istenatyánk tanítása szerint szereti önmagát.

11. beszéd: Az ember és ember helyes viszonya

(Erkölcsei beszéd: A felebaráti szeretet mibenléte)

Bev.: Gazdag és szélesen terjedő az Isten földi virágos kertje... Bőséges benne az állat, a gyümölcs, a kincs... És mindez az ember rendelkezésére. Szinte hangos szóval kínálják magukat mondván: mindenünet neked, földi embernek kínálunk, ó ember! – Akármilyen gazdasági elvek alapján tartja birtokában egyiket, másikat az ember, annyi bizonyos, hogy ezekből bőségesen kell jutnia minden embertestvérnek. Mesterünk szerint bőségesen kell szórunk a jószágból és emelni kell állandóan szeretettel az embertestvért. – De hogyan valósítható meg mindez?

1. Bőségesen adni – a jóság szarujából.

A jóságos tekintet bársonyosan simogat minden embert. „Amikor lakomát adsz, hívd meg inkább a koldusokat, bénákat, sántákat és vakokat. Boldog leszel, mert nem tudják viszonzni neked! De majd visszafizetik az igazak föltámadásakor” (Lk 14,13-14) – mondja az Írás.

a) Erősítvén gondolatunkat, hogy **mindenkire** terjedjen ki jóságos lelkünk. És mindig és mindig szóró legyen a kezed! „Ha bőven lesz, bőven adj; ha szűken lesz, arra törekedjél, hogy a keveset is szívesen nyújtsd” (Tób. 4,9).

b) Ez a szórás olyan legyen, hogy oktató szavakon és szeretve segíteni akaró készségen közeledjék, de **valóságos adáson** fejeződjék be. „Mondjuk, hogy egy testvérnek vagy nővérnek nincs ruhája, s a mindennapi élelemben szükségét szenved. Ha mármint egyiket az mondja: „Menjetek békével! Melegedjétek! Lakjatok jól!” – de nem adja meg nekik, amire életük fönntartására szükségük van: ugyan mit használ nekik?” (Jak. 2,15-16). – A tett teszi a jóságot Isten előtt valóságos értéké. A szándék csak bevezeti. Értéke az, hogy a tettben már **áldozat** lakik.

2. Készségesen emelni – az élet alsóbb szintjéről.

Az adás, a szórás azonban nemcsak azt jelenti, hogy telítetté teszem az üres olajos korsót, vagy

hogy kenyérral terhelem az üres asztalt...

a) A szórásnak és adásnak olyan jellege is van – és ez a több! –, hogy a lelkiileg lesüllyedt és alacsony állót az **élet magasabb szintjára segítém**. Szórás – a tanítás. Szórás – a baráti megbecsülés. Szórás – a testvér felemelése. Szórás – a szellemi élet kincseiben való részesítés.

b) Ez azután az államnak és egy-egy embernek **egyetemes** kötelessége. Így a lelki-szellemi élet felsőbbrendű kincseiben is részesednek jóságot szóró lelkünk nyomán az elesettek, a lehanyaglók.

Bef.: Nagyon kell arra ügyelnünk, hogy önkényes erővel, vagy túl-igényeskedéssel ne sajátítsunk ki annyit, hogy emiatt szükségét szenvedjen az emberiség nagyobb hányada. Az Isten földi kertje **közjó**, emberi tulajdon. A kert terményei az emberi élet fenntartásának áldott eszközei.

12. beszéd: Az áldozatosan szeretők

(Erkölcsi beszéd: A felebaráti szeretet legnagyobb foka)

Bev.: Kezdjük a mai szentbeszédet egyszerű példával. Egy családot súlyos szerencsétlenség ért. Az asztaltársaságnál élénken és nagy sajnálkozással beszéltek meg az ügyet. A beszélgetésben csak egy úr nem vett részt. Mikor mindenki elhallgatott, elővette pénztárcáját, nagyobb összeget vett ki belőle és így szólt: így mutatom meg részvéteimet a család iránt. Majd a következő kérdéssel fordult szomszédjához: ön mily összeggel mutatta meg sajnálkozását?... Csakhamar tetemes összeg gyűlt össze a bajbakerült család számára. – A felebaráti szeretet nem annyira az érzem dolga, mint inkább tettekben nyilvánuljon meg. Azért mondja Szt. János: „Gyermekeim, ne szeressünk szóval és nyelvvel, hanem tettel és igazsággal!” (1Jn. 3,18). Mintha kikiáltana ebből az igazi szeretet első foka, amely azután az anyagiak áldozása és előkészítése után lelkünket a legnagyobb áldozatra, az életáldozatra is alkalmassá teszi. Milyen tökéletesedést érhet el szerető gondoskodásunk?

1. Az első lépés tehát ez: a földi kincset bőven áldozzuk.

a) Mit tegyen az igazán szerető ember? – A **felesből** mindenki köteles adni, de a szükségest megosztani csak a szeretet tudja.

b) Ezt a szeretetet keressük és ezt a szeretetet gyakoroljuk. „Ha odaadod kenyeredet az éhezőknek, és jóllakatod a lesújtott lelket: akkor felragyog a sötétben világosságod, és sötétséged déli verőfényre változik, és az Úr nyugalmat ad neked mindenkoron, fényességgel tölti be lelkedet és megszabadítja csontjaidat” (Iz. 58,10-11). – Mesterünk is ezt tette és erre tanított. „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot. Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok, mezítelen és fölruháztatok, beteg voltam és meglátogattatok, börtönben voltam és fölkerestetek” (Mt 25,34-36).

2. Az életáldozattól se rettenjünk!

a) A legfelsőbb fokon azonban akkor gyakoroljuk, amikor életünk feláldozásával állunk felebarátunk mellé és mellett. Azért mondja az Írás: „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaíért” (Jn 15,13). Ezt a fokot a Mester is gyakorolja, midőn így szól: „Én vagyok a jó pásztor: ismerem enyéimet... Életemet adom a juhokért” (Jn 10,14 és 15).

b) De különösen figyeljétek: itt a **lélek érdekéről** van szó. Ámde a földi életért is lehet magát föláldoznia a hős embernek. „Gőzhajó hajótörést szenvedett a Fülöp szigetekenél. Nagy pánik keletkezett. Mindenki menekülni akart. Két misszionárius segített a mentési munkánál. Mikor a veszedelem csúcspontjára ért, őket is mentőcsónakba hívták. Az egyik beszállt, de a másik a hajón maradt, míg mindenkit biztonságba nem helyeztek. Mikor a hajó elsüllyedőben volt, még látták a papot imádkozni. A mentőcsónakhoz odaúszott egy hajótörött. Sajnos nem lehetett fölvenni, mert a csónak túlsúlyolt volt. A missziós páter beugrott a tengerbe és elmerült a hullámokban. Erre a hajótöröttet fölvetették (Remus hajó 1889. Az egyik jezsuita volt, P. Paul Raymond, a másik ferences rendi, P. Dorado” Spirago, 655.). – Bár egyszerű történet, mégis tündöklő valósága az igazi áldozatnak.

c) Végül a **közösségért**, a hazáért is életáldozatot adhat az ember. Szent kötelesség is, mert a szent közösségünk több is, mint egyéni életünk. Ilyen áldozatok márványba kívánkoznak itt a földön és örök életet igényelnek az égben.

Bef.: Áldozatos szívvel, áldozatos szeretettel! Ez legyen a jelszavunk. Embertársainkért a lehetőség szerint mindent, de a hazánkért életünket is! De készségesen!

b) alcsoport: Az Úr Jézus Személyét érintse, amint az Evangélium is arról szól...

1. beszéd: Írástudók, életmesterek, Krisztus

(Dogmatikus beszéd: Krisztus helye az emberek között)

Bev.: Az élet olyan Isten terve szerinti áramlás, amelyben eredet és közvetlen érintkezés, vagy a messzebről jövő kapcsolat fűzi egybe az embereket. A nagy emberáradatban mindenki kiemelkedő egyén, de a legtöbb ember beleillik egy-egy embertípusba, mert életjegyeik hasonlósága egyenesen belesodorják. – A mai Evangélium felidézni az írástudók képét, amely után önként lép elénk a sok életmester csoportja, és azután helyet követel magának Krisztus is. – Kérdés: kinek mi a hivatása és mi a helye?

1. Írástudók magyarázzák az Írást.

Az élet rétegződésében az Ószövetség érvénye idején az írástudók magas kasztot alkottak. „Heródes... összehívta valamennyi főpapot és a nép írástudóit, s tudakozódott tőlük, hol kell a Messiásnak születnie. Azok azt válaszolták: „A júdeai Betlehemben, mert így jövendölte a próféta” (Mt 2,4-5).

a) Ők voltak az Írás magyarázóit. A nép – a hallgatva tanuló, az írástudók – a magyarázva irányítók.

b) Természetesen: egyrészt a földi tudás és tudatlanság alapján, másrészt a hivatással járó kötelesség értelmében. Ők tehát kiemelkedők – az Írás, az isteni szó magyarázatában.

2. Vannak azután életmesterek – akik tanítják az életútnak taposását.

a) Itt már nemcsak az Ószövetségről lehet szó! Nézd Szt. Benedeket, aki életmestere a keresztény népnek. Jelszava: imádkozzál és dolgozzál!

b) De figyelj a köznapi életet is. Szülők, tanítók, nevelők, mesterek, tudósok és jóakarató ember-testvérek mind... mind... **életmesterek!** Gyermeket, felnőtteket nevelnek az **életélés nagy mester-ségére.** – Ezek is kiemelkedő egyéniségek. Az ő hivatásuk: az Isten törvényeinek olyan közlése, hogy azok életelvékké váljanak mások életében.

3. De mindezek felett emelkedik ki Krisztus, Aki diktálja az Írást – és irányítja az élet sodrát.

A mi Urunk és Mesterünk nem egy a sok közül. – **Ő Egyetlen** a sok felett.

a) Hivatása: Isten akaratának meghirdetése és így az élettörvény emelkedettebb világának meghirdetése. „Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet! Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért). Így lesztek fiaim mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek” (Mt 5,44-45).

b) De ugyancsak hivatása: ennek az emelkedettebb isteni életnek megindítása és állandó csendítése. – Venni kell és élni kell a kegyelem isteni erejével. „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves... Aki bennem marad és én öbennem, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek... Az dicsőíti meg Atyámat, ha sok gyümölcsöt hoztok és így tanítványaim lesztek” (Jn 15,1; 5 és 8). – Így Krisztus: az igazi élet forrása.

Bef.: Belőle indul ki az isteni hang. Tőle veszi kezdetét az életút. Nem egy a sok közül. Nem is egy kiemelkedő a tömeg sűrűségéből. Ő Különálló. Egyetlen! Így igaz: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

2. beszéd: Kinek a Fia a Mester?

(Dogmatikus beszéd: Krisztus az Isten Fia)

Bev.: A Mester földi életét szemlélik az apostolok, és együtt élik vele az **ember életét** a tanítványok. Ismerik a családi körét, látják emberi megnyilatkozásait. Méltán mondanak ítéletben: íme egy isteni követ, a Messiás-ember. – Ámde még mindig kétséges marad: vajon csak emberi lélek mozgatja-e a Messiás egyéniségét? Ez a kérdés annál erősebben követelődik, minél gyakrabban észlelhető: egy-egy cselekvése, sőt öntudata is több az embernél. – Vessük fel a kérdést: Te ki vagy galileai Mester?

1. Emberek sarja – a látszat szerint.

a) A látszat emberei azonnal kimondják ítéletüket. Így születik ez az ítélet: „...Nem József fia ez?” (Lk 4,22). – Sőt, tanítása idején is így szólnak róla: „Mikor Jézus e példabeszédeket befejezte, eltávozott onnan. Visszament lakóhelyére és a helybelieket tanította a zsinagógákban. Azok meglepődve kérdezték: „Honnan van ennek a bölcsessége és a csodatevő ereje? Nem az ács fia ez? Anyja nem a Mária? Testvérei nem Jakab, József, Simon és Júdás? És nővérei, ugye azok is itt élnek köztünk?”

Honnét vette hát mindezt?” (Mt 13,53-56). – Meg kell ezt érteni.

b) Embernek nem adatik a **mélységek szemlélete**, de kötelessége a **mélységek kutatása**. – Neki tehát figyelnie kell a beszélő lelkét... önmagáról való szavait... tetteit... életét... Majd ezek **egybefogásából** kell kiverődnie az igazi lélekarcnak. Így az „ember” Jézus – más arcot mutat.

2. Isten Egyszülötte – a kinyilatkoztatás szerint.

a) Bár ez az ítélet – isteni ígéren épül, mégis emberi megfigyelés rakja össze. „...a felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!” (Mt 17,5). A **tény** ugyanis isteni csoda és a közlés isteni kinyilatkoztatás, de a fokozatos megvilágosodás átérzése **emberi munka**.

b) Lám itt is az segít, hogy lépésről lépésre kísérjük a Mester útját és figyelve hallgatjuk: hol és hogyan nyilatkozik mellette az Ég. Ezek a szavak és tények azután egybefonódva kirajzolják az Isten Egyszülöttjének égi sziluettjét. – Íme a földön megjelenő Istenember arca.

Bef.: Az Egyház dogmatikus tanítása így foglalja egybe Krisztus kilétét: Isten a Személyében, de ember és isteni természet hordozója a valóságos megjelenésben. Ez pedig olyan belső harmonikus egység, amelyben sem isteni elnyomás, sem az ember felemelkedési vágya nem keres érvényt. – Az isteni Személyiség gyönyörű élete a testté lett Ige földi és örök élete.

3. beszéd: Időnk feletti Urunk

(Dogmatikus beszéd: Földön élő örök Isten Fia)

Bev.: Napok egymásutánját róják a történelem lapjaira az évek, és ezek összefonódásában pereg alá életünk. Röviden azt mondják, ez a sok-sok esemény az **idő keretében játszódik le**. – De ez az idő nem megállapodó szilárd pont. Állandóan jön... megy...; azért jegye: a **múlандóság**. Épp azért az idő az **emberi élet** földi kincse, amely fölött él az **idő Ura**, Istene. – Kérdezve vizsgáljuk, áll-e ez a megállapítás az Úr Krisztusra is?

1. Időkn felett áll isteni születése.

a) Már megjelenése előtt így ír róla az Írás: „Fiam vagy te, a mai napon nemzetelek én téged” (Zsolt. 2,7). Ugyanezt mondja az apostol is: „Az Atyától jöttem és a világba léptem” (Jn 16,28).

b) Majd földi születését megelőzve így szól Gábor arkangyal: „Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége” (Lk 1,32-33). **Ő tehát nem a „Született”, hanem a Van.** Rá is áll Mózes csipkebokrának szava: „En vagyok az „Aki vagyok” (2Móz. 3,14). Ő az, aki Dávid fia, és akit Dávid királyának mond. „...Kinek a fia? „Dávidé”, felelték. Ő továbbkérdezte: „Hogyan hívhatja akkor Dávid a Lélek sugallatára Urának őt, hiszen így szól: Mondá az Úr az én Uramnak: jobbom felől foglalj helyet, míg lábod alá zsámolyul alázom valamennyi ellenségedet? Ha tehát Dávid maga hívja őt urának, hogyan lehet az ő fia?” (Mt 22,43-45). Hogy lehet ez? Csak úgy, hogy **örökös létezés** a Szentháromság szent Egységében.

2. Az idők teljességében történik földi születése.

A földre szállása idők teljességét jelenti. „Miközben ott tartózkodtak, elérkezett Mária szülésének napja. Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,6-7). – Az Ószövetség – várakozás, az Újszövetség – a beteljesülés. A határ: az idők teljessége. Mit jelent ez? Nem időbeli pontot, hanem a lelki és nagy vonatkozású emberi életkeretek előkészítésének beteljesülését.

a) Sokan és sokáig **vártak**... Íme a beteljesülés. „Bocsásd el most szolgádat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világgossággal a pogányok megvilágítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32).

b) Sokan és sokat **imádkoztak**... Íme a beteljesülés. „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegték a felhők az igazat; nyílják meg a föld és teremje a szabadítót, és legyen egyszermind igazságosság” (Iz.45,8).

c) Az egész világ várt. – Íme a beteljesülés. „Tudom, hogy eljön a Messiás - vagyis a Fölkent. Mikor eljön, tudunkra ad majd mindent.” Jézus erre kijelentette: „Én vagyok az, aki veled beszélek” (Jn 4,25-26).

d) Az egész világ készülődött... Íme a csendesség közepén való **megjelenés**. „Mert mialatt mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott termett a pusztulásra szánt föld közepén miként a zord harcos” (Bölcs. 18,14-15). – Ő az idők

feletti, Ő az időt kezdő és irányító Isten.

Bef.: Idők Ura és Istene – ez a szép ének áll Krisztus Urunkra is. Isteni: lénye, és időbeli: földi megjelenése. Örök Isten – földön is megjelenő Istenember!

4. beszéd: Mit tartotok Krisztusról?

(Dogmatikus beszéd: Krisztus a lélek tartalma)

Bev.: **Belső értékek** szerint lehet legmélyebbre hatolni és legigazibban megismerni az embert. – A **felületszemlélet** látszat, a mélységre hatolás – **igazság bányászás**. Keresve kereshetjük Krisztus Urunk **tudat tartalmát** is, hogy ennek nyomán közelebb férközzünk isteni mivoltához. – Kicsoda tehát Krisztus az Ő tudattartalma szerint?

1. Emberek eleje? – kérdezhethetném először.

a) A **királyi törzs**, Dávid törzsének hajtása. „Kinek tartják az emberek az Emberfiát?” Azok így válaszoltak: „Van, aki keresztelő Jánosnak, van, aki Illésnek, van, aki Jeremiásnak vagy valamelyik prófétának” (Mt 16,13-14). – De szerényen kopogtató, egyszerű ács munkát végző drága ember...

b) **Názáreti**... Ez pedig a zsidóság utolsóit jelentette. „...akiről Mózes törvényében és a prófétáknál szó van: a názáreti Jézust, József fiát” „Jöhet valami jó Názáretből?” (Jn 1,45-46).

c) **Vándor Rabbi**... „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20).

d) **Alamizsnából élő „Király”**... „Bejárta a városokat és falvakat, prédikált és hirdette Isten országának evangéliumát. Vele volt a tizenkettő és néhány asszony, akiket gonoszlelkektől és betegségekben gyógyított meg... sokan mások, akik vagyonukból gondoskodtak róla” (Lk 8,1-2 és 3).

e) **Meggyalázott „Messiás”**. „Erre arcul köpdösték és ököllel ütötték, mások pedig arcul verték és azt mondták: „Találd ki, Messiás: ki ütött rád?” (Mt 26,67).

f) A **Felfeszített „Krisztus”**. „Minekutána pedig megcsúfolták, levevék róla a bíbort és saját ruháit adták rá. Azután elvezették, hogy keresztre feszítsék... Azután keresztre feszítették és megosztoztak ruháin sorshúzással döntve el, kire mi jusson” (Mk 15,20 és 24). – Vajon ez-e az emberek eleje?

2. Tudósok tudósa?... folytathatnám a kérdést.

De nehéz munka és fárasztó, áldozatos tanulás útján. Ilyen-e Krisztus?

a) Tanult-e?... Olvasott... mert az Írást olvasta. „Szokása szerint bement szombatán a zsinagógába és olvasásra jelentkezett. Izaiás könyvét adták neki” (Lk 4,16).

b) Ámde az Ő tudása több. **Nem földiekből hatol a háttér, a belső tartalom felé, hanem az örök Igazságban látja az életet.** „Én arra születtem és azért jöttem a világra, hogy tanúságot tegyek az igazságról” (Jn 18,37). Ezért végtelenül Igaz és Bölcs.

3. Életművészek művésze? – léphetne föl a további kétely.

A művész csak a szépet keresi és elkerüli az élet „észoki” oldalát. Pedig Krisztus **ide is** leereszkedik.

a) Szegény, nyomorgó betegekhez. Még szegényebb nyomorgóbb lelki betegekhez. „Lám a falánk, borissza ember, a vámosok és bűnösök barátja!” (Mt 11,19) – mondják.

b) Felemel és megemelve **lélekszépséget** teremt... Így nem művész a földiekben, de művészien teremtő lelkiekben.

4. Egy szó: Istenfia! – Ez volna az igaz és teljes tartalom.

„Te vagy a Messiás, az élő Isten Fia” (Mt 16,16). – Így merítem ki az egész lélektartalmat. De ez csak hozzájutás az örök élet forrásához, amely kimeríthetetlenül ömlesztzi felém isteni természetét és örök nosztalgiával visz engem szent tájai felé.

Bef.: Olyan kivételes, egyetlen földön járó Személy, Aki a végtelenségből tekint a véges világra.

5. beszéd: De ha Őt Dávid Urának mondja...

(Dogmatikus beszéd: Az isteni eredet fellebbezése)

Bev.: A Messiás várásának és közeledésének **híre** átjárta a választott nép lelkét. De a Messiás **személyiségének tartalmát** sejteni sem merete az emberi elme. Ennek a hitnek felébresztése előzményeket és előkészítést tételezett fel. Ezért lebben meg itt-ott a titkoszerű fátyol...

1. Jézus származása talán fellebbenti a fátyolt.

„Ha tehát Dávid maga hívja őt urának, hogyan lehet az ő fia?” (Mt 22,45).

a) **Ez a tény** – emberi úton igazolható. Az összeírás erre is vall. Hisz azért mentek Betlehembe, hogy Dávid városában írassanak össze. „Elment tehát (József) Galilea Názáret nevű városából Dávid városába, a júdeai Betlehembe, hogy följegyeztesse magát Máriával, feleségével együtt, aki áldott állapotban volt” (Lk 2,4).

b) Az Írás le is vezeti ebből a törzsből való származását. Miért? Csak a királyi törzs kiemelése és magasztalása miatt? Nem! Nem! – Az **isteni ígéret** alapjainak igazolása miatt! Dávid házából jött, aki most itt áll! „Vessző kél majd Jessze törzsökéből, és virág nő ki gyökeréből” (Iz. 11,1).

2. Hogyan lehet előbbi a törzs utóbbi hajtása?

De az Írás homályos szöveget ad elénk... „Mondá az Úr az én Uramnak: jobbam felől foglalj helyet, míg lábod alá zsámolyul aládom valamennyi ellenségedet” (Mt 22,44). – Majd ezt mondja: „Bizony mondom nektek: mielőtt Ábrahám lett volna, én vagyok” (Jn 8,58). Mi ez?

a) Előfutamban eljátszott lelki-vallomás, – az igazi belső élettartalomról.

b) Így nem fedi fel az élet legszentebb titkát, de **meglebbenti** a titok szent fátyolát.

c) Ember is és Isten is?!

Bef.: Csak úgy lehet ez, hogy Jézus Krisztus Dávid isteni Ura és emberi törzsön leszármazott unokája. Ez a tétel azonban már következtetés. A libbenő titokfátyol fölött ködöt von el az ember szeme elől, és az örök fénybe merészkedő szem káprázatos megsejtés után meri követni – az isteni igazságot. Itt igazán áll: vesd le sarodat, mert ahol állsz, ott Isten van jelen.

6. beszéd: Dávid Fia

(Dogmatikus beszéd: Krisztus eredete)

Bev.: A választott nép életének igen nemes kivirágzása Dávid király törzse. Az Írás ebből vezeti le Krisztus emberi eredetét. – Földi királyok családfájának őse Dávid király, és isteni kinyilatkoztatás alapján – égi Király.

Származásának földi ősatya a királyi Zsoltáros. – De ez a kérdés: vajon ez a királyi vérszerinti bekapcsolódás-e Krisztus egyetlen eredet kincse?

1. Dávid Fia Ő – az emberi törzsön.

a) Az Írás magasztalva szól erről az angyali üdvözlés szavában. „Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége” (Lk 1,31-33). Eredetét is és trónt is Dávid királytól származtatja az isteni szó.

b) A vérben benne van az ősi nemesség. Az első, az igazi vérhullám, a Teremtő Isten lendülete **minden emberben** áthullámozik. – Így **mindnyájan** Istenhez tartozók vagyunk.

c) A családi vér is érték. De emberi érték. Krisztus az értékek **külső fényét** el is utasítja magától és csak az Atyával való örök kapcsolatát hirdeti mindenek-előtt. „Pilátus... hívatta Jézust és megkérdezte tőle: „Te vagy a zsidók királya?” Jézus így felelt: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,34 és 36).

2. Isten Fia – az örök születés rendjén.

Ezért mondja az Írás elején: „És az Ige testté lett, és... láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttjének dicsőségét” (Jn 1,14). – Persze a születési mód nem ismeretes az emberek előtt. Nem is lehet, mert az Isten belső élete zárt szentély az ember szeme előtt.

a) De enged-e betekinteni valamiképp az Isten? **Emberi** szemmel – nem. **Emberi** tudománnyal sem.

b) De az isteni természetben való részesedéssel – igen. Most tükörben, az örök életben valóságban. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12). Az itteni ismeret csak a kinyilatkoztatás és lelki felfigyelés útján történik. – De ebben is több az isteni kegyelem, mint az emberi hallás, **mert ennek a hitnek a kegyelme is Istentől adott ajándék.**

Bef.: Betlehem nem a homályok születésének helye. Szerény istálló nem méltó otthona a föld királyának. De az égi Király értéktelenné alázza a földi kincseket, hogy azzal is mutassa: „az én országom nem e világból való” (Jn 18,36). Égből jött és égbe visz!

7. beszéd: Krisztus a szeretet Istene

(Erkölcsi beszéd: A legfőbb parancsolat)

Bev.: Ha egy szóba akarnók és tudnók foglalni Krisztus Urunk tanítását, akkor azt kellene mondanunk: szeretet. Ezért ez a krisztusi tanítás magna chartája. Ennek a csodás lélekáramlásnak aztán ketős irányt kellene követnie. Mivel az ember lényegének lényege a személyiség, azért a szeretetnek a **végtelen Személy és véges személy irányában** kell érvényesülnie.

1. Istent kell elsősorban szeretnünk.

Merre lendüljön először az emberszemély legszentebb szárnycsapása? „Ha parancsaimat megtartjátok, megmaradtok szeretetemben, amint én is megtartottam Atyám parancsait és szeretetében maradok” (Jn 15,10). – Mintha azt mondaná: legelső és legnemesebb léleklendületekkel emelkedjete felém. Az út: a szeretet szárnycsapása.

a) Sőt egész nyíltan Magát állítja központba: „Aki atyját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám” (Mt 10,37). Bizonyára azért, mert Ő is úgy szeretett bennünket, hogy „főpapi” imájában mindenét nekünk adja. Imáját, szeretetét, majd később Szent Testét és Véréit.

b) Ez a szeretet isteni erő és azért örök is! „A szeretet soha meg nem szűnik, a prófétálás elmúlik, a nyelvek elhallgatnak, a tudomány elenyészik... Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,8 és 13).

c) És ennek nem lehet **döntő** akadálya. Talán elvonhatnak a földiek és az ösztönös érzések hullámverései s azok keresése, de ezt le kell törni, mert Isten minden. Nem is olyan nehéz, mint gondolnánk. A madár a magasságokat éri el szárnyaival, az ember Istenhez jut szeretetével.

2. Embert kell szeretnünk másodsorban. Amint mondtuk: a szeretet a **személyek** szent egybefonója.

a) Így tehát az embertestvérré is ki kell terjeszkednie ennek a szeretetnek. „Aki azt állítja: Szeretem az Istent, de felebarátját gyűlöli, az hazug. Aki ugyanis nem szereti testvérét, akit lát, Istent, akit nem lát, hogyan szerethetné? Ezt a parancsot kaptuk tehát tőle: Aki szereti Istent, szeresse testvérét is” (1Jn. 4,20- 21) – így szól az Írás.

b) Mesterünk annyiszor mondotta és **annyi példával** tanította ezt, hogy áldott lelke alapította valást a „szereket vallásának” mondták.

c) Ma is az! Még akkor is, ha ezt a tételt is **kikezdi** vagy ezt az életet **megtagadják**. Aki kikezdi, az szomorúan fogja rombolásának eredményét látni, aki pedig életével megtagadja, az kizárja magát a krisztusi közösség szent keretéből. – Akik hűségesek maradnak, azok a hűségesek Krisztus házanépét alkotják. Mi az isteni tanítás és a szeretet útján az embertestvéreket magunkhoz fűzők vagyunk.

Bev.: Akárhogyan is nézzük a életet, reá kell döbbenünk, hogy a **személyek** egymáshoz tartozandóságának egyetlen egy lélekáramlása van: a **szeretet**. Errefelé lendüljön a mi életünk is!

*

c) alcsoport: Diákehörtációk alakjában a Krisztust kísértőkről és a Krisztushoz hűségesekről néhány lélekrajz-tervezet

1. beszéd: Az örök kísértők

(Pedagógiai beszéd: A lélek ellenségei)

Bev.: A paradicsomi életet isteni parancshoz való hűség, majd a kísértőre való hallgatás jellemzi. A kísértő szava az egész emberiség életén átcseng, és a „paradicsom” melódiáját, a „paradiso” melódiáját a „pokol”, az „inferno” dalaival vegyíti. Csak az a csalóka és félrevezető, hogy a poklok sátánja a **földi** paradicsomot ígéri és **így lesz örök kísértője** az embernek. – A kísértő észlelhető alakja: ember és ösztön.

1. Hamis próféták ember alakban félrevezetnek.

Ember közeledik hozzánk legkönnyebben. „Óvakodjatok a hamis prófétáktól! Báránybőrben jönnek hozzátok, belül azonban ragadozó farkasok” (Mt 7,15). Mégpedig azért óvakodjatok – mondja az Írás-, mert alakjában testvért, hangjában barátot, de lelkében ellenséget találsz. – Kik ezek? Megismerhetők-e?

a) Az első jegyük: a föld javait kínálják a lelkiekkel szemben.

b) A második jegyük: túlméretezett testi örömeket ígérnek.

c) A harmadik jegyük: mindenek-feletti hatalommal biztatnak. „Olyanok lesztek, mint az Isten...” Figyelve figyelj! Itt az ember lelkének ellenségei közelednek.

2. A csábító érzéshullámok könnyen elsodornak.

A színes és izzító életképek megmozdítják érzéki természetünket és igen könnyen magukkal ragadnak. A csendes tengerek finom méltósággal pihennek. De a feldúlt vihartépte felület hullámvásba kerülve mindent pusztít. Az elsón simán úszik, a másodikon pozdorjává török a hajó, minden.

a) A csábítás – a jó látszata alatt indul.

b) Az érzéki jó – legyőzi a lelki szép színeit.

c) A bűnös vágy – diadalmaskodva letöri a lélek erőit. – Így győz az ellenség, és pusztul az erény.

Bef.: Bár a kísértő csak indító, mégis gyakran győzedelmeskedő. Ok: nem ismerjük fel az igazi arcát. – **Ezért** a kegyelemért imádkozzunk!

2. beszéd: A törtető

(Erkölcsei beszéd: Lélektörtételek)

Bev.: Minden munkát, legyen az a természetnek vagy az embernek munkája, valami belső **indító** erő létesíti. A növényben az a titokzatos életelv, az állatban a rejtelmes ösztön működik, az emberben pedig valamely előre **megszabott cél hat vissza a cselekvésre**. – Az életben mindenütt törtétezt tapasztalunk. A modern ember egyik jellegzetes vonása: a törekvés, hogy az élet szebb és értékesebb legyen. Már a kis gyermeket bevisszük az iskolába, hogy ott foglalkozzék, munkálkodjék – a jövő érdekében. Aki figyelemmel kíséri a fejlődő diáklelket, az felfedezi ott is a törekvést, a fejlődés utáni vágyat. – De milyen is ez a lelki törekvés?

1. Az első tábor a tudásra tör.

a) Könyvei a legjobb barátai. Velük él. Vágya, hogy belőlük szívjon. Szeretettel kezeli, kötögeti őket. Igazi jó barátai, akiket nagyon szeret. Le is ül melléjük. Iskola után órákat tölt ott... Jegyzet is belőlük...

b) Könyvei mellé teszi a füzeteket is és azokba ír. Jól van ez így. „Ha ügyelsz reám, fiam, tanulsz majd, ha ide figyelsz, bölcs lész, ha ide hajtod füledet, tudást szerzesz” (Sir. 6,33-34).

c) Ebből az elmélyedő tudóstípus készül... **Ezek lesznek az élet alapjainak kutatói**. Mélységkutatók. Azért szükségesek, mert világokat építenek. **Franklin** Benjamin már inas korában tanulgatott. **Edison** is így tett és így lett az élet értékes.

2. A második az erkölcsi jóságra tör.

a) Belső világát akarja kialakítani. Ember, Isten előtt tiszta akar maradni... **Angyal járjon a földön**, ez a vágya.

b) Szebb akar lenni lélekben, de mindig a **tudatosabb** fejlődés vonalán. Csírából hajtás, sudárhajtásból levél, levélből virág, virágból szirm, díszes virágzásból termés... Ez az eleven és igazi fejlődés. Alaptétel ez az elv: **mindig az Úr szent törvénye szerint!** „A jót keressétek és ne a rosszat, és akkor éltek; és veletek lesz a seregek Istene”.

c) Esetleges ingásaiból is felkel. „Fiam, ha Istennek szolgálni kívánsz, légy állhatatos a jámborságban és az istenfélelemben, és készülj el a megpróbáltatásra!” (Sir. 2,1). – Azért, mert törtető!

3. A harmadik az Úr ígérte szentséget akarja elérni. Isteni szeretne lenni!

Példái a szentek! Szt. Alajos, Szt. Szaniszló...

a) Lelkének vágya: a kegyelem. „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) Lendítő ereje a megszentelő kegyelem... Útja: a küzdés és a lemondás. Erőssége: az ima és a szentségek... Otthona: a templom. Társai: a földi angyalsereg... Beszéde: az ima és a zsolozsma... Tónusa: a szeretet... Tettei: a segítség. – Röviden: isteni küldetéssel, angyali lélekkel élni a földön. Ez a törtető törtetője.

Bef.: Keresd és vizsgálj magadat!... Mi vagy? Bár az Úr a legfőbb hivatást adná!... Akkor tanulnál, hogy sokat használhass, erkölcsien tiszta volnál, hogy angyali hivatást kapj, a kegyelmet hordoznád, hogy istenivé légy.

3. beszéd: Az építő mesterek

(Erkölcsei beszéd: Életépítők)

Bev.: Aki valamikor leereszkedett az Alpeselek déli oldalán, az láthatta, hogy az észak-itáliai síkságon az ezüsthátú Pó folyó nyit utat magának. Tápláléka a havasokról leömlő áradat. Az egész síkság tejjel-mézzel folyó hely, s leginkább rizst termel ott a gondos olasz. A rizsnek különös természete van.

Vízben a törzse és napsugárban a feje. Ez ezután arra készítette a lakosságot, hogy az egész Pó völgyét hatalmas vízrendszerre építsék át, hogy azt alkalmassá tegyék a rizstermelésre. Ráeresztik és leeresztik a vizet, az Isten adományát. – A földet, a vizet az Isten adja a jó népnek. A vízrendszer kiépítése, a talaj alkalmassá tévése azonban az ember hivatása. Sok-sok munka, kicsinyesnek látszó adják az eredményt. Ha kész a rendszer, akkor szabályozható egyensúlyban tartható a nagy vízmennyiség... Mikor az ember ezt a nagy munkát látja, önkéntelenül eszébe jut az emberi élet. **Van ebben sok adottság és ez az isteni, de van benne sok dolgozás, és ez az emberi.** – Mi az isteni és mi az emberi?

1. Az isteni – a lélek.

Az emberi élet önmaga egész egyéniségével adott. Istentől jön a természet és a természetfeletti. Itt is van talaj: a **lélek**. Itt is van magasból lerohanó, fehér hegycsúcsokról leolvadó kristály: az isteni kegyelem. Ez az **Isten műve**. Az Isten leszáll... Mindez azután részletesen is kigondolható, kidolgozható. – Milyen testi és lelki kincsek birtokosa vagyok? Honnét hoztam? Szereztem, vagy magammal hoztam? Család... Jó szülők... Testvér... Mind, mind adomány. Azután jó tehetségek?... Honnét? Istentől! Istentől! – Jó körülmények?... Honnét? Istentől! – Szinte elmondhatod: „Mid van, amit nem kapsz?” (1Kor. 4,7). – Hát még a kegyelmi élet kincsei?... Nagy távlatok a kapott ajándékoknak.

2. Az emberi a kialakító munka.

De itt is van, vagy legalábbis lennie kell vízrendszernek. Mégpedig az ember egyéni munkája révén kiépített vízrendszernek, mely levezeti, értékesíti alányilag is az isteni kegyelem kristályvizét. Persze ezen rendszernek kiépítése emberi munka. Ezt hosszas fáradtság előzi meg. A fiatal – sokat tapasztalt vezetők révén – ismeri meg a kiépítés szükséges voltát és módját is.

a) Hosszas éveken vezetnek rá, hogyan tudja értékelni az isteni kegyelmet, hogyan tudjon dolgozni azon, hogy lelke érdekében felhasználható legyen. Mert mit ér a lélek, az isteni kegyelem, ha az előt csak elborítja, de nem termékenyíti? Alkalmos eszközök kellene.

b) Ezekre tanít e szent hely, a templom. Itt szólal meg a legnagyobb Mester, az evangéliumi Krisztus és megtanít a kegyelem felhasználásának módjaira. Odavezet a szentáldozáshoz, a szentségekhez... Az Evangélium éltető vize bőven árad. Aki nem épített medencerendszert, akinek lelkén csak átfolyik, az semmivé válik. Programmá kell tenni: építőmester leszek! Rajta az első csákányvágással! Akik megkezdték, azok folytassák! A finom vezetékek még finomabbak legyenek!

Bef.: De mikor erre az **evangéliumi munkára** hívlak fel benneteket, akkor a Pünkösöd lelkét szeretném belétek lehelni. Fáklyát hordozva járni köztetek és tüzet gyújtani! Szeretnék próféta lélekkel bírni, amely templom építésére tüzelte Dávid királyt. Titeket is olyan munkára szeretnék tüzelni, amely alkalmassá tenné lelketeket – az Úr befogadására! Sohase feledjétek: **bőséges az Úr ajándéka, de erőteljesnek kell lennie az ember munkájának is.**

4. beszéd: A bemutatkozók

(Erkölcsei beszéd: A környezet jelentkezése)

Bev.: Természetes igény, hogy ismerjék egymást az együttlévők. „Te ki vagy?” – igazán ösztön-szerű kérdés. Egész viselkedésünk attól függ, hogy kinek tartjuk azt, akivel közös, talán baráti viszonyt szövünk. Ezzel kapcsolatos az a másik kérdés is: „minek tartasz te engem?” – Az iskolai év elején sokszor felhangzik ez a kérdés a báméskodó kisdíák előtt. Nem azt értem, mikor a kis gyermek megkérdi szomszédját: te ki vagy?... Arra gondolok, amikor szó helyett a lélek mélyén kérdezi másokat látva: Te ki vagy? – Mert valójában kérdőjellé válnak előttünk tárgyak, személyek, helyek, amelyek közvetlen környezetünket fogják alkotni, és ők mindig azt kérdezik: **„Kinek tartasz te engem?”** – És kik intézik hozzánk ezt a kérdést?

1. Először megszólal az iskola.

Háznak, rideg fálnak, a győtrelem helyének nézesz-e engem? Csak azt látod-e, vagy megérzed, hogy otthonod szeretnék lenni!? Anyád, aki nevel. Alma Mater – a régi egyetem. A nagyok iskolája. Pedig a nagyok kevésbé kell az **anya!** A kicsinek igen. Óvni akarlak a rossztól, tanítani akarlak.

2. Azután megszólalnak a tankönyvek.

Nagycsomagú, nehéz könyvek. A kis elsős súlya, de büszkesége is! Kedves barátnak, vagy musznak nézed? A kedves barátot szereti az ember. Gyakran akar társalogni vele. Elbecézgeti. Rendben tartja. Nem tépi szét és nem szedi lapokra, nem dugja zsebre! Nem szégyelli! A rossz diák álma! Megjelenik előtte a földrajz, a számtan. Rémek, mozgékony emberkéek üldözik. „Minek tartasz engem?” Igazi jóbarátnak, aki segíteni és tanítani akar.

3. Azután jönnek az élő – a diáktársak...

Barátok?... Jót akarnak-e?... A jó Isten követői?... Segítenek-e a jóban?... Mert ez dönti el, hogy ki az igazi jó barát! – Tanárok is előlépnek... Kik ők?

Feltétlenül isteni követek! Tanítóid és nevelőid! Igen! Jó barátoknak nézzed őket! Osztályfőnök... Lelkiatya... Isten helyett állnak melletted. Bizalom és szeretet a te kötelességed.

Bef.: A bemutatkozók várják a feleletet. Lépj hozzájuk mondván: a kis diák, a jó barát hálás nektek! Veletek akar élni – a jó Isten parancsolta lélekfejlesztés érdekében.

5. beszéd: A készségesen dolgozók

(Erkölcsi beszéd: A készséges lélek)

Bev.: Kötelességeket mindenki érez, de a teljesítési módban különbözők az emberek. Vannak olyan gyári munkások, akik rokkánó lábakkal és unott ábrázattal végzik munkájukat, de vannak aratók, akik még munka közben is énekelnek. Vannak katonák, akik kényszerből veszik fel a katonaruhát, de vannak katonák, akik örömmel vállalják a katonaélet nehézségeit. Az igazi felső lelki örömmel áll munkába s előtte eltűnik az élet terhe, hiszen édes neki minden, amit végez. Ezek az emberek szeretik hivatásukat, örömet lelnek annak minden tényében. – A mi hivatásunk, a mi munkakörünk szintén kötelességet, a gyűjtés kötelességét rakja reánk. És mi mindnyájan érezzük, hogy ezt feltétlenül teljesíteni kell. – De köztünk is lesznek különbségek. Vannak **kényszermunkások** és vannak **önkéntesen dolgozók**.

1. A kényszermunkások...

Akik nem teljesítik kötelességüket, azok félreállhatnak, akik eltávoznak a megfeszülést igénylő időkben, azok odaseregeltetnek a renyhe tömeghez, mely teherként cipeli és nyögve viseli a kötelesség-szabta munkát. Mert mi ezeknek a munka?

a) Robot. – Csikorog a lelkük, mikor tenni kell valamit. Úgy érzik magukat, mint a teherkocsiba fogott lovak, akiket ostorcsapások biztatnak és bírnak indulásra. Nincs derű az arcukon, nem kél dal az ajkukon. Tán szitok vagy zord, nyakas tekintet. „Ha a lusta a kezét tálba mártja, még azt is sokallja, hogy szájához emelje” (Péld. 26,15).

b) Ez a munka igazán átok. Ilyen hivatás, ilyen lelkiállattal teljesített munka igazán kín. Az ilyen ember igazán elmenne a munka temetésére.

c) Itt állat, teherhordó az ember, aki nem tud lelket vinni a tevékenységbe. Ezek rabszolgák és helóták. „Sajnálom a népet” (Mk 8,2)... Ha az ilyen embernek azt mondják: az iskolai feladatokat meg kell tanulnod, akkor szenved. Ha arra figyelmeztetik, hogy lelke zilált, elhanyagolt, nem tetszik neki. Ha érzéki hajlamainak megfékezésére intik, akkor csak a kötöttséget érzi... De azt soha, hogy **itt örömmel kellene munkába állani**, saját jóléte érdekében. Mikor a munka eszközeit jelölik ki, kibúvókat keres. Talán álszégyennel, talán elfoglaltsággal takargatja magát, de nem tudja igazán megfogni a dolgot, mert az teher...

2. Az önkéntesen dolgozók...

Krisztus szerint „onus meum leve”. Iga ugyan, de édes; teher ugyan, de könnyű. „Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30).

a) De ezt csak a szeretet teheti ilyenné. Meg kell szeretni azt a munkát, azt a kötelességet, amelyet végezni akarok. Persze, megszeretni valamit, az nem megy hirtelen. Sokszoros ismétlés, mélyrehatolás kell ahhoz, hogy valaki nehéz munkában szeretetet találjon.

b) Módot kell találni, szempontokat kell gyakran magunk elé állítani, amelyek megédesítenek mindent. Magunk elé kell állítani **Istent mint szerető Atyát**, ki akaratát kötelességekben tárja elénk. **Ő jót akar, mi követhetjük.**

Bef.: Magunk elé kell állítani **önmagunk érdekeit**. Tényleg szellemi és erkölcsi munka a mi érdekünk. Hiszen egyik a megélhetéshez, a másik a földi és mennyei boldogságra vezet. Csak azt becsülik, aki az erkölcsös életet a **tízparancsolat értelmében szentnek tartja**. Nem bíznak korhelyben, mert züllött, nem végeztetnek finom munkát durva, helóta lelkű emberrel, mert lelkét nem leheli bele. – Ezeknek a szempontoknak gyakori elismétlése megszeretteti velünk a lélekfejlesztés szent hivatását. A **szeretet azután könnyűvé tesz mindent**. Édessé teszi az igát, könnyűvé a terhet, melyet a parancsolatok hoznak reánk. – Dalos lelkű, pacsirta hangú jókedvű népség az Úr házanépe. Isten nagy háza – a természet. Tavaszát dallal éneklő a madár, és fehér menyasszonyi köntösben a rét és termést ígérő gyümölcs. Az Isten kis háza, az emberi lélek is dalosan dolgozzék a jövőben a jövőjén és hordozza

magában az élet Urát, Istenatyját!

* *

Beszédláncok

Olyan beszédláncokat közlünk, amelyek egészen az evangéliumi szövegre építkeznek. – Lássuk ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: Isten közelsége

Ez a beszédlánc azzal a kérdéssel akar foglalkozni, hogy hogyan közeledik felénk az Isten? Tagadja az Isten „elzárkózottságát” (deizmus) és állítja az atyai gondviselést.

1. beszéd: A lélek útján...

Bev.: Beszél az Isten?...

1. Szól – az értelem útján.

2. Szól – az akarat útján.

Bef.: Tehát birtokolom a hangját?... Nemcsak a hangját, hanem a Személyét is.

2. beszéd: Az események útján...

Bev.: A történések őseje: az Isten.

1. Isten Maga – az Őstevékenység.

2. Belőle indul – minden emberi tevékenység.

Bef.: Jól jegyezzük meg: mindenben velünk van.

3. beszéd: A kinyilatkoztatás útján...

Bev.: Személy az Isten, tehát személyes úton is közeledik.

1. Szól az Isten a választott személyeken át.

2. Szól az Isten – Egyszülöttjén át.

Bef.: Az igazság ez: Személy szól a személyhez.

4. beszéd: Az egyéni vezetés útján...

Bev.: Boldogan szögezzem le: „én” is az Isten szemefénye vagyok.

1. Hozzám ereszkedik – isteni szavával.

2. Itt-ott jelentkezik – a magánkinyilatkoztatás csodájával.

Bef.: Boldogan zárjam: „én” is az Úr „hazavárt” házanépe vagyok.

*

II. beszédlánc címe: Az isteni szó ereje

Ez a beszédlánc arra törjön, hogy minden parancsban az isteni **szeretetet**, de minden szankcióban az **isteni végérvényt** lássa az ember. Tanulság: Isten rendelkezik és ember engedelmeskedjék!

1. beszéd: Parancs, vagy lélekindítás?

Bev.: Az isteni szó – döntő parancs.

1. A parancs – döntő égi szó.

2. De szeretetből fakadva – lelket szolgáló.

Bef.: Végül tehát: emberi lelket üdvözülésre segítő.

2. beszéd: Parancs és szeretetáradás

Bev.: Mit akar velünk az Isten?

1. Szavával szeretetét sugározza.

2. És így az ember lelkét szeretetre hangolja.

Bef.: Végül is: Magához vonzza, sodorja a szerető embert.

3. beszéd: Parancs és szankció

Bev.: Csak átfutó hang az isteni szó?

1. Ember életet kötelezően irányító...

2. De az életfelelősséget keményen hangoztató...

Bef.: A parancs szankciója -a követelődző felelősség meghirdetője.

4. beszéd: A szankció végérvénye

Bev.: De kié a végső szó?... Istené, vagy emberé? – Mindenesetre az Istené. És hogyan látható?

1. Sokszor már – a földön érvényesül.

2. De a halál után – feltétlenül.

Bef.: Honnét tudod? Krisztus szavaiból. „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mk 13,31). „...Ezek örök büntetésre jutnak, az igazak pedig örök életre” (Mt 25,46).

*

III. beszédlánc címe: Az Úr parancsszavai

Ez a beszédlánc arra a felmerülő kérdésre akar felelni: hol csendül az Isten szava? – Természetesen azzal a szándékkal, hogy hallgassa és követhesse az ember.

1. beszéd: Természetünk szavában

Bev.: A teremtés valójában – isteni szó...

1. A Teremtő tetteiben csendíti.

2. A teremtmény cselekedeteiben követi.

Bef.: Így azután tevékenységet szolgál az isteni szó.

2. beszéd: Személyes kinyilatkoztatás szavában

Bev.: De személyesen is szól az Isten.

1. Kinyilatkoztatott tételekben beszél...

a) Írott szó.

b) Szent hagyomány.

2. Élő tanításon át közöl...

Bef.: Mindkettő kötelező isteni ige.

3. beszéd: Egyházunk szavában

Bev.: Élő szervezetet alakít Krisztus, hogy rajta keresztül csengjen az **élő tanítás**.

1. Hallgasd az Egyház szavát...

„Ha pedig betértek egy városba és ott nem fogadnak be titeket, menjetek ki az utcára és mondjátok: Még a port is lerázzuk rátok, amely városotokban ránk tapadt...” (Lk 10,10-11).

2. És hallod a Mester hangját:

„...tanítsátok meg őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek” (Mt 28,20).

Bef.: Egyházon át cseng tehát a Mester lelke.

4. beszéd: Lelkiismeretünk szavában

Bev.: Bennünk is szól az Úr?...

1. Látszólag messziről cseng az isteni szó...
2. Valóságban lelkünkben visszhangzik az isteni szó.

Bef.: Íme, ez a közvetlen érintkezés egy módozata.

*

IV. beszédlánc címe: A törvény és az ember

Ez a beszédlánc azt akarja kimutatni, hogy az isteni szó a **törvényben** jelentkezik. Célja pedig az: úgy nézd az élet törvényeit, hogy azokban ismerj reá Isten szavaira. Tehát? Kövesd!

1. beszéd: A törvény és az isteni szó

Bev.: Mi a törvény lényege?

1. Egek csendítik...
2. Emberek követik...

Bef.: Figyelj tehát ember, ha szól a törvényben az Isten.

2. beszéd: A törvény és a behódoló ember

Bev.: De kihez szól különlegesen az Isten?

1. A zarándokhoz szól az Isten.
2. Hogy szavai szerint éljen az ember.

Bef.: Ez a személyes szeretet igazi kapcsolata.

3. beszéd: A törvény isteni ereje

Bev.: A törvény kemény isteni szó!

1. Kemény – parancsoló döntésében.
2. Kemény – érvényesülő végeredményében.

Bef.: De boldogító életet teremtő!

4. beszéd: A törvény és az emberi felelősség

Bev.: Miért cseng a törvény?

1. Hogy életirányt lásson az ember.
2. De egyúttal életfelelős legyen az ember.

Bef.: Így is isteni életet szolgál a törvény.

5. beszéd: Az Isten szava – örök érvény szava

Bev.: Milyen értékű az isteni szó?

1. Visszavonhatatlanul kötelező.
2. Minden esetben érvényt találó.

Bef.: A végnélküli élet mikéntjét szabályozó. Szabad az ember, de Úr az Isten.

*

V. beszédlánc címe: A törvény és a földi élet

Ez a beszédlánc azt akarja megalapozni, hogy az Isten törvénye a földi kiteljesülő boldogság alap-

ja. Hallgasd és kövesd!

1. beszéd: A fejlődés alapja

Bev.: Az emberi földi élet fejlődő. Mi a motor?

1. **A törvény a létezés feltétele.**
2. **A törvény a bontakozás irányítója.**

Bef.: Csak a törvény hűségese lehet az élet boldog embere.

2. beszéd: A fejlődés helyes útjelzője

Bev.: Útjelző kell az embernek.

1. **Szabályozni az egyetemes életutakat.**
2. **Szabályozni kell az egyéni ösvényeket.**

Bef.: Biztos legyen az életút, és sérelmet ne szenvedjen a mások útja.

3. beszéd: A fejlődés biztos eszköze

Bev.: Biztossá kell tenni a fejlődést.

1. **A törvény biztosságot szerez.**
2. **Az alattvaló biztos úton halad.**

Bef.: Szinte „életfárosz” az ember kezében...

4. beszéd: A fejlődés következetességének ereje

Bev.: Következetes legyen az élet.

1. **Kemény tétel a törvény.**
2. **Következetes végrehajtó az ember.**

Bef.: Így töretlen az életfejlődés.

5. beszéd: A fejlődés célbasegítői

Bev.: Mindennél fontosabb a célbajutás.

1. **A törvényben csengő isteni hang ereje.**
2. **Az Isten adta természetfelettiekkel éltető kegyelem.**

Bef.: Virágzásba segít az Isten.

*

VI. beszédlánc címe: A törvény és az örök élet

Ez a beszédlánc az eszkatologikus cél szolgálatát fejtegeti.

1. beszéd: Miért adatott a fejlődés?

1. **Földi tökéletesedésre.**
2. **Égi kibontakozásra.**

2. beszéd: Meddig emelkedik a fejlődés?

1. **Van-e „tetőépítés”?**
2. **Van – végnélküliség.**

3. beszéd: Csúcsot ér-e a földön?

1. **Az emberi élet – csúcsára állított „kúp” idom...**
2. **Az emberi élet végnélkül töltekező táruulás...**

4. beszéd: Belenő-e a végnélkülibe?

1. Mindig az volt és mindig „van”.
2. Csak a halál tárja fel – világosan.

5. beszéd: Biztosítja az örök élet felé fordulást!

1. Isten törvényei – a végcélt szolgálják.
2. A behódoló ember – a Végtelent szolgálja.

*

VII. beszédlánc címe: Az ember tevékeny gesztusai

Ez a beszédlánc az emberi lélek őstörtetését akarja az emberi gesztusok képletes szavával ismertetni. A főcél: igazoltassék az, hogy az ember végül is gazdagodó!!

1. beszéd: Kifelé forduló, hogy gyűjtsön...

Bev.: Teljes lény-e az ember?

1. **Nem vagyunk elegendek önmagunknak.**
2. **Gyűjtői vagyunk a külső kincseknek.**

Bef.: Gyűjtve gazdagodik az ember.

2. beszéd: Befelé forduló, hogy értékesítsen...

Bev.: De csak muzeálisan gyűjtő?...

1. **Hazahozva – értékesítjük.**
2. **Sőt otthon tartva – életté alakítjuk.**

Bef.: Nem gyűjtés, hanem élet a lényeg!

3. beszéd: Kifelé táruló, hogy adjon...

Bev.: A telt korsó túlcsordul...

1. **Mások igényeit is észleljük.**
2. **Mások igényeit is kielégítjük.**

Bef.: Túlcsordul a lélek, hogy gazdagodjék a másik élet.

4. beszéd: És végül: tevékenykedő, hogy gazdagodjék...

Bev.: De a „befogadás” és „kiömlésztés”... Milyen eredményt hoz nekünk?

1. **„Befogadás” és „kiömlésztés” – életszolgálat.**
2. **Az életszolgálat pedig – végnélküli értékkel való varázslat.**

Bef.: „Vevő” és „adó” végnélküli életben gyarapodó.

*

VIII. beszédlánc címe: Kicsoda a „gyógyító”?

Ez a beszédlánc Krisztus személyét érinti -a csodás gyógyítás nyomán.

1. beszéd: A „történelmi ember”

Bev.: Hogyan alakul ki szemünk előtt Krisztus alakja? Fokozatosan. – Első fok?

1. **Van törzse.**
2. **Ismert születése.**
3. **Nyilvános az élete.**

Bef.: „Ember”-nek látom...

2. beszéd: A „messiási hivatású ember”

Bev.: De küldetéséről beszél; olyanról, amelyet rég megjövendöltek.

1. Ő a jövendölések Beteljesítője.

2. Ő a küldetés tudatos Hirdetője.

Bef.: Így: „Messiás”-nak látom...

3. beszéd: A „föld éke és az ég virága”

Bev.: Mit tár elénk élete?

1. A „legtökéletesebb ember”.

2. A csodái folytán valóságos Isten.

Bef.: Így: Istennek látom...

4. beszéd: Az Istenember

Bev.: De hogyan egyezik a kettős megfigyelés?

1. Természetében – ember és Isten.

2. Személyében – Isten.

Bef.: Egy szóval: **Istenember.** Az emberiség **Gyógyítója.**

*

IX. beszédlánc címe: Hová mélyed törzsének gyökérzete?

Ez a beszédlánc a Messiás eredetének kérdésével foglalkozik. Honnét jött?...

1. beszéd: Dávid király törzsének hajtása

Bev.: Honnét származott Jézus Krisztus?

1. A betlehemi összeírás Dávid családjára utal.

2. Az Írás nemzetségtáblája is erre mutat.

Bef.: Ő – Dávid törzsének hajtása.

2. beszéd: Ábrahám szent ivadéka?

Bev.: És további törzse?

1. Visszamenőleg Ábrahámtól származik.

2. De valóságban – Istentől születik.

Bef.: Az ősi születésben – Atyja az Isten.

3. beszéd: De Ábrahámot látta?...

Bev.: Jézus szerint: „Bizony mondom nektek: mielőtt Ábrahám lett volna, én vagyok” (Jn 8,58).

1. Fölötte jár az időnek.

2. Beletartozik a Végtelenbe.

Bef.: Az Ő lényege: **én Vagyok.**

4. beszéd: Ábrahám pedig áhítózza...

Bev.: Kicsoda tehát Ő?

1. In principio erat Verbum.

2. Misit Filium unigenitum.

Bef.: Kicsoda tehát Ő? – Az Úr Egyszülöttje.

*

X. beszédlánc címe: Mi a mi lelkünk gyökérzete?

Ez a beszédlánc a **mi** életünk gyökérzetének kérdésével akar foglalkozni.

1. beszéd: A szülők törzsének gyümölcsei...

Bev.: A család körében születünk.

1. Az emberi élet fakadásai vagyunk.

2. Az emberi élet szolgálatára küldettünk.

Bef.: De családon kívül is tevékenykedünk (embercsalád!).

2. beszéd: A Teremtő földi teremtményei

Bev.: Életünk vonala – földinek látszó...

1. Testi életet élünk.

2. De szellemi lelket hordozunk.

Bef.: Valóban lélekből sarjadzó.

3. beszéd: Az égi Atya leheletének hordozói

Bev.: A testen kívül – lélek a kincsünk.

1. Isten lelkét veszi Ádám.

2. Isten leheletét veszi mindenki.

Bef.: Természetes, hogy ez az értékek értéke bennünk.

4. beszéd: A kegyelmi televény végnélküli pompázói

Bev.: Honnét és hová tör az élet?

1. Az „emberjegenye” a földbe gyökeredzik.

2. De a „kíterebélyesedett fa” az egekbe igényeskedik.

Bef.: Hol lesz végleg boldog az élet?!

*

XI. beszédlánc címe: Krisztus – az „én” életem tükörképe

Ez a beszédlánc Krisztus példáját és a magam életének alakulását akarja egybevetni. A lényeg lenne: kövesd a Mestert!

1. beszéd: Égből jött...

Bev.: „Az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14). „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16)

1. Ő – jött.

2. Én – küldettem.

Bef.: De ugyancsak az égből. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” /1Móz. 2,7/.

2. beszéd: Földön élt...

Bev.: Embertestvérünk volt Krisztus!

1. Betlehemből – Golgotáig...**2. Szülőhelyemtől – halálomig.**

Bef.: Örök testvérem legyen a Mester.

3. beszéd: Áldozatosan szolgált...

Bev.: „...mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig...” (Ap.Csel. 1,1). Ez az Ő életének tartalma.

1. Amiért jött, azt teljesítette.**2. Amiért küldettem, azt teljesítsem.**

Bef.: És mi legyen az enyém?...

4. beszéd: Istenatyához tért...

Bev.: Ahonnan jött, oda tért vissza.

1. Feltámadott – az Írások szerint.**2. Feltámadok – Krisztus kegye szerint.**

Bef.: Bár reám is állna ez a tétel!...

*

XII. beszédlánc címe: Kérdés, felelet és cselekedet

Ez a beszédlánc arra tör, hogy megmagyarázza a törvények célját.

1. beszéd: Mi a teendő?

(kérdés az ember)

Bev.: Ember kérdése...

1. Quo me vertam?**2. Quid faciam?**

Bef.: Életirányt keres az ember.

2. beszéd: Lelkedbe írta a Teremtő

(felel az Isten)

Bev.: De hol felel az Úr?

1. Természetünkbe írta a Teremtő.**2. Lelkiismeretünkben csendítette az égi Atya.**

Bef.: Csak hallgass reá!

3. beszéd: Kőtáblára véste a Törvényhozó

(hirdet az Isten)

Bev.: Hol az isteni szó?...

1. Mózesnek meghirdette.**2. Népének kőtáblára írta.**

Bef.: Magna chartába foglalta a Megváltó.

4. beszéd: Életté teremtse – a föld vándora

(cselekszik az ember)

Bev.: Az isteni adományok feldolgozandók.

1. Ember lelke – elfogadja.**2. Az életvándor – megvalósítja.**

Bef.: Így értékesebb lesz az élet.

*

XIII. beszédlánc címe: A kincset szóró égi Atya

Ez a beszédlánc az égi Atya jóságát akarja magasztalni.

1. beszéd: Az emberi lélek tartalma

Bev.: Isten adta.

1. Szeretetet – magam felé.

2. Szeretetet – embertestvér felé.

3. Szeretetet – Isten felé.

Bef.: Csak ne „lélektelen világ” felé!...

2. beszéd: A lélektartalom életté varázsolása

Bev.: Mit és miért ad az Isten?

1. Prima gratia.

2. Gratia sanctificans.

3. Gratia adiuvans.

Bef.: Örök életért ad minden természetfeletti kegyelmet az Isten.

3. beszéd: Az életté lett szeretet

Bev.: Művész képét adta belénk.

1. Isten képét hordozzuk a földön.

a) Teremtésben.

b) Istenfiúság kegyelmében.

2. Isten képét hordozzuk az égben.

Bef.: „Júdás arc” helyett **Isten-kép**; ez a mi hivatásunk. Ne félj a test halálától, hanem örvendj a lélekkép kiteljesülésének!

*

XIV: beszédlánc címe: De Ecclesia

1. beszéd: **Quid sit?...**

2. beszéd: **Quid facit?...**

3. beszéd: **Qui sunt membra?...**

4. beszéd: **Quis est pastor?**

*

Néhány tételcím az ünnepre

1. Mandata Dei

2. Mandata antiqua

3. Mandatum novum

4. Resonantia hominis antiqui

5. Resonantia hominis novi

6. Est ne hic evolutio?

7. Ordo vitae

8. Beatificatio hominis

9. Isten tervének érvénye
10. Az örök Tett valósulása

* * *

B/ rész – c/ csoportja: A Szentleckéhez írt beszédek

A napi Szentlecke szövege így szól: „Kérlek tehát én, aki fogoly vagyok az Úrban, hogy méltóan éljetek ahhoz a hivatáshoz, amelynek részesei lettetek, igaz alázatosságban, szelídségben és türelemben. Viseljétek el egymást szeretettel. Törekedjétek arra, hogy a béke kötelékében fönntartsátok a lelki egységet. Egy a Test és egy a Lélek, mint ahogy hivatástok is egy reményre szól. Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség. Egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki minden fölött áll, mindent átjár és mindenben benne van” (Ef. 4,1-6).

Mire utal a szöveg tartalmi része? Először arra, hogy az **egység** gondolatával foglalkozzunk, majd később az **élet helyes irányítása** és **Istenhez juttatása** lehet a központi gondolat. – Mindez azután beszédláncokká is szélesíthető, amint arra is adunk némi példát a különálló beszédvázlatok után. – Lásuk most ezeket egyenként.

Különálló beszédek

1. beszéd: Hogyan szólt az Isten? (Isten személyes kinyilatkoztatása)

Bev.: A személy lényeges jegye: az **önbírás** és az **önközlés**. Valójában annyit jelent ez a kettős megjelzés: kiemelkedő szigete az életnek, de nem elzárt és lehatárolt elvonultsága önmagának a személy. – A Teremtő emberteremténye felé is kitér az Önmagát és szól hozzá több alakban. – Hogyan és hol történik mindez?

1. A Paradicsomban...

a) Itt maga a **teremtés ténye** – isteni tett. Szépnek és jónak teremti a világot és a személyes életet, az embert.

b) Majd szól továbbá **szóban** is. Tervekről szól: „Szaporodjatok...” (1Móz. 1,28). Azután parancsot ad: „A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17). Majd büntető szóval szól: „Az asszonynak pedig mondá: Megsokasítom gyötrelmeidet s terhességed kinjait: fájdalommal szülsz a gyermeket s légy a férj hatalma alatt, az meg uralkodjék rajtad. Ádámnak pedig mondá: Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,16 és 19). Végül ígérő szóval vigasztal: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közéd, ivadékod és ivadéka közéd: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leszelkedel” (1Móz. 3,15)... Ez a leírás pedig azt is mondja: hogy **beszélt** velük az Úr. Bizonyára olyan lelki érintkezés útján, amelynek hangjait a lélekben hangzó isteni szó irányítja.

2. Csipkebokorban...

a) Itt **lényegét** mutatja az Úr. Kicsoda tehát az Isten? Így felel Mózes: „Ne közelíts ide. Oldd le lábdról sarudat: mert a hely, amelyen állasz, szent föld. Majd mondá: Én vagyok atyád Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene” (2Móz. 3,5-6).

b) Az Isten – az örök Valóság! Mégpedig: **személyes Lét**. Fontos kinyilatkoztatás ez, mert a **személyes Végtelen** létére figyelmeztet. A szent nevet ki sem ejtheti az ember. – Ez azután arra is int: a létező személyes ember személyes kapcsolatot keressen a személyes Istennel!

3. Kőtáblákon...

a) Itt **parancsoló hatalmát** tárja elénk az Úr. „Jer fel hozzám a hegyre s maradj ott s én átadom neked a kőtáblákat, a törvényt és a parancsolatokat, amelyeket oktatásukra írtam” (2Móz. 24,12).

b) De ez sem a kizárólagosan parancsoló, hanem a **szeretetből iránymutató** Isten szava. – Szól, hogy mutassa, merre kell mennünk. A 10 parancs életútjelző. Járjuk tehát ösvényeit!

4. Frigyszekrény felhőjében...

a) Mit tesz az **Isten?** – Itt gondviselő szeretetét nyújtja felénk az Úr. –A lényeg: mindig velünk az élő Isten! „Én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20). – De van ennek bölcséleti hátte-

re is. Ezt úgy is tanítja a bölcsélet, hogy Isten mindenütt jelen van. De lélek és vallástani jellege az, hogy a **személyes Isten** emberien észlelhető módon is jelen van.

b) Mit tesz azért az **ember?** Hódolva áll az Isten előtt és Hozzá nem is közeledik. – A kinyilatkoztatás „közlője”, a főpap is **egyszer** meri megközelíteni évente az „Isten jelenlétét”... – És mi? Mi lélekünneppel lépünk Hozzá...

Bef.: Foglaljuk össze a mai beszédet a következő ismételt kérdés feleletével: hogyan szól Isten hozzánk kinyilatkoztatásán át? A felelet pedig ez: a kinyilatkoztatása: lélektartalom-feltárás, életterv-közlés, az életcél elérésének eszközjelzése, megbocsátó szeretetének szent ígértsorozata... Ember, halljad! – **Szólt az Úr, és kövesd hűséges szolgaként és szeretett fiaként!**

2. beszéd: Hol az Isten?

(Dogmatikus beszéd: Isten mindenütt jelen van)

Bev.: Az ember mindent és mindenkit valahol keres... Egyszerűen azért, mert az értelem mindent és mindenkit a **térben** tud elhelyezni. – És Istent is így keresi és így találja?...

1. Emberi fogalmak szerint Isten a mennyország lakója.

Lakó... és lakás... emberi elgondolások. Még Dante leírása is költészet.

a) Valóság ez: a magasabb rendű végtelen világban él az Isten.

b) Ez a szellemi világ kívül áll a téren és az időn. Azért mondja az Írás: „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21). Sőt azért mondjuk: Isten lelkünkben lakik.

2. Az Írás szerint Isten mindenütt van.

a) Az Írás így szól: „Ismerd el tehát máma és vésd a szívedbe, hogy az Úr az Isten fönne az égben és lenn a földön és senki más!” (5Móz. 4,39). Nincs tehát tér, amely Isten nélküli, nincs létezés, ahol Isten nem volna. Ok: teremtő és fenntartó.

b) A szokásos felfogás szerint a templom az Isten háza. A templom színesen rajzolt képének mondható az Írás leírása: „Akkor nagy ragyogó trónt láttam. A rajta ülő tekintete elől menekült a föld és az ég, és nem maradt számukra hely” (Jel. 20,11). A népfelfogás is azt mondja: a templom az Isten háza. – A katolikus nép pedig tudja, hogy a kis örökmécs Krisztus misztikus jelenlétét is hirdeti. „A trón felől harsány hangot hallottam: „Nézd, ez Isten hajléka az emberek között! Ő velük fog lakni, azok pedig az ő népe lesznek, és maga Isten lesz velük” (Jel. 21,3). Ez az Írás szintén elmondható a templomban való együttes jelenlétére.

3. Valójában az Isten a lelkek Lakója.

Ez az igazán felemelő és megnemesítő tudat.

a) Hol az Isten? A mi lelkünkben.

b) De hogyan? A megszentelő kegyelem isteni természetet közlő erejében. Azért csak a tiszta embernek lelkében él az Isten. Ottani trónja a lélek erényvirágaival ékített. A templomot és oltárt földi virágok ékítik. Az Isten lélektrónját erényvirágok és pusztíthatatlan örök virágok díszítik. – Ez legyen vágyainak vágya, hogy örök Lakónk legyen az Isten és hogy minél több erényvirággal ékíttessék Istenünk lélekháza.

Bef.: A **földhöz fűződő ember** – földiekben, vagy emberien elgondolt égiekben találja, de a **lelki ember** a lélek világában találja az Istent. Egyik a földiekből építi templomát, a másik – a földi templom után – a lélekben emeli szentélyét. Ez az utóbbi az örök értékű!

3. beszéd: Föld és ég...

(Dogmatikus beszéd: Isten tulajdonsága: Minden)

Bev.: A köznapi ember szeme előtt tárul a világ sok-sok darabja, és a földet, vizet, eget egységben – mindenségnek mondja. – A tudósok előtt a legkisebb parány is feltűnő és vizsgálat tárgya, és ezek együttesét tekintik a világ nagy mindenségének. – De bármelyik vizsgálat folyik is, mindeniknek végén felcsendül a kérdés: vajon a Teremtő lényét és lényegét, életjegyeit megközelítheti-e a kutató és vizsgálódó emberi elme? – Tegyük vizsgálat tárgyává a világot, hogy reávezetődjünk a világ Teremtőjének egy-egy életjegyére.

1. A világ rész és törmelék.

a) A megindulást a világ vizsgálatával kezdhethetjük. Miben áll a csillag, az anyag, a növény, az állat és az ember? – Bár minden egybefonódik, de végeredményben a parányig, az ionig szertebontható

rész és törmelék. Igaz ugyan az Írás szava: „Tiéd az ég, és tiéd a föld, te alkottad a föld kerekességét és mindazt, ami rajta van; az északot s a délet te teremtetted” (Zsolt. 88,12). – De úgy is igaz, hogy az Isten teremtő szava részekben egybeillő darabokba és célbafutó töredékekbe teremti a világot.

b) Megáll-e valamelyik része egyedül? Már a teremtés és fenntartás ténye is függvényre teszteli. De az egymást támogatás összetartozónak követeli. Az igazság ez: nem független, hanem egységbe törő részek, darabok együttese a világ.

2. Az Isten „Minden és Egész”.

Az Isten azonban Minden.

a) Mint a világ Uráról, így beszél az Írás: „Én vagyok az Úr, és senki más, rajtam kívül Isten nincsen!... Én vagyok az Úr, és nincs több, ki a világosságot alkottam s a sötétséget teremtettem, ki boldogságot szerzek és bajt teremtek; én, az Úr, cselekszem mindezeket!” (Iz. 45,5-7).

b) De mint a világ igaz és egyetlen valóságáról, így gondolkodik a gyarló emberi értelem is. Az ember ugyanis jól tudja, hogy van létező világ, érti, hogy minden ősök után sikong. – Hol ez? Ki ez? Mi ez? Az Isten Ő, Aki mint a létezés gyökérzete az egész világ egyetlen valóságos Értéke. Éppen ezért érthető a kérdés: mi jár Neki? A felelet így hangzik: a hódolatok hódolata.

Bef.: Jó nekünk tudnunk, hogy ilyen kicsinyek vagyunk, és hogy ilyen nagy az Isten. Mégpedig azért, mert boldogító léssen az a tudat, hogy a **Mindenhatóhoz** tartozunk, Aki – fiaivá fogadva – a végnélküli élet részesévé emelt bennünket. A „kicsiség” – a „Minden” fia!... Gyönyörű tétel: mi fiai vagyunk – az élet teljességét hordó Istennek.

4. beszéd: Mindenki Atyja

(Dogmatikus beszéd: Isten-Atyánk)

Bev.: A tenger hatalmas ölébe zuhatagozó patakok, folyamok vízcseppjei eltűnnek – a végnélkülinek látszó partokkal övezett tenger mélyén. A véges ember sem dicsekedhetne nagyobb értékkel, mint a vízcsepp, ha önmagát a végnélküli, sőt végtelen Istenhez hasonlítaná... De a végtelen Isten nem így akarja sajátjává tenni az embert, hanem a **Magához emelés** kegyelmével akarja fenntartani Önmaga dicsőségére és az ember egyéniségének gyönyörűsége kibontakozására, boldogulására. – Hogyan áll elénk ez az igazság?

1. Atyánk az Isten – a teremtéskor történő küldéssel.

Akitől ered az ember, azt tiszteli az édes atya szeretetével. Minket is teremtett az Isten így szólván: „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra” (1Móz. 1,26). Majd parancsot és hivatást is vettek: „Sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). – Ki tehát az Atyánk? Az Isten – a teremtés jogán. Az Isten – a küldés jogán. De abban is, hogy **hazavár** – égi otthonába. „Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna, hiszen azért megyek, hogy helyet készítssek nektek. Ha aztán elmentem és elkészítettem a helyet, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,1-2). – Az igazi váró – az édesapa. A jót pedig atyai csókkal, a rosszat ölelő megbocsátással...

2. Atyánk az Isten – a földi otthon építéssel.

Nekünk készít mindent a földön és így is Atyánk. „Te, Uram, kezdetben megteremtetted a földet, s a te kezded művei az egek” (Zsolt. 101, 26).

a) Isten először a történetét írja meg az Írás által: „Ez volt az ég és föld története, amikor az Úr Isten megteremtette őket, azon a napon, amelyen az Úr Isten megalkotta az eget és a földet meg a mező minden bokrárt, mely azelőtt nem hajtott a földön, s a föld minden fűvét, mely azelőtt nem sarjadott. Akkor ugyanis még nem hullatott az Úr Isten esőt a földre és ember nem volt, ki művelje a földet” (1Móz. 2,4-5).

b) Majd a célját jelzi: teremté az Isten az Ő dicsőségére. „Minden belőle, általa és érte van, dicsőség neki mindörökké!” (Róm. 11,36). De ne felejtsetd! Van itt az embert érintő **alanyi** cél is. Ez pedig így szól: a földi ember otthonául is teremtette a földet. Azért mondja: „Hajtson a föld fűvet, mely zöldül és magot hoz, és gyümölcsöző fát, mely gyümölcsöt hoz faja szerint, belsejében maggal, a földön” (1Móz. 1,11). – Sőt az is olvasható: paradicsommá teremtette. „Ültette pedig az Úr Isten kezdetől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8). – Íme az atyai szeretet szemlélhető kirobbanása.

3. Atyánk az Isten – a földi úton való gondviselésben.

Ámde magára hagyta-e az Úr az embert?

a) A világ is az Ő gondoskodásának a tárgya. „A te gondviselésed kormányozza, Atyánk! Mivel a tengeren is adtál utat, és biztos ösvényt a hullámok között!” (Bölcs. 14,3).

b) Hát még az embert! – Méltán kiált fel a Zsoltáros: „Mindeneknek szeme benned bízunk, Uram, és te idejében megadod ételüket. Megnyitod kezedet, és betöltesz minden élőt áldással” (Zsolt. 144,15-16). – Azért mondja bizakodva Péter is: „Minden aggságos gondot hagyjatok rá, mert ő gondot visel rátok” (1Pét. 5,7). – Még úgy is vigyáz reánk, ahogyan nem gondoljuk. Talán világító eset erre II. Frigyes (1740-1786) története. „Sanssouisi kastélyban Potsdam mellett egyik teremben a mennyezetten pókhálót pókkal ábrázol az egyik festmény. A király reggelizni indult. Reggeli egy csésze csokoládé, az asztalon várta. A királynak eszébe jutott, hogy elfelejtette könyvét. Érte ment és mire visszajött, a csokoládés csésze fölött egy pókhálósál függött. A király visszaküldte a csészét és újat kért. A szakács nyomban föbelötte magát. Meg akarta mérgezni a királyt és azt hitte, szándéka kiderült. A kutya, amelyikkel a csokoládét később megitták, kimúlt. ...A véletlen az Úristen kisujja” (Spirago, 247.1.).

c) Az Isten segít a jóban, de segít a bajban is. Sőt még inkább. A szenvedés sokszor Isten követe, és mi csak később jövünk rá, hogy Isten követe járt nálunk...

4. Atyánk az Isten – hazaváró szeretetében.

De mindennél nagyobb az Úr – a hazaváró szeretetben. „Akkor fölkarollak titeket, s atyátok lesztek, ti meg fiaim és leányaim lesztek, mondja az Úr, a Mindenható” (2Kor. 6,18). Mindenkit hív és mindig készséges szeretettel fogad. – Ne zavarja lelkedet, hogy ki marad kívül. Légy nyugodt: csak az, aki kívül **akar** maradni. A hívás és segítség atyaián egyetemes. Jöjj, és várva fogad!

Bef.: Így örök kapcsolatban él a végtelen Isten a véges életben induló emberrel. A kapocs: a szeretet. A vég pedig: a személyes, végnélküli boldog együttes.

5. beszéd: Egy a hit

(Dogmatikus beszéd: A hit egysége)

Bev.: Minden ember észreveszi az Istenhez törő emberek vallási megosztódását. – Egyben egyezik a sok milliónyi ember. Keresve keresi az Istent. De abban eltérő és elágazó az irány: hogyan kell megismerni és tisztelni az Urat. Az egyik: az ember egyetemes természetének ténye, a másik az ember gyarlóságának eltévelyedése. – De van-e biztos alap, amelyen a helyes utat járhatjuk? Próbáljuk keresni: szól-e az Isten, hogy hallva kövesse az ember?

1. Isten igazságot hirdet.

Az Isten Magáról csak egy igazságot mondhat: „Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség. Egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki minden fölött áll, mindent átjár és mindenben benne van” (Ef. 4,5-6).

a) Mit szól ehhez az értelem? Szinte elképzelhetetlen, hogy az élet legfontosabb pontjában, a Végtelen és a véges viszonyában teljesen **egyéni** és **alanyi** legyen a kapcsolat. Isten **akarja**, hogy ismerje az ember. Isten **akarja**, hogy tisztelje az ember. Isten **akarja**, hogy milyen módon tisztelje az ember.

b) Mit szól ehhez a kinyilatkoztatás? Az alapvetést megadta a természetben és tökéletesítette a kinyilatkoztatásban. Az Ószövetségben szól Mózesen és prófétáin át, az Újszövetségben Egyszülöttjén keresztül. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). Ez a szólás hirdette az Isten szeretetét, az embernek szóló parancsolatokat. De még az Isten-tisztelet módját is. Ő megmondotta, mit imádkozzunk. „Uram, taníts minket imádkozni... Erre így szólt hozzájuk: „Mikor imádkoztok, ezt mondjátok: Atyánk! Szenteltesd meg a te neved...” (Lk 11,1-2). – Ő mondotta, hogyan **emlékezzünk** szent áldozattal. „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Ő megmondotta, mit **cselekedjünk**. „Hallottátok a parancsot: Szemet szemért, fogat fogért! Én pedig azt mondom nektek: Ne szállj szembe a gonosszal, hanem ha megütik jobb arcodat, fordítsd oda a másikat is” (Mt 5,38-39). – **Isten szólt**, tehát kövesse az ember!

2. Ember csak a kinyilatkoztató Istent követheti.

Mesterünkről így szól az Írás: „Jézus bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógákban, hirdette országának örömhírét és meggyógyított a nép között minden betegséget és minden bajt... Nagy népsereg követte Galileából, Dekapoliszból, Jeruzsálemből, Júdeából és a Jordánon túlról” (Mt 4,23 és 25).

a) Miért ez a tanítás? Talán egyéni elgondolás miatt? Nem! Nem! Egyéni **követés** miatt! Így tehát

egyetemesen kötelező az evangéliumi igazság hallgatása és követése.

b) És ha eltér az emberi gyarlóság? Akkor a szeretet szálaival, a felvilágosítás fegyverével és az imádkozás erejével **hívjuk haza** a tévelygő testvért.

c) És mi segít az egységre? A szeretet, a szeretet, a szeretet. Az „egy akol és egy pásztor” csak akkor lehet, ha a szeretet ül diadalt a szenvedő és szerteszakadt világmindenségben (Lásd: Jn 10,16).

Bef.: Ezért mondja keményen és bátran Szt. Pál: „De ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen!” (Gal. 1,8). – Ne feledjétek Krisztus szavát: „Legeltesd bárányaimat... Legeltesd juhaimat... Legeltesd juhaimat” (Jn 21,15; 16; 17). „Amit megkötsz a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldasz a földön, a mennyben is föloldott lesz” (Mt 16,19). – „Ha pedig a közösségre (Egyházra) sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos” (Mt 18,17). – Mindez pedig azért hangzik, hogy biztos vezetést kapjon az égi Atya földi nyája. – **Én** az Úr nyájának pásztorai köré húzódva megyek az örök partok felé...

6. beszéd: Egy a keresztség

(Dogmatikus beszéd: Az üdvösség alapfeltétele)

Bev.: Az élet eleven sodra lendít és húz bennünket – ember és Isten teremtő munkájával – az életbe, és a víz – Úr áldotta csodájával – teremt bennünket az örök élet boldog várományosává. Egyik teremti a földnek, a másik teremti az égnek. Szinte azt mondhatnám: kétszer születik az ember. Az első az emberi születés, az eredendő bűn terhével történik, a másik a Szentlélek erejével az örök élet számára nemesíti az embert. Mondja is a Mester: „Aki nem születik újra vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). – De miért kell – a lelki újjászületés?

1. Eredendő bűnben születünk.

a) Az Írás szavaival ez a leírás így szól a Szentírásban: „Miért parancsolta meg nektek az Isten, hogy a paradicsom egyik fájáról se egyetek? Felelé neki az asszony:... hogy azonban a paradicsom közepén lévő fa gyümölcséből ne együnk... azt megparancsolta nekünk az Isten, hogy meg ne találjunk halni. Mondá erre a kígyó az asszonnak: Dehogyan haltok meg! Csak tudja az Isten, hogy azon a napon, amelyen arról esztek, megnyílik szemetek s olyanokká lesztek, mint az Isten: tudtok jót és gonoszt. Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vón a gyümölcséből és evék s ada férjének s az szintén evék. Erre megnyílék mindkettejük szeme: s mikor észrevették, hogy mezítelenek, fűgefaleveleket aggatának egybe s kötényeket csinálának maguknak... Elrejtözék Ádám meg a felesége az Úr színe előtt a paradicsom fái közé... Mikor aztán kiúzta Ádámot, a Gyönyörűség paradicsoma elé kerubokat és villogó lángpallást állíta, hogy őrizték az élet fájához vezető utat” (1Móz. 3,1-24). – De ezt erősíti Szt. Pál is mondván: „Ezért, amint a bűn egy ember által lépett a világba, s a bűn miatt a halál, és így a halál minden emberre áterjedt, mert mindnyájan bűnbeestek...” (Róm. 5,12).

b) Mit jelent ez az Egyház tanítása szerint? – Az eredeti bűn Ádám és Éva egyéni bűne, de egyúttal a **jövendő emberiség számára az elesett természet létesítője**. – Ebben a **rendben** születik az ember (status lapsae naturae). Ez tehát nem személyes bűn. De hogyan lehet ez? Az isteni életterv szerint a romlatlan természetben teremtettünk és a bukás esetén az alábbi rendbe süllyedtünk, de úgy, hogy Isten tervei szerint a Megváltó várományosai vagyunk. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékokod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

2. A keresztség szentségében újjászületünk...

a) A megváltás a Messiás műve, a keresztség az eredendő bűn törlése. „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Feltétele az örök életnek a lelki átnemesedés. De mi ehhez az eszköz? Mert az emberi természet a láthatatlan megújodáshoz igényli a látható jelet. Ez a krisztusi parancs is, amely behódolást követel. Bizonyára olyan háttérből, amely a fentiekhez hasonló.

b) És aki nincs megkeresztelve? Az a vágy- és vérkeresztséggel kapcsolódhat a Krisztus szent közösségébe. Az isteni élettervben Krisztus a középpont. A megindulásnál az ember hibázott, a megváltásnál az emberi természetet magára vett második isteni Személy a jóvátévő. Az Ő parancsa a vízből és Lélekből való újjászületés. Istentől jöttünk, Isten kegyelmével istenivé leszünk.

Bef.: A földi születés is isteni kegy. De az égi születés a végnélküli életre indító isteni ajándék. Ez a keresztség.

7. beszéd: Hívásunkhoz mérten

(Erkölcsei beszéd: Hívásunk parancsai)

Bev.: Célbafut, vagy céltalanul kering-e a világ ezernyi paránya a nagy világmindenségben? És az emberek milliói? – Azt az elemi vizsgálódás is mutatja, hogy minden ember más és más külsővel, belső tehetséggel áldott... Sőt az is világos, hogy a nagy életmunka teljesítésében mindenkinek más és más részletmunka jut feladatul. – Mi következik ebből?

1. Minden ember külön hivatásra hívott.

a) A nagy mindenségben és népek fergetegében szinte vízcseppé vagy porszemmé silányul az ember. – Ha valaki **csak** így értékeli magát és embertestvéreit, az elretten saját törpeségétől. – De... de...

b) Lehet nézni örök elhivatottságból... Lehet nézni **talentum szolgálatból**. Ezek már nagyobb értéket mutatnak és nagyobb távlatba utalnak. – Pedig ez az igazság: mindenki külön-külön érték és elhivatott!

2. Mindenkinek tehát saját hivatását kell betöltenie.

Az ember értékeléséről így szól az Írás: „A nekünk adott kegyelemnek megfelelően azonban különböző ajándékaink vannak: aki a prófétálást kapta, prófétáljon a hit szabálya szerint; aki tisztséget kapott, gyakorolja tisztségét; aki tanító, oktasson, aki a buzdítás ajándékát kapta, buzdítson; aki alalmazást oszt, tegye egyszerűségben; aki előljáró, legyen gondos; aki irgalmasságot gyakorol, tegye derűsen” (Róm. 12,6-8). – Mennyivel más ez a sémaszerű egyformasággal szemben. Tehát mindenki külön világ, amely **külön tehetsége szerint** bontakozik ki.

a) A gyakorlatban hogy megy ez végbe? Mindenki kikeresi, vagy kiérzi Isten adta hivatását. Mindenkinek dolgoznia kell a vett isteni ajándékkal. Mindenkinek tökéletesen kell szolgálnia jövő hivatását.

b) Mi lesz az eredmény? Az **egyéni** élet gyönyörűvé kifejlődik. De csak én? Nem! Idecsatlakozik az egész világ és az emberiség egyetemének harmonikus egybecsendülő gyönyörűsége. Az igazi isteni világterv.

Bef.: Az élethívás tehát nem kényszerrel, erőszakolhatóan elérendő. Isten hív. Az Ő hívásának ténye: a tehetségadás. Isten ugyanis tettel jelez. Az ember felelete: hódolatos szolgálatteljesítés. Így lesz azzá az ember, amivé Isten teremti.

8. beszéd: Alázat, szelídség, türelem útján

(Erkölcsei beszéd: Isten terveinek teljesítése)

Bev.: Hogyan követhetjük Isten útját? Egyszerű felelettel ez a felelet: járj a földön az élő Mester nyomdokain. Biztos lehetsz, hogy Hozzá jutsz!... „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). – Így tehát az alázat, a szelídség és a türelem útját kell járnunk, mert tanítása szerint ez a parancsunk.

1. Alázat útján.

a) Mit mond Magaról? „Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosszívű, – és nyugalmat találtok lelketeknek” (Mt 11,29). Elméletét gyakorlattá folytatja: „Ha tehát én, az Úr és Mester, mostam lábatokat, nektek is mosnotok kell egymás lábát” (Jn 13,14).

b) De elbizakodott, önhitt, túlfűtött öntudatú se légy. Még akkor se, ha eddig sikerült életed Isten kegyelméből. Halljad az Úr szavát: „Aki tehát azt hiszi, hogy áll, ügyeljen, hogy el ne essék” (1Kor. 10,12).

c) Azt azonban sohase hidd, hogy ez az alázkodás egyenlő a meghunyászkodással. Humiliatio nequam non est virtus! Az igaz alázat ennek a tételnek gyakorlati hite: Istentől minden, ami jó és szent, tőlünk minden, ami rossz és bűnös. Ez az igazság, és így lesz az igazság az alázat alapja.

2. Szelídség útján.

a) Mit tesz az Úr a szelídekkel? „Felkarolja az Úr a szelídeket” (Zsolt. 146,6). – Mégpedig azért, mert a szelíd ember reá is szorul erre az emelő segítségre. Hiszen jellemző vonása a csendesség, az elvonultság, a finomság. Az ilyen ember csak a felkaroló segítség nyomán tud érvényesülni.

b) De azt se hidd, hogy ez végleges elnyomottságot jelent. A valóságos érték feltétlenül érvényt talál még akkor is, ha ideiglenesen elnyomhatják őt a nagyhangú hangoskodók.

c) De a diadal a földön is a szelídeké. Ezért mondja az Írás: „Boldogok a szelídek: övék a föld” (Mt 5,5).

3. Türelem útján.

Égi Atyát kell nézni az Úrban, és azért alkalmazandó reánk ez a szent szöveg: „Fogadd el mindazt, mi reád ki van szabva, tűrj el, szenvedve bár, és viseld békével megaláztatásodat” (Sir.2,4).

a) Miért van ez így? Azért, mert az életút keresztút, égi Atyád tudja mit miért kell viselnünk. „Viseld el, ha Isten késni látszik; ragaszkodjál Istenhez és tűrj, hogy végül is gyarapodjék életed!” (Sir. 2,3). Attól se félj, hogy nem fogod bírni... Atyád csak addig tesz próbára, vagy annyi elégtételt ad, amennyit bírsz, vagy megérdemelsz...

b) És mi a végső indító erő? Végső gyökér itt a szeretet. „A szeretet türelmes... mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel... A szeretet soha el nem múlik... Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,4; 7-8; 13).

Bef.: Ne felejtjük el! Ez volt a Mester útja. Az Ő életét a keresztút jellemezte. Az Ő életét a halál keresztelte. De az Ő dicsőségét a feltámadás magasztosította. Ide tör és jut a mi életünk is.

9. beszéd: A szeretettel való szívelés

(Erkölcsei beszéd: A felebaráti szeretet egyik faja)

Bev.: Az emberek nagy családját nemzetekre, fajokra, családokra és egyedekre osztja az élet. Nagyon természetes, hogy mindez történik az emberiség nagy egyetemének szent keretében. Ez a nagy megosztódás azonban mégsem teljes elszakadás. A szeretet Istene nem különítheti el földi családjának tagjait, hanem a **szeretet csodás kapcsával** egybefűzi az embertestvéreket. – Mit tesz tehát a szeretet? Kettős ártteremtő erejével egybeolvasztja az embereket. – Hogyan lesz ez valósággá?

1. Mindenkit az Isten házanépévé teremt.

a) A látszat szerint színben, kultúrában, nemzeti különlegességekben nagy az eltérés, de ez nem gyökérezeti mélység. „Akkor fölkarollak titeket, s atyátok leszek, ti meg fiaim és leányaim lesztek, mondja az Úr, a Mindenható” (2Kor. 6,18).

b) Valójában tehát mind – Isten fiai vagyunk. – Maga az Írás is ezt mondja, írván: „Hozd ide fiaimat a távolból, és leányaimat a föld határaitól, valamennyit, ki nevemet segítségül hívja, kit dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,6). Ez a „házanép” a földön az „ember” szent nevét viseli, az égben pedig Isten otthonában az Úr házanépét alkotja. Itt is „isteni ember”, ott pedig a „megdicsőült isteni gyermek”. – Gyakorlati útmutatás: mindenkiiben szeresd ezt a nagy égi értéket! „Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van” (1Jn. 4,7).

2. Mindenkit szeretetünk körzetébe kell vonni.

Akiket az Isten egyszerűen fiainak teremt, azok kivétel nélkül testvéri szeretettel fonódnak egymáshoz.

a) De miben álljon ez a szeretet? A jóakaraton kezdődjék, a teljes megbecsüléssel folytatódjék és az áldozatos tevékenységgel záródjék. Ennek alapjait így jelzi az Írás: „Mint Isten szent és kedves választottai, öltsetek magatokra szívbeli irgalmat, jóságot, alázatosságot, szelídséget és türelmet” (Kol. 3,12).

b) És mit kerüljön az Isten szerinti szerető lélek? Jól jegyezd meg: nem tud igazán szeretni az, aki az irgalmatlan lelkület hordozója, a rosszaság szítója, a gőg terjesztője, az izgága izgatás hirdetője és a harcok lobbantója. Amíg tehát a gonosz lelkű a gőg és gyűlölet szítója, addig a szeretet belső diadal és a kifelé ható szeretet lélekértékek kiömlését. Azért mondja Szt. Pál: „Szóljak bár emberek vagy angyalok nyelvén, ha szeretetem nincs, csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom. Legyen bár próféta télelő tehetségem, ismerjem bár az összes titkokat és minden tudományt, legyen akkora hitem, hogy hegyeket mozgassak, ha szeretet nincs bennem, mit sem érek...” (1Kor. 13,1-2)... Ezt tedd, és krisztusi lesz drága életed. De boldog lesz az emberiség is.

Bef.: Alapvetésben természetes és természetfeletti módon Isten adja ezt a kiváló adományt. De megvalósításában az ember lelkének műve és lélekterméke ez a szent gyakorlat. Varázslatos csodaszer, amely széteső és megosztó tagokat egy családdá fűzi. Embercsalád a földön, Isten házanépe az égben!

10. beszéd: A béke köteléke -az egyetértés

(Erkölcsei beszéd: A boldog földi élet együttesen járandó útja)

Bev.: Az Isten szent hegyére egyedül zarándokol Illés próféta, és **eledele** a hamuban sült pogácsa. Így írja ezt le az Írás szövege: „...Majd lefeküvék és elaluvék a borókafenyő árnyában. Ekkor íme az

Úr anyala megérinté és azt mondá neki: Kelj fel s egyél. Odatekinte s íme egy hamuban sült lepény és egy edény víz volt a fejénél; evék tehát és ivék s ismét elaluvék. Ekkor másodszor is eljőve az Úr anyala s megérinté és mondá neki: Kelj fel, egyél, mert nagy út vár reád. Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig” (3Kir. 19,5-8). – Emberseregek **együttesen** járják az örök Hóreb hegy útját, és **eledelük a Szent Ke-nyér**. Nagy szükség van arra, hogy egyetértők legyenek – a célratorésben és egységesen járjanak el – apró köznapiságokban. – Hogyan kell egyetértővé lenni a föld zarándokainak?

1. Egyetérteni – a legnagyobbakban, a világszemléletben.

Az életet igen gyakran hasonlítják bűgő orgonához. Hatalmas akkordokban fogott fűgákhoz, amelyben szerepet talál a sok-sok hangegyveleg és együttesen adja a szép előjátékot. – De itt **egy-egy alaphang, egy-egy alapütem** adja a vezérszólamot.

a) Mi itt az egység gyökérzete? Emberek együttesében ez az egységes **világszemlélet**. Nehéz a kialakítása, de feladat a megteremtése.

b) Mégis hogyan alakítható ki? Első lépés: a metafizikai alap. A második: az isteni hivatás feltalálása. A harmadik: a készséges szolgálat. Ez az életjárás – az Isten szent hegye felé.

2. **Egyetérteni – a köznapi kicsiségekben**. Persze ezek a **nagy** és **alapszerű** elgondolások sok részletet tételeznek fel.

a) Az élet sok-sok ellentétes eseményt, sok személyes érzékenységet is felvet. Együtt élünk és folyami kő módjára súrlódunk. De a súrlódásban simulunk. A simulásban azonban a békességes ember az élet kiemeltje, mert róla áll ez a szöveg: „Boldogok a békességesek: ők Isten fiai” (Mt 5,9).

b) Sőt bántódottságot ne hordozd magadban és ne keserítsd életedet. Hallgass az Írásra: „Ha tehát ajándékokat az oltárhoz viszed és ott eszedbe jut, hogy felebarátodnak valami panasza van ellened, hagyd ott ajándékokat az oltár előtt, menj, békülj ki előbb felebarátoddal, aztán jöjj vissza és ajánld föl ajándékokat” (Mt 5,23-24). – Azért marad örök kötelesség az Írás ilyen parancsa: „Békülj ki idejében, még útközben ellenfeleddel...” (Mt 5,25).

c) Aki pedig **egészen isteni életet élve** járja a „szent Hóreb hegy” útját és azt is megteszi, amit az Írás így ír elő: „S ha pörbe fogva el akarják venni köpenyed, add oda köntösöd is. S ha ezer lépésre kényszerítenek, menj el kétannyira” (Mt 5,40), az az élet igazi szentje és Isten házanépe. – Ha az emberek ilyen evangéliumi lelkiállással járják az Isten útját, akkor elérkezett az Isten országa.

Bef.: A „harmónia”, az egybecsengés a lélek boldog békés haladásának alapfeltétele. Ez pedig azért kell, mert ez a **haladás**, ez az **úttjárás** tulajdonképpen lélek-odahúzóadás az Úr köré, ahol fenséges melódiában kell egybecsendülnie az Úr lábaihoz egybegyülekezők élethimnuszának. – Ennek felcsendítésére kell: consensus cogitationis et consensus charitatis.

* *

Beszédláncok

Most beszédláncokat mondunk. De ezeket is úgy fűzzük egységbe, hogy a mindent egybefogó és egybefonó **szeretet** dinamikája emeltessék ki. – A mai szentbeszédekben nem szabad feledni és feledtetni, hogy az élet „**Magna Chartája**” – a szeretet parancsolata. – Lássuk most ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: Az élet egysége

Ez a beszédlánc az emberi életben észlelhető **egységet** akarná magyarázni.

1. beszéd: Egy – a testünk

Bev.: Isten egységes anyagból alkotott.

1. Mindnyájan – a földből.

2. Mindnyájan – a földbe.

Bef.: Életünk is – a testen át alakul...

2. beszéd: Egy – a lélek

Bev.: Lényegileg – mindnyájunké azonos.

1. Ádám lelke – Isten lehelete.

2. A mi lelkünk is – Isten külön szellemi teremtménye.

Bef.: Ezért vagyunk Istenhez hasonlók. „Meg is teremté az Isten az embert az ő képére, az Isten képére és hasonlatosságára” (1Móz. 2,7).

3. beszéd: Egy – az élet

Bev.: Egyetemlegesen benne állunk a fejlődés sodrában.

1. Fejlődő alakulás – az élet tartalma.

2. Felelősségteljes – az élet kibontakozása.

Bef.: És ebben is egységes az emberi élet.

4. beszéd: Egy – a célbafutás

Bev.: Egekből jöttünk, oda törünk.

1. Egy célt tűzött elénk az Isten.

2. Egy célra tör az ember.

Bef.: Bár „hazaérne” minden egyes!...

*

II. beszédlánc címe: Hol az egy Isten?

Ez a beszédlánc az Úr életének elismerése után az igaz Isten **hollétét** keresi és nyomozza...

1. beszéd: Mindenekfelett...

Bev.: Vajon helyhatározóan keresendő az Isten?

1. A teremtés erejével – mindenekfelett.

2. Az állandó gondviselés folytán – mindenekfelett.

Bef.: Hódol is Előtte – minden!

2. beszéd: Mindenekben...

Bev.: Tárgyakban és személyekben?...

1. A teremtmények minden rezgése függvény.

2. A létet és indítást adó az örök Első.

Bef.: Figyelj erre: az Első minden következőben jelen van!

3. beszéd: Minden embertestvérünkben...

Bev.: Isten képei lévén – bennünk az Eredeti is.

1. Lélekképben – bennünk az Isten.

2. Lélekszentélyben – lakónk az Isten.

Bef.: Sőt annyira bennünk az Isten, hogy élő képét alkotjuk – tökéletesebbé!

4. beszéd: Az örök életben

Bev.: Az égi otthon – Isten háza.

1. Mennyekországa – Isten otthona.

2. Az örök Lét – a mennyek országa.

Bef.: És itt élhet boldog életet az „Istenfia” – ember...

*

III. beszédlánc címe: Az igazi keresztények útja

Ez a beszédlánc Krisztus áldott népének életútját akarná kipontozni.

1. beszéd: Az alázatosság útja

Bev.: Ennek az útnak kövezetét ez a tétel adja: minden az Isten, és Belőle él az ember.

1. Legyünk kicsiségünk elismerője.

2. Legyünk Isten hatalmának hódolója.

Bef.: Ez az élet -az alázatosak élete.

2. beszéd: A szelídség útja

Bev.: Báránynéphez hasonlít a Mester...

1. Szelídeké a föld (Mt 5,5).

2. Szelídeké az ég.

Bef.: Íme! A szelídség – hódító erő!

3. beszéd: A türelem útja

Bev.: Az Istenben bízó lélek – Istentől származtat mindent.

1. Elfogad bántalmakat is, mert ez is Isten követe.

2. Szeretettel viszonoz minden bántalmat, mert ez az Isten rendelkezése.

„Ne szállj szembe a gonosszal, hanem ha megütik jobb arcodat, tartsd oda a másikat is. S ha pörbe fogva el akarják venni köpenyedat, add oda köntösödöt is. S ha ezer lépésre kényszerítenek, menj el kétannyira. Adj a kérőnek, és aki kölcsönt akar, vissza ne utasítsd” (Mt 5,39-42).

Bef.: Lásd örök példaképpen – a szenvedésben néma és türelmes Mestert.

4. beszéd: A szeretet útján

Bev.: A „Magna Charta” az élet alaptörvénye.

1. A szerető Isten – az Atyánk.

2. „Istenfia” – minden ember.

Bef.: Lehet-e más az életünk őseje, mint a szeretet?...

*

IV. beszédlánc címe: A béke köteléke

Ez a beszédlánc a béke belső erőit akarja ismertetni és értékét magasztalni.

1. beszéd: A béke embert fűz embertestvérhez

Bev.: Testvéri egység az emberiség!...

1. Mindenki Isten gyermeke.

2. Azért fonódjék szeretetbe – az Úr házanépe.

Bef.: Egy a család; legyen egy – a szeretet.

2. beszéd: A béke – embert fűz Istenhez

Bev.: Az Isten belső küzdelemre küldött, de belső békével vonz Magához.

1. Isten hívja az embert – az életküzdelemre.

2. De az ember megtalálja az Istent – a lélek békéjében.

Bef.: Ez az isteni béke útja!

3. beszéd: A béke – emberiséget fűzi egységes szeretetbe

Bev.: De az egyéni élet mellett az egész emberiség is egységet akar.

1. Egyetemes az emberiség célja.

2. Egyetemes legyen a cél szolgálata.

Bef.: Ez pedig a békés életről fakad, mert: intra arma silent Musae.

4. beszéd: A béke – emberiséget fonja az égi Atyához

Bev.: A lélek békéje – az emberiség és az Isten kapcsolatának feltalálója.

1. Békés éjszaka – az örök Fény fellobbanása (Messiás születés).

2. Békés szeretetáradás – az emberiség isteni életének kialakítása.

Bef.: Lelkünk akkor nyugszik meg, ha Istenben találjuk meg életünk értékét.

* * *